

T148033

โครงการพิเศษ

สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล

THE SITUATION OF AGRICULTURAL TELEVISION PROGRAM PRODUCTION
IN DIGITAL TV

ปทุมมา ลឹมศรีงาม

PATUMMA LIMSRINGAM

สงวนลิขสิทธิ์
เลขทะเบียน 148033
วันเดือนปี 9 08 2009

12865965

หลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)

ภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

คณะเทคโนโลยีการเกษตร

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2559

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คณะเทคโนโลยีการเกษตร
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ใบรับรองโครงการพิเศษ

หัวข้อโครงการพิเศษ สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล
The Situation of Agricultural Television Program Production in Digital TV

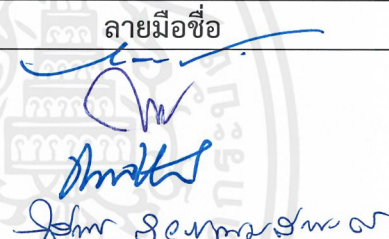
นักศึกษา นางสาวปทุมมา ลีมีศรีงาม

รหัสประจำตัว 55040673

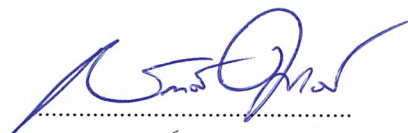
ปริญญา วิทยาศาสตร์บัณฑิต

สาขาวิชา นิเทศศาสตร์เกษตร

อาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ณัฐกร สงคราม

คณะกรรมการสอบโครงการพิเศษ	ลายมือชื่อ
ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช	
ผศ.ดร.ณัฐกร สงคราม	
ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์	
ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์	

ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิตสาขานิเทศศาสตร์เกษตร
วันที่ 18 พฤษภาคม พ.ศ. 2559

ผศ.ดร.สมศักดิ์ คุณาสวรรค์เวช

หัวหน้าภาควิชาพัฒนาการเกษตรและการจัดการทรัพยากร

หัวข้อโครงการพิเศษ	สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทย ในระบบทีวีดิจิทัล
นักศึกษา	นางสาวปทุมมา ลีมีศรีงาม
รหัสประจำตัว	55040673
ปริญญา	วิทยาศาสตร์บัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)
สาขา	นิเทศศาสตร์เกษตร
พ.ศ.	2559
อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการพิเศษ	ผศ.ดร.ณัฐกร สงคราม

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สืบค้นข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล 2) ศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และ 3) นำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจ ข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และแบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ผลการศึกษาพบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในปัจจุบันมี 17 รายการ ความยาวประมาณ 30 นาทีต่อรายการ และออกอากาศในช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. โดยช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรออกอากาศมากที่สุด ได้แก่ ช่อง NBT จำนวน 5 รายการ ซึ่งผลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล พบว่า การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีกระบวนการผลิตครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมงานก่อนการผลิต 2) การผลิตรายการ และ 3) หลังการผลิตรายการ โดยนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดี แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาโดยแนะนำสถานที่ เกษตรกรหรือบุคคลต้นแบบ ช่วงสองเป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาหรือสัมภาษณ์เกษตรกร และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปเนื้อหา ตอบคำถาม สร้างแรงบันดาลใจ หรือให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ปัญหาที่ส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์และการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด คือ เงินทุน เนื้อหาและรูปแบบรายการ ส่วนแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลนั้น ควรนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดีที่มีความเป็นวาไรตี้มากขึ้น มีเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหาปัจจุบัน โดยนอกจากความรู้ด้านการเกษตรโดยตรงแล้ว อาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจเกษตร และเพิ่มการออกอากาศในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น. เพื่อขยายกลุ่มผู้ชมจากเกษตรกรเป็นผู้รับชมทั่วไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กิตติกรรมประกาศ

โครงการพิเศษเล่มนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่ปรึกษา ผศ.ดร.ณัฐกร สงคราม ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำแนะนำในการศึกษาตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ

ขอขอบพระคุณ ผศ.ดร.กนก เลิศพานิช ดร.ดวงกมล ปานรศทิพ ธรรมาธิวัฒน์ ดร.สุณีพร สุวรรณมณีพงศ์ กรรมการสอบหัวข้อและโครงร่างปัญหาพิเศษที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจน ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง ขอขอบพระคุณครุอาจารย์ทุกท่านที่ประสิทธิ์ประสาทวิชา ความรู้ให้แก่ข้าพเจ้า

ขอขอบคุณผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร บุคลากรฝ่ายผลิตรายการของช่อง โทรทัศน์ระบบดิจิทัลทุกท่าน ที่ได้ให้สัมภาษณ์และอนุเคราะห์ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สำหรับการทำ โครงการพิเศษเล่มนี้

ท้ายที่สุดขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และครอบครัวที่เป็นกำลังใจและให้การ สนับสนุนด้านการศึกษาเป็นอย่างดี และขอบคุณพี่ ๆ เพื่อน ๆ ที่คอยให้กำลังใจตลอดมา

คุณค่าและประโยชน์ของโครงการพิเศษเล่มนี้ ข้าพเจ้าขอมอบแต่ คุณพ่อ คุณแม่ ครู อาจารย์ และผู้ที่ได้ให้ความช่วยเหลือทุกท่านจนโครงการพิเศษเล่มนี้สำเร็จลุล่วง

ปทุมมา ลีศรีงาม

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อ	I
กิตติกรรมประกาศ	II
สารบัญ	III
สารบัญตาราง	IV
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 ขอบเขตของการศึกษา.....	2
1.4 ขั้นตอนของการศึกษา.....	2
1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น.....	3
1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	3
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	3
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 ทิวทัศน์ทั่วโลกในประเทศไทย.....	4
2.2 รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	15
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร.....	17
2.4 การผลิตรายการโทรทัศน์.....	19
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	22
บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา	25
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	25
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	26
3.3 ขั้นตอนการศึกษา.....	27
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	28
บทที่ 4 ผลการศึกษา	29
บทที่ 5 สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ	60
5.1 สรุปผลการศึกษา.....	60
5.2 อภิปรายผลการศึกษา.....	64
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	68
บรรณานุกรม	69
ภาคผนวก	71
ประวัติผู้ศึกษา	93

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล.....	29
4.2 วันเวลาและความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล.....	30
4.3 ปีและระยะเวลาออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล.....	32
4.4 รูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล.....	34
4.5 จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ ผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล.....	34
4.6 ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	34
4.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ ผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล.....	37
4.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ ผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล.....	40
4.9 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	44
4.10 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	45
4.11 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ ผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล.....	46
4.12 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	48
4.13 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	48
4.14 ปัญหาด้านบุคลากรต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	49
4.15 ปัญหาด้านบุคลากรต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	49
4.16 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	50
4.17 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	50
4.18 ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล.....	51
4.19 ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล.....	51
4.20 ข้อเสนอแนะต่อนโยบายของช่องโทรทัศน์.....	53
4.21 ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	53
4.22 รูปแบบการนำเสนอรายการที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	54
4.23 รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ช่องโทรทัศน์ต้องการ.....	55
4.24 เนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	55
4.25 การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศ รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.26 การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศ รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร.....	57
4.27 การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต.....	58
4.28 การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต.....	59

บทที่ 1

บทนำ

(Introduction)

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

รายการโทรทัศน์นับเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถส่งสารไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย ทำให้สื่อโทรทัศน์มีบทบาทอย่างมากเหนือสื่อประเภทอื่นในการดึงดูดความสนใจของผู้ชมและสามารถชักจูงความคิดของผู้คนในสังคม

ในปัจจุบัน ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคเปลี่ยนผ่านระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดิน ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดินด้วยระบบดิจิทัล โดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง นับว่าการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ทำให้จากเดิมที่มีช่องโทรทัศน์ที่รับส่งโดยไม่เสียค่าสมาชิก (Free TV) จำนวน 6 ช่อง คือ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 5 สถานีโทรทัศน์กองทัพบกช่อง 7 สถานีโทรทัศน์ช่อง 9 สถานีโทรทัศน์กรมประชาสัมพันธ์ ช่องสทท และสถานีโทรทัศน์ TPBS ได้เพิ่มจำนวนรวมทั้งสิ้น 48 ช่องตามที่ กสทช. ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้ได้มีการจัดประเภทของช่องโทรทัศน์ที่ออกอากาศด้วยระบบดิจิทัล ได้แก่ ประเภทบริการสาธารณะ ประเภทบริการทางธุรกิจ หมวดหมู่เด็ก เยาวชน และครอบครัว ประเภทบริการทางธุรกิจ หมวดหมู่ข่าวสารและสาระ ประเภทบริการทางธุรกิจ หมวดหมู่ทั่วไปแบบความคมชัดปกติ และประเภทบริการทางธุรกิจ หมวดหมู่ทั่วไปแบบความคมชัดสูง ทำให้เป็นการเปิดโอกาสให้มีช่องรายการใหม่ ๆ ได้หลากหลายมากขึ้น

การลงทุนที่มากด้วยจำนวนเม็ดเงินในการประมูลเพื่อให้ได้มาซึ่งใบอนุญาตประกอบกิจการโทรทัศน์ ทำให้แต่ละช่องโทรทัศน์ที่อยู่ในธุรกิจทีวีดิจิทัลจะต้องแข่งขันกันสูง เพื่อให้ได้รับความสนใจจากผู้ชม ช่องโทรทัศน์และผู้ผลิตรายการจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอรายการที่แตกต่างจากเดิมและต้องพัฒนาอยู่ตลอดเวลา เพราะเมื่อรายการใดได้รับความสนใจจากผู้ชมน้อย ส่วนมากมีโอกาที่จะปรับเปลี่ยนวันเวลาออกอากาศและท้ายที่สุดก็จะถูกถอดออกจากรายการ รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรถือเป็นรายการอีกประเภทหนึ่งที่อยู่คู่โทรทัศน์มาอย่างยาวนาน ซึ่งเดิมรูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะนำเสนอในรูปแบบสารคดีที่แฝงโฆษณาสินค้าทางการเกษตร แต่ในปัจจุบันรายการโทรทัศน์ได้เปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเป็นรายการสารคดีที่กว้างขวางเพื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้น ด้วยเหตุนี้ ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันของการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ที่เกี่ยวข้องนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้เป็นแนวทางในการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรต่อไป

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1.2.1 เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1.2.2 เพื่อศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1.2.3 เพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาคั้งนี้ เป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ซึ่งเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร โดยมีระยะเวลาในการเก็บข้อมูลตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559

1.4 ขั้นตอนการศึกษา

14.1 สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จากข้อมูลผังรายการช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลช่องต่าง ๆ จากเว็บไซต์และโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ไม่มีข้อมูลผังรายการในเว็บไซต์ และจดบันทึกลงในแบบบันทึกรายการ โดยใช้การวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ

14.2 ศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล รวมทั้งแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสม จากการใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) จำนวน 2 ชุด โดยสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาจากการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ให้ครอบคลุมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งควบคุมการผลิตโดยหน่วยงานของรัฐ และรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งควบคุมการผลิตโดยหน่วยงานเอกชน เพื่อสอบถามในประเด็น 1) ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร 2) ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร รูปแบบการนำเสนอ 3) ปัจจัยใดบ้างที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร 4) ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบ แอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล และ 5) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลผลจากการ

สัมภาษณ์ จะนำมาสรุปภายใต้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบ ตารางข้อมูลประกอบการบรรยายและพรรณนา

1.5 ข้อตกลงเบื้องต้น

1.5.1 เก็บรวบรวมข้อมูลในวัน เวลาและสถานที่ที่แตกต่างกัน ไม่ส่งผลทำให้ข้อมูลเปลี่ยนแปลงไป เนื่องจากมีช่วงเวลาในการเก็บข้อมูล

1.5.2 ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เป็นกลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจในการผลิต รายการโทรทัศน์

1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา

ข้อจำกัดในการศึกษาครั้งนี้ คือ เลือกสัมภาษณ์เฉพาะบางรายการที่พร้อมให้ข้อมูลและมี เวลาในการให้สัมภาษณ์เท่านั้น เนื่องจากเงื่อนไขด้านเวลาที่ต้องสอดคล้องกัน

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร หมายถึง รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร หมายถึง รายการ ที่ผลิตและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรหรือผลงานจากการค้นคว้าวิจัย โดยนำเสนอเนื้อหาที่ เกี่ยวข้องกับการเกษตรมากกว่า 80% ของเนื้อหารายการ ซึ่งไม่ใช่ข่าวหรือสื่อบุคคลในช่วง รายการข่าวประจำวันของแต่ละสถานีโทรทัศน์

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล หมายถึง ช่องโทรทัศน์ที่ออกอากาศด้วยการส่งสัญญาณ ภาคพื้นดินด้วยระบบดิจิทัล

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร หมายถึง บุคคลหรือบริษัทตัวแทนที่ผลิตรายการ โทรทัศน์

ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการ หมายถึง ผู้บริหารหรือผู้ที่มีส่วนรับผิดชอบดูแลเนื้อหาที่นำมา ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์

ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตโทรทัศน์ หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ ประกอบด้วย เงินทุน บุคลากร ทรัพยากร รูปแบบและเนื้อหารายการ เวลาออกอากาศ และนโยบาย ของสถานีโทรทัศน์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม (Literature Review)

การศึกษาศาสนาการณการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล ผู้ศึกษาได้ค้นคว้าเอกสารงานวิจัย รวมทั้งตำรา หนังสือ งานวิจัย เอกสาร สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ เว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องในประเด็นต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 2.1 ทีวีดิจิทัลในประเทศไทย
- 2.2 รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
- 2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร
- 2.4 การผลิตรายการโทรทัศน์
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 ทีวีดิจิทัลในประเทศไทย

วิโรจน์ ธนโชติชัยกุล (2556) และพนา ทองมีอาคม (2557) ได้ให้ข้อมูลทีวีดิจิทัลในประเทศไทย ดังนี้

2.1.1 ความหมายของทีวีดิจิทัล

โทรทัศน์ระบบดิจิทัล หรือ โทรทัศน์ดิจิทัล หรือ ทีวีดิจิทัล คือ ทีวีที่รองรับการออกอากาศในรูปแบบดิจิทัล จะให้สัญญาณภาพและเสียงมีคุณภาพดีกว่าแบบแอนะล็อก และประโยชน์อีกอย่างที่เกิดขึ้นก็คือ สามารถใช้คลื่นความถี่ที่มีอยู่อย่างจำกัดนั้นให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากสัญญาณดิจิทัลทีวี จะใช้สัญญาณดิจิทัลที่ถูกระเบิดและเข้ารหัสที่มีค่าเป็น “0” กับ “1” เท่านั้น ทำการเข้ารหัสก่อนแล้วจึงส่งไปกับคลื่นความถี่ ทำให้ในหนึ่งช่วงคลื่นความถี่สามารถนำส่งหลายช่องรายการโทรทัศน์ได้พร้อม ๆ กัน และยังสามารถเพิ่มสัญญาณภาพและเสียงให้มีความละเอียดคมชัดมากยิ่งขึ้น ซึ่งในปัจจุบันต่างประเทศทั้งในยุโรป อเมริกา และเอเชียบางประเทศ ได้เริ่มเปลี่ยนมาใช้สัญญาณโทรทัศน์แบบทีวีดิจิทัลแล้วมากกว่า 38 ประเทศ หรือการส่งผ่านของเสียงและวิดีโอโดยสัญญาณดิจิทัลที่มีประสิทธิภาพสูง ทั้งความคมชัดของภาพและเสียง การส่งข้อมูลแบบนี้สามารถส่งข้อมูลได้มากกว่าแบบแอนะล็อกในหนึ่งช่องสัญญาณ จึงเรียกได้อีกอย่างว่า Multicasting การส่งสัญญาณเป็นแบบดิจิทัลจึงทำให้ได้คุณภาพของภาพและเสียงดีกว่าด้วย เช่น โทรทัศน์ระบบ HDTV ตรงกันข้าม แอนะล็อกก็ใช้กับสัญญาณโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก หลายประเทศจะเปลี่ยนการรับสัญญาณโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกเป็นโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เพื่อออกอากาศโทรทัศน์แบบแอนะล็อกได้จึงใช้วิทยุคลื่นความถี่เดิม โทรทัศน์แต่เดิมใช้ระบบแอนะล็อก หรือเชิงเส้นทั้งในภาคการส่งสัญญาณและภาครับสัญญาณ แต่ต่อมาเมื่อระบบคอมพิวเตอร์ได้รับการพัฒนาอย่างกว้างขวาง จึงมีการนำระบบคอมพิวเตอร์มาพัฒนาใช้ร่วมกับโทรทัศน์ แต่ต่อมามีผู้สังเกตเห็นว่า หากนำเทคโนโลยีของคอมพิวเตอร์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

มาผสมผสานกับเทคโนโลยีของโทรทัศน์คงจะเป็นประโยชน์อย่างมหาศาล คอมพิวเตอร์จะใช้ส่งสัญญาณและรับสัญญาณในระบบดิจิทัล ดังนั้น จึงได้ปรับปรุงโทรทัศน์ให้ใช้ระบบดิจิทัลด้วย เนื่องจากโทรทัศน์นั้นใช้กันทั่วโลก การเปลี่ยนระบบจากแอนะล็อกเป็นระบบดิจิทัล จึงต้องเปลี่ยนทั่วโลก ซึ่งคณะกรรมการสหภาพโทรคมนาคมสากล (ITU) กำลังประชุมกันอยู่ โดยกำหนดมาตรฐาน ดังนี้ ระบบแพร่ภาพดิจิทัลผ่านดาวเทียม (DVB-S the Digital Video Broadcasting Satellite System) ระบบแพร่ภาพดิจิทัลผ่านสายเคเบิล (DVB-C the Digital Cable Delivery System) และระบบแพร่ภาพดิจิทัลภาคพื้นดิน (DVB-T the Digital Terrestrial Television System)

2.1.2 ความแตกต่างระหว่างสัญญาณแอนะล็อกกับดิจิทัล

สัญญาณแอนะล็อก (analog signal) หมายถึง สัญญาณที่มีการเปลี่ยนแปลงหรือการเคลื่อนที่ของข้อมูลแบบต่อเนื่อง (continuous data) โดยสัญญาณจะมีขนาดไม่คงที่ มีการเปลี่ยนแปลงขนาดของสัญญาณแบบค่อยเป็นค่อยไป และจะมีลักษณะเป็นเส้นโค้งต่อเนื่องกันไป การเคลื่อนที่ของสัญญาณแอนะล็อกนี้ จะมีระยะทางและเวลาเป็นตัวกำหนดด้วย จึงทำให้มีผลต่อการส่งสัญญาณแอนะล็อก ซึ่งเป็นคลื่นสัญญาณที่ถูกรบกวนได้ง่ายไม่ว่าสาเหตุจะมาจากสิ่งแวดล้อมภายนอกหรือจากตัวของระบบอุปกรณ์เอง เพราะสัญญาณที่ส่งออกไปนั้นจะเป็นสัญญาณจริง และเมื่อถูกรบกวนก็อาจจะทำให้คลื่นสัญญาณมีการเปลี่ยนไป จึงทำให้ผู้รับหรือปลายทางนั้นมีการแปลความหมายผิดพลาดได้ เช่น สัญญาณเสียง เป็นต้น

สัญญาณดิจิทัล (digital signal) หมายถึง สัญญาณที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลแบบไม่ต่อเนื่อง (discrete data) ที่มีขนาดแน่นอน ซึ่งขนาดดังกล่าวอาจกระโดดไปมาระหว่างค่าสองค่า คือ สัญญาณระดับสูงสุดและสัญญาณระดับต่ำสุด ซึ่งสัญญาณดิจิทัลนี้เป็นสัญญาณที่คอมพิวเตอร์ใช้ในการทำงานและติดต่อสื่อสารกัน

หลังจากนั้น ก็จะได้สัญญาณดิจิทัลออกมาเป็นสัญญาณในรูปแบบของตัวเลข (0,1) นั่นเอง โดยจะเป็นสัญญาณที่เกิดจากแรงดันของไฟฟ้าจะมีอยู่ 2 ค่า คือ 0 = Min และ 1 = Max โดยค่า Min จะมีแรงดันไฟฟ้าอินพุตอยู่ที่ประมาณ 0 โวลต์ และ Max จะมีแรงดันไฟฟ้าอินพุตอยู่ที่ประมาณ 5 โวลต์ ดังนั้นสัญญาณชนิดนี้ มนุษย์เราจึงไม่สามารถสัมผัสหรือรับรู้ได้เลย และเมื่อได้เป็นสัญญาณดิจิทัลออกมาแล้ว จึงทำการส่งข้อมูลไปยังผู้รับหรือปลายทาง ทางฝั่งผู้รับหรือปลายทาง ทางฝั่งผู้รับหรือปลายทางจะต้องมีตัวแปลงสัญญาณจากดิจิทัลให้กลับเป็นแอนะล็อกอีกครั้ง โดยผ่านตัวแปลง คือ D/A converter

2.1.3 กลไกการทำงาน

โทรทัศน์ระบบดิจิทัลเป็นระบบการรับส่งสัญญาณภาพและเสียงที่มีการเข้ารหัสข้อมูลเป็นดิจิทัลที่มีค่า "0" กับ "1" เท่านั้น โดยมีกระบวนการต่าง ๆ ที่จะทำการแปลงสัญญาณภาพและเสียงให้เป็นดิจิทัลมีการบีบอัดข้อมูล ทำการเข้ารหัสข้อมูล ก่อนที่จะการมอดูเลตข้อมูลดิจิทัลเหล่านี้เพื่อส่งผ่านตัวกลางไปสู่ผู้รับปลายทาง ซึ่งต่างกันอย่างสิ้นเชิงกับโทรทัศน์ระบบแอนะล็อก เมื่อสัญญาณดิจิทัลถูกส่งมายังเครื่องรับโทรทัศน์ จะผ่านกระบวนการบีบอัดข้อมูลสัญญาณดิจิทัล โดย MPEG-2

หรือ MPEG-4 ทำการถอดรหัส หลังจากนั้นสัญญาณจะถูกส่งไปยังหลอดภาพ แล้วหลอดภาพจะยิงลำแสงออกไปยังหน้าจอโทรทัศน์ ทำให้เกิด Pixel (จุดภาพ) บนจอภาพ ซึ่งในระบบ HDTV นั้นจะให้ภาพที่มีความละเอียดของ Pixel สูงกว่าโทรทัศน์ทั่วไปมาก จึงทำให้ภาพที่ออกมามีความคมชัดละเอียดและไม่มีการกระพริบของสัญญาณภาพ ลักษณะการยิงลำแสง แบ่งได้ 2 แบบ คือ Interlaced Scanning และ Progressive Scanning

- 480i/576i (SDTV) เป็นสัญญาณโทรทัศน์ที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน เป็นแบบดิจิทัล
- 480p/576p (EDTV) เป็นโทรทัศน์ที่มีความคมชัดเพิ่มขึ้น (Enhanced Definition Television) หรือ EDTV ที่ให้ภาพชัดเจนใกล้เคียงกับ HDTV ซึ่งดีกว่าที่รับชมกันในขณะนี้และทุกวันนี้สามารถเล่นแผ่นดีวีดีทั้งหมดกับ EDTV ได้
- 720p (HDTV) เป็น HDTV Format ที่ให้คุณภาพใกล้เคียงกับ 1080i แต่ก็ยอมให้ส่งสัญญาณ 480p ได้ด้วย
- 1080i (HDTV) เป็น HDTV Image ที่มีคุณภาพของภาพที่คมชัดซึ่งเป็นแบบที่ผู้ให้บริการโทรทัศน์ใช้อยู่

2.1.4 การส่งสัญญาณโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล

เดิมการส่งโทรทัศน์จะส่งในระบบแอนะล็อก แต่เมื่อมีสถานีส่งโทรทัศน์มากขึ้นก็เกิดปัญหาสัญญาณรบกวนกันเกิดขึ้น เพราะความถี่มีจำนวนจำกัด การส่งโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกนั้นในเมืองเดียวกันจะส่งความถี่ใกล้เคียงกันไม่ได้ ต้องส่งช่องเว้นช่อง เช่น ใน กทม. ส่งช่อง 3, 5, 7, 9, 11 จะส่งช่อง 2, 4, 6, 8, 10, 12 ไม่ได้ ถ้าจะส่งช่อง 2, 4, 6, 8, 10, 12 จะต้องส่งให้ห่างจาก กทม. อย่างน้อย 200 กม. เช่น ที่จังหวัดนครสวรรค์ ระยอง หรือประจวบคีรีขันธ์ นอกจากนี้ยังมีปัญหาอื่น ๆ อีก อาทิ สัญญาณรบกวนจากอุปกรณ์ไฟฟ้าและแม่เหล็กอื่น ๆ ทำให้ภาพไม่คมชัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งช่องที่มีความถี่ต่ำ สัญญาณที่ส่งมาจากสถานีวิทยุหรือโทรทัศน์อื่น ๆ มารบกวนทำให้รับไม่คมชัด สัญญาณที่สะท้อนจากตึก สิ่งปลูกสร้าง หรือภูเขา ทำให้เกิดเงาที่จอเครื่องรับโทรทัศน์ ทำให้ได้รับไม่ชัดเจนและน่ารำคาญ เนื่องจากไม่สามารถบีบอัดสัญญาณได้ จึงต้องใช้ความถี่มาก ทำให้มีสถานีได้น้อย และการที่จะส่งสัญญาณอื่น ๆ รวมไปถึงด้วยทำได้ยาก

ซึ่งเหตุผลที่สำคัญ คือ การมีช่องสัญญาณจำนวนจำกัดไม่พอใช้ จึงต้องนำระบบดิจิทัลมาแก้ปัญหาเพื่อให้มีช่องสัญญาณออกอากาศรายการได้มากขึ้น และเพื่อให้ช่องรายการแต่ละช่องมีความคมชัดสูงเพิ่มขึ้นอีกด้วย ข้อดีของทีวีดิจิทัล นอกจากคุณภาพของสัญญาณภาพและเสียงที่คมชัดขึ้นเนื่องจากสามารถส่งสัญญาณ Full HDTV ได้เสถียรและไกลมากขึ้นแล้ว ยังมาพร้อมกับช่องฟรีทีวีที่เพิ่มขึ้นจำนวนมากเป็น 48 ช่อง แบ่งเป็น 24 ช่องบริการในกลุ่มธุรกิจ, 12 ช่องบริการสาธารณะ และ 12 ช่องกิจการบริการชุมชน ซึ่งเพิ่มการแข่งขันในวงการโทรทัศน์ได้มากเลยทีเดียว ซึ่งต้องมารอลุ้นกันว่ารายละเอียดแต่ละช่องหลังจากการประมูลใบอนุญาตการใช้คลื่นความถี่นั้นจะเป็นอย่างไร อีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้ที่กำลังมองหาทีวีเครื่องใหม่อยู่พอดี การเลือกซื้อทีวีดิจิทัลก็สามารถตอบโจทย์นี้ได้ แต่สำหรับผู้ที่มีทีวีเดิมอยู่แล้ว บางคนบอกว่าเพิ่งจะถอยมาใหม่ไม่กี่เดือนนี้เองหรือยังไม่พร้อมที่จะทุ่ม

ทุนเปลี่ยนทีวีทั้งเครื่องแบบนั้น ก็ยังมีอีกหนึ่งตัวช่วยสำคัญที่เรียกว่า กล่องรับสัญญาณ “Set Top Box” ซึ่งอุปกรณ์ตัวนี้จะทำหน้าที่ถอดรหัสสัญญาณดิจิทัลแล้วส่งภาพและเสียงให้อยู่ในรูปแบบที่ทีวีแอนะล็อกเครื่องเดิมรับได้ โดยผ่านสาย HDMI, AV, หรือ RG6 เพียงเท่านี้ก็สามารรับชมทีวีในระบบดิจิทัลได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเกินความจำเป็นกันได้แล้ว สำหรับทีวีใหม่ที่เป็นระบบดิจิทัลนั้น ให้สังเกตเครื่องที่มีสัญลักษณ์ “DVB-2” ซึ่งสามารถรับสัญญาณดิจิทัลได้โดยตรงโดยไม่ต้องต่อผ่านกล่องรับสัญญาณ

2.1.5 การรับชมการทดลองออกอากาศ DTB

หากต้องการดูการทดลองออกอากาศ DTB ในตอนนี้สามารถทำได้สองทางเลือก ได้แก่ หนึ่ง Set Top Box แบบ DVB-T2 หากใช้ทีวีรุ่นเดิมอยู่ เช่น LED/LCD TV & Plasma TV ตั้งแต่ปี 2012 ลงไป ให้ซื้อ Set Top Box แบบ DVB-T2 ซึ่งจะรับส่งสัญญาณจากสายอากาศและแปลงเอาต์พุตออกมาเป็น HDMI หรือ AV out ออกมาคาดว่าราคาจะอยู่ประมาณ 1,000 – 2,000 บาท Set Top Box เป็นทางเลือกหนึ่งที่คุ้มค่าและประหยัด เพราะ Set Top Box สามารถพกพาไปได้ทุกที่มีความยืดหยุ่นสูง ช่องต่อเอาต์พุตต่าง ๆ ครบครันทั้ง HDMI, AV, Component, Antenna จึงเชื่อมต่อได้กับทีวีทุกเครื่องทุกรุ่นแม้กระทั่ง CRT TV จอแก้วรุ่นเก่าก็ตามหรือความสามารถพิเศษของ Set Top Box ที่สามารถถอดรหัสสัญญาณภาพจากพวก 576i หรือ 1080i ให้เป็น 1080p ได้ รวมถึงความสามารถอื่น ๆ ที่เหนือขึ้นกว่าการเสียบเสาอากาศเข้าจูนเนอร์ทีวีโดยตรง เช่น EPG (Electronic Preview Guide) หรือพวกลิสต์ที่บอกว่า รายการต่อไปคือรายการอะไร ฉายกี่โมงถึงกี่โมง เป็นต้น โดยเครื่อง Set Top Box น่าจะเริ่มมีการวางจำหน่ายในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า และวิธีที่สอง TV ที่มี DVB-T2 Tuner หากจะซื้อทีวีรุ่นใหม่ปี 2013 ก็สามารเลือกทีวีที่ผนวกจูนเนอร์ (Tuner) แบบ DVB-T2 มาให้ ซึ่งคาดการณ์ว่าจะเป็นทีวีระดับกลางถึงท็อป แต่ระดับราคาอาจจะสูงขึ้นอีกนิดหน่อย โดยแบรนด์ยักษ์ใหญ่น่าจะเริ่มจัดจำหน่ายทีวีพร้อมจูนเนอร์แบบ DVB-T2 ประมาณเดือนเมษายนถึงพฤษภาคมนี้ (แต่ทีวีในปี 2012 มีเพียงแค่ Sony 84X9000 และ HX955 ที่มี DVB-T2 Tuner)

2.1.6 ขั้นตอนการปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ดิจิทัล

การปรับเปลี่ยนระบบการรับส่งโทรทัศน์จากระบบแอนะล็อกให้เป็นระบบดิจิทัลเป็นงานใหญ่ระดับชาติ ลำดับขั้นตอนอาจจัดได้หลายรูปแบบ แต่โดยทั่วไปมีขั้นตอนโดยสรุปที่เข้าใจได้ง่าย ไม่ซับซ้อน ซึ่งมีดังนี้ ขั้นตอนดำเนินการเป็นทางการเกิดเมื่อองค์กรที่มีอำนาจหน้าที่จัดทำประกาศให้เป็นที่ทราบโดยทั่วไป ซึ่งในกรณีนี้คือประกาศของ กสทช. เรื่อง “แผนการเปลี่ยนระบบการรับส่งสัญญาณวิทยุโทรทัศน์เป็นระบบดิจิทัล” ที่ประกาศในราชกิจจานุเบกษาไป เมื่อ 2 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 การกำหนดย่านความถี่ที่จะใช้ กสทช. ต้องกำหนดย่านความถี่ใหม่ที่จะใช้ออกอากาศโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับแผนแม่บทคลื่นความถี่แห่งชาติที่ประกาศไปแล้ว ในกรณีนี้คือย่านความถี่ UHF ที่เป็นย่านความถี่ที่เหมาะสม และเป็นสากลสำหรับกิจการโทรทัศน์ดิจิทัล การดำเนินการตามเงื่อนไขกฎหมายและพันธสัญญา กสทช. ต้องพิจารณาเงื่อนไขของกฎหมายและนโยบายของรัฐและพันธกรณีต่าง ๆ เช่น ต้องกันคลื่นไว้สำหรับกิจการบริการชุมชนหรือที่เรียกว่าทีวีชุมชนนั่นเอง และยังคง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำนึงถึงสิทธิของผู้ประกอบการรายเดิมทั้งที่เป็นของรัฐหรือผู้รับสัญญาสัมปทานที่จะต้องได้สิทธิในการประกอบกิจการตามสิทธิในใบอนุญาตเดิม อีกเรื่องที่สำคัญยิ่งคือ ต้องเลือกมาตรฐานระบบการรับส่งโทรทัศน์ดิจิทัลที่ประเทศจะใช้ ซึ่ง กสทช. ได้เลือกใช้มาตรฐานยุโรปคือ DVB T2 ที่มีความแพร่หลายมีประสิทธิภาพในการออกอากาศได้ดีและยังสอดคล้องกับข้อตกลงร่วมที่รัฐมนตรีสารสนเทศอาเซียน (ASEAN Ministers Responsible for Information - AMRI) ครั้งที่ 10 ที่มีความเห็นร่วมกันในครั้งประชุมที่ประเทศลาวและไทยได้ร่วมลงนามไว้ ก่อนการตัดสินใจ กสทช. ได้ศึกษาและทดลองดิจิทัลทีวีระบบอื่นเปรียบเทียบหลัก ๆ ก็คือระบบ ISDB-T ของญี่ปุ่นที่มีความน่าสนใจ รวมถึงศึกษาระบบอื่นของจีน เกาหลี เป็นต้น กรอบเวลาที่ประกาศไว้เป็นช่วงเวลาที่เปลี่ยนผ่าน คือ ระหว่าง พ.ศ. 2555-2558 โดยจะเริ่มออกอากาศที่บริการธุรกิจก่อนใน พ.ศ. 2557 ตามด้วยกิจการสาธารณะและกิจการบริการชุมชน แต่ กสทช. ไม่มีการระบุวันเดือนปีที่จะยุติการออกอากาศในระบบแอนะล็อกหรือ Switch Off ที่แน่นอน คาดว่า กสทช. เปิดกว้างไว้เพื่อศึกษาความพร้อมของสังคม เพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อประชาชน การออกอากาศคู่ขนาน (simulcast) ก็เพื่อให้ประชาชนรับชมโทรทัศน์ได้ทั้ง 2 ระบบพร้อมกัน กสทช. จำเป็นต้องมอบคืนให้แก่ผู้ประกอบการรายเดิมที่มีสิทธิโดยชอบตามกฎหมาย และประกอบกิจการอยู่ โดยคลื่นความถี่ใหม่ที่มีมอบให้เป็นการให้ใช้ชั่วคราวเพื่อใช้ออกอากาศแบบคู่ขนานคือ ออกอากาศรายการเดิม ช่องเดิมพร้อมกันไปทั้งในระบบดิจิทัลและแอนะล็อก เป็นการให้บริการประชาชนเพื่อให้ประชาชนรับชมได้โดยสะดวก ช่วงออกอากาศคู่ขนานนี้สำคัญมาก เปรียบเหมือนเปลี่ยนเรือกลางน้ำ เรือ 2 ลำต้องวิ่งคู่ขนานกันไปด้วยกันระหว่างขนถ่ายของถ่ายคนจากเรือลำหนึ่งไปยังเรืออีกลำหนึ่ง จากวันที่มีการ Switch On ที่เริ่มแพร่ภาพในระบบดิจิทัลที่วิภาคพื้นดินวันแรกประชาชนจะต้องรับภาพจากโทรทัศน์ได้ทั้งสองระบบ ต้องไม่ติดขัด ใครมีเครื่องรับดิจิทัลใหม่หรือติดเซตที่ออปอกซ์แปลงสัญญาณเป็นดิจิทัลแล้วต้องยังสามารถรับช่องแอนะล็อกเดิมได้ด้วย นี่เป็นภารกิจเพื่อความสะดวกแก่ประชาชน ทั้งนี้ยังมีขั้นตอนของการเตรียมการเพื่อทุเลาความเดือดร้อนของประชาชนเรื่องเครื่องรับอีก เรื่องนี้ กสทช. ให้การสนับสนุนประชาชนในเรื่องเครื่องรับโดยใช้ระบบคูปอง ทั้งนี้เพื่อทุเลาความเดือดร้อนที่ประชาชนต้องหาซื้อกล่องเซตที่ออปอกซ์เพื่อแปลงสัญญาณโทรทัศน์ การปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์เป็นเรื่องใหญ่ กสทช. เป็นองค์กรอิสระ แต่ก็ประสานและแจ้งรัฐบาลให้ทราบถึงการเปลี่ยนแปลงที่ดำเนินการ โดยเฉพาะการแจ้งเรื่องระบบดิจิทัลที่เลือกใช้สำหรับออกอากาศในประเทศไทย และการสนับสนุนคูปองที่ต้องประสานความร่วมมือกันในการช่วยเหลือประชาชนให้ปรับเปลี่ยนระบบเครื่องรับให้ทั่วถึงและราบรื่น

2.1.7 ทีวีช่องเดิมกับการปรับเปลี่ยนไปสู่ทีวีดิจิทัลทีวี

การปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์จากแอนะล็อกเป็นดิจิทัล หรือ Digital Switch Over (DSO) นั้นไม่ใช่เรื่องใหม่ กล่าวได้ว่าประเทศส่วนใหญ่ในโลกหรือแทบจะทุกประเภทก็ว่าได้ ถ้าขณะนี้ไม่ทำเสร็จไปแล้วก็กำลังทำกันอยู่ และที่สุดแล้ว ทุกประเทศก็ต้องเปลี่ยนไปใช้ระบบใหม่ ไม่มีเว้น เพราะอีกไม่นานจะไม่มีใครผลิตและขายเครื่องใช้และอุปกรณ์เครื่องมือทุกชิ้นขึ้นมาใช้เอง ซึ่งเป็นเรื่องที่เป็นไปไม่ได้ ในการทำ DSO ทุกที่ รัฐบาลและองค์กรอิสระ หรืออาจหลาย ๆ ฝ่ายร่วมกัน ซึ่งแล้วแต่ระบบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของแต่ละประเทศ ผู้ที่มีหน้าที่หรือองค์กรรับผิดชอบจะกำหนดมาตรฐานระบบดิจิทัลทีวีที่จะใช้ของประเทศ เพื่อจะเริ่มวางแผนและประสานกับทุกส่วน ทุกฝ่าย ในการเปลี่ยนแปลงครั้งใหญ่สำหรับประเทศไทย กสทช. โดยความเห็นชอบของรัฐบาล ได้กำหนดระบบที่ประเทศไทยจะใช้ไปแล้ว โดยเลือกใช้เป็นระบบ DVB T2 ของยุโรป เมื่อกำหนดระบบที่จะใช้ได้แล้ว กสทช. มีหน้าที่ที่จะต้องหาคลื่นความถี่วิทยุให้แก่ผู้ประกอบการทีวีเพื่อใช้ในการปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบใหม่ และมีภาระหน้าที่ที่จะต้องช่วยเหลือประชาชนในด้านเครื่องรับด้วย นั่นคือช่วยให้ประชาชนมีเครื่องแปลงสัญญาณที่จะทำให้เครื่องรับทีวีในระบบเดิมสามารถรับทีวีในระบบใหม่ได้ อาจเป็นการแจกเซตท็อปบ็อกซ์ หรืออาจแจกเป็นคูปองมีมูลค่าไปแลกซื้อ หรืออาจคืนส่วนลดให้ แล้วแต่แต่ละประเทศจะเลือกวิธีที่เหมาะสมของตน ในการจัดหาคลื่นให้แก่ผู้ประกอบการเดิมที่ดำเนินการอยู่นั้น สถานีโทรทัศน์ทุกแห่งที่กำลังออกอากาศอยู่จะต้องได้คลื่นในการเปลี่ยนแปลงนี้ ไม่มีแม้แต่ประเทศเดียวที่มีบางสถานีได้แต่บางสถานีไม่ได้ หรือมีบางเจ้าถูกลอยแพปล่อยทิ้งไว้ นี่เป็นการรับประกันความต่อเนื่องของประชาชนในการรับชมเมื่อมีการเปลี่ยนระบบ ไม่เป็นการทำลายธุรกิจ และไม่สร้างความเสียหายให้แก่ฐานภาษีของรัฐ สำหรับประเทศไทย สถานีทีวีปัจจุบันมีอยู่ 6 ช่อง กฎหมายสั่งว่า สถานีโทรทัศน์ของรัฐให้ประกอบกิจการต่อไปได้จนถึงกำหนดเวลาที่กำหนดไว้ในแผนบทมาก และถ้าประสงค์จะประกอบกิจการต่อไปก็ให้ทำแผนประกอบกิจการแล้วยื่นขอต่อ กสทช. และให้ กสทช. อนุญาตให้ตามความจำเป็นในการประกอบกิจการและความจำเป็นในการใช้คลื่น ในส่วนของสถานีรับอนุญาตหรือสถานีที่รับสัมปทานอยู่เดิมช่อง 3 ช่อง 7 และช่อง 9 กฎหมายกำหนดให้ทำกิจการต่อไปได้ตามระยะเวลาในใบอนุญาตหรือสัญญาสัมปทานที่มีอยู่เดิม และให้ กสทช. อนุญาตให้ประกอบกิจการได้ตามลักษณะ ประเภท และขอบเขตการประกอบกิจการที่ได้รับอยู่ นั่นคือมาตรา 74 และ 75 ใน พ.ร.บ. การประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ต่อมาเมื่อมี พ.ร.บ. องค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการ โทรคมนาคม พ.ศ. 2553 กฎหมายนี้ก็สั่งไว้อีก ให้คนทำกิจการโทรทัศน์อยู่ มีหน้าที่แจ้งรายละเอียดการใช้ประโยชน์คลื่นความถี่ รวมทั้งเหตุแห่งความจำเป็นในการถือครองคลื่นความถี่ต่อ กสทช. รวมถึงแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับการอนุญาต สัมปทานหรือสัญญา รวมถึงอายุสัญญาและค่าสัมปทานหรือค่าตอบแทนต่าง ๆ ตามการอนุญาตสัมปทานหรือสัญญานั้นต่อ กสทช. เพื่อให้ตรวจสอบความชอบด้วยกฎหมาย (มาตรา 82) คนทำทีวีโดยชอบด้วยกฎหมาย และได้ทำตามมาตรา 82 แล้ว กฎหมายให้ถือว่าเป็นผู้ได้รับอนุญาตจาก กสทช. โปรดสังเกตคำ “ถือว่า” นั่นคือบทบังคับของกฎหมาย คือถือว่าได้ใบอนุญาตโดยผลของกฎหมายโดย กสทช. ทำอะไรไม่ได้ทั้งสิ้น สำหรับช่อง ThaiPBS สถานีนี้มีกฎหมายของตัวเอง กสทช. ก็ใช้อำนาจกำกับได้เท่าที่ไม่ขัดกับกฎหมายของเขา ทั้งยังถูกกฎหมายองค์กรฉบับดังกล่าวสั่งให้ต้องออกใบอนุญาตให้ ThaiPBS ภายใน 120 วันที่ พ.ร.บ. องค์กรมีผลอีกด้วย ซึ่งในอดีตคณะกรรมการกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กทช.) ที่ทำหน้าที่แทน กสทช. อยู่ก็ได้ออกใบอนุญาตให้ไปแล้ว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.1.8 โครงข่ายดิจิทัลทีวีกับ MUX

การส่งโทรทัศน์ภาคพื้นดิน หรือ Terrestrial TV เป็นการแพร่ภาพโทรทัศน์ด้วยคลื่นวิทยุ ผ่านไปทางอากาศ เป็นคลื่นความถี่สูงที่วิ่งเป็นเส้นตรงไม่สะท้อนชั้นบรรยากาศแบบคลื่นความถี่ต่ำ มีระยะเดินทางจำกัดตามกำลังส่งที่ใช้ และมีปัญหาถูกรบกวนความโค้งของพื้นผิวโลกบังได้ถ้าส่งไประยะทางไกล หรือมีสิ่งปลูกสร้างหรือภูมิประเทศ เช่น ภูเขาขนาดใหญ่บัง การใช้เสาอากาศส่งและรับสูง ๆ ช่วยได้บ้าง แต่ก็มีผลสูญเสียและถูกจำกัดด้วยขนาดกำลังส่ง เพื่อให้ครอบคลุมพื้นที่ได้กว้างขวาง เช่น ออกอากาศครอบคลุมทั้งประเทศ ผู้ประกอบกิจการโทรทัศน์ต้องจัดวางโครงข่ายการส่งสัญญาณแพร่ภาพของตน โดยจะวางเสาอากาศรับและส่งต่อเป็นช่วง ๆ ขยายออกไปรอบด้านทั่วประเทศ เรียกว่าเป็น Relay Station สถานีส่งสัญญาณ หรือ Repeater สถานีทวนสัญญาณไปยังผู้รับชมที่อยู่ห่างไกล ในระบบโทรทัศน์ Terrestrial แบบแอนะล็อก ผู้ประกอบการโทรทัศน์แต่ละสถานีก็จะต้องวางโครงข่ายของตน แบบของใครของมัน 6 สถานีก็ 6 โครงข่าย เหลื่อมซ้อนกันไปทั่วประเทศ อาจมีการใช้โครงสร้างร่วมกันบ้างก็เป็นแบบขอเอาเครื่องไปแขวนบนเสาเดียวกัน เช่น ช่อง 5 และช่อง 7 ดังที่เห็นตามภูเขาในต่างจังหวัดที่มีเสาหลาย ๆ ต้นก็เป็นแบบนี้ นี่ยังไม่พูดถึงเสาโครงข่ายโทรทัศน์รวมที่ทำให้ภูมิทัศน์ไม่น่าชม แต่ในการรับส่งโทรทัศน์ระบบดิจิทัล การใช้คลื่นความถี่ในการออกอากาศจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นมาก 1 แถบคลื่นความถี่โทรทัศน์แอนะล็อกเดิมสามารถนำมาใช้ส่งออกอากาศโทรทัศน์ดิจิทัลได้หลายช่อง คือจะกี่ช่องนั้นขึ้นกับระบบความคมชัดและเทคนิค เพื่อให้เข้าใจง่ายในบริบทของไทย กสท. ได้วางแบบไว้ให้ส่งในระดับคมชัดปกติและคมชัดสูงรวมกันไปจำนวน 8 ช่อง นี่คือประสิทธิภาพการใช้งานคลื่นความถี่ที่เพิ่มขึ้น กล่าวคือ 1 แถบความถี่เท่าเดิมที่เคยใช้ส่งโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกได้ 1 ช่อง แต่เอามาใช้กับโทรทัศน์ดิจิทัลจะส่งได้เป็น 8 ช่อง โครงข่ายการส่งโทรทัศน์ คือโครงสร้างพื้นฐานที่เป็นทรัพยากรทางเศรษฐกิจที่ต้องลงทุนจัดทำขึ้น ประสิทธิภาพของการใช้คลื่นก็แปรมาเป็นประสิทธิภาพของโครงข่ายไปด้วย เพราะโครงข่ายเดิมที่เคยส่งช่องทีวีได้ 1 ช่อง บัดนี้เมื่อนำมาใช้ส่งในระบบดิจิทัล สามารถส่งช่องทีวีไปได้พร้อมกันถึง 8 ช่องต่อ 1 โครงข่าย

คำว่า MUX มีที่มาจากคำว่า Multiplexer หมายถึงเครื่องรวมสัญญาณ หรือในที่นี้หมายถึงผู้ประกอบการที่ทำหน้าที่รวมสัญญาณเข้าด้วยกัน แล้วผสมส่งรวมกันไปเป็นสัญญาณเดียว และเมื่อถึงที่หมายแล้วจึงทำการแปรสัญญาณกลับออกมาให้เป็นหลายสัญญาณเช่นเดิม ที่เรียกว่า Demultiplexer (Demux) ตัวอย่างที่เห็นได้ง่าย ๆ ก็คือ การส่งวิทยุระบบ FM Multiplex ที่สัญญาณวิทยุด้านซ้ายและขวาถูกรวมส่งไปด้วยกันเป็นสัญญาณเดียวกัน เมื่อถึงเครื่องรับก็จะถูกแยกออก แล้วส่งไปออกลำโพงขวาสัญญาณหนึ่ง และลำโพงซ้ายอีกสัญญาณหนึ่ง ผู้ฟังก็รับฟังพร้อมกันได้เป็นเสียงสเตอริโอ แนวความคิดเรื่อง Multiplex หรือ MUX ในฐานะของโครงข่ายที่สามารถ Multiplex ผสมสัญญาณภาพและเสียง แล้วส่งสัญญาณที่ผสมแล้วออกไปในคราวเดียวกันนี้ ภายใต้การกำหนดของ กสท. ทำให้การส่งช่องทีวี 8 ช่อง สามารถส่งรวมกันไปในแถบความถี่เดียวกันได้โดยไม่รบกวนกัน ผลคือ โครงข่ายหนึ่ง ๆ สามารถใช้ส่งโทรทัศน์ได้ 8 ช่องพร้อมไปด้วยกัน ประสิทธิภาพที่เพิ่มมานี้ ถ้าใช้ส่ง

โทรทัศน์ 3, 5, 7, 9, NBT และ ThaiPBS เท่าที่มีอยู่เดิม จะสามารถทำได้โดยผ่านไปในโครงข่ายเดียวเท่านั้น โดยไม่ต้องทำแบบโครงข่ายใครโครงข่ายมันให้ซ้ำซ้อน ประสิทธิภาพของโครงข่ายในการส่งโทรทัศน์ที่เพิ่มขึ้นนี้สำคัญ เพราะในแง่ของการลงทุนแล้ว ต่อไปผู้ประกอบการโทรทัศน์ไม่จำเป็นที่จะต้องลงทุนจัดทำโครงข่ายของตนเองไปทั่วประเทศ เป็นการสิ้นเปลืองเงินทุนและสร้างทรัพยากรซ้ำซ้อน ผู้ประกอบการโทรทัศน์สามารถที่จะไปเช่าใช้หรือจ้างให้เจ้าของโครงข่ายที่กำลังส่งเหลือให้ช่วยส่งให้ ในขณะที่เดียวกันผู้ที่ลงทุนโครงข่ายไว้แล้วก็สามารถที่จะรับจ้างออกอากาศแพร่ภาพให้ โอกาสที่จะคืนทุนและลดต้นทุนของตัวเองก็จะมีมากขึ้น นี่คือประโยชน์ทางเศรษฐกิจของสิ่งที่เรียกว่า MUX หรือ Multiplexer เทียบเคียงกับสื่อสิ่งพิมพ์ยุคเก่าที่มีบริการรวมห่อที่ผู้ผลิตหนังสือหลาย ๆ เจ้ามารวมให้บริษัทรวมห่อจัดส่งหนังสือกระจายไปตามสายส่งร่วมกัน ต้นทุนจึงถูกกว่าต่างคนต่างส่งเอง และยังสะดวกในด้านลดภาระงานอีกด้วย MUX ก็เป็นแบบเดียวกัน ภายใต้ระบบดิจิทัล กสท. กำหนดให้มีโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล 48 ช่อง ซึ่งเป็นไปตามกฎหมายที่กำหนดให้ กสทช. ต้องยุติการให้ใบอนุญาตวิทยุโทรทัศน์ในระบบสัมปทาน และเป็นไปตามนโยบายของ กสทช. เองในการส่งเสริมการเข้าถึงสื่อของภาคส่วนต่าง ๆ ในสังคม ดังนั้น เมื่อพิจารณาจำนวนโครงข่ายระบบส่งที่จำเป็นต้องใช้สำหรับการส่งโทรทัศน์ 48 ช่องแล้ว ก็เห็นว่าจำนวนโครงข่ายในการส่งโทรทัศน์ต้องมีจำนวน 6 โครงข่ายด้วยกันเป็นอย่างน้อย การแปรรูปโครงข่ายทีวีเดิมให้เป็น MUX ปัจจุบันโครงข่ายการส่งโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อกเดิมลงทุนสร้างขึ้นแบบของใครของมันโดยทุกเจ้ามีโครงข่ายเป็นของตนเอง โครงข่ายทุกโครงข่ายต้องลงทุนในทางกายภาพเป็นเงินจำนวนมาก อาทิ เสาหอคอยที่ติดตั้งเครื่องรับส่ง ที่ดินและสิ่งปลูกสร้าง การบำรุงรักษาสิ่งเหล่านี้เป็นทรัพยากรที่มีอยู่และผ่านการศึกษาความเหมาะสมทางเทคนิคมาแล้ว เพียงแค่ปรับเครื่องรับส่งให้เป็นดิจิทัลก็สามารถใช้งานกับโทรทัศน์ระบบใหม่ได้ทันที ดังนั้น ไม่ว่าจะในเชิงเศรษฐศาสตร์ภาพรวม หรือในเชิงธุรกิจ หรือในแง่การปรับตัวเข้าสู่ระบบโทรทัศน์ดิจิทัล การแปรรูปโครงข่ายการส่งโทรทัศน์แอนะล็อกเดิมให้เป็นดิจิทัล จึงเป็นเรื่องเหมาะสมและสมควร ผลได้นอกจากไม่เกิดการสูญเปล่าหรือซ้ำซ้อนในการใช้ทรัพยากรแล้ว ยังเป็นการลดต้นทุนของการประกอบการโทรทัศน์ของผู้ประกอบการทุกรายด้วย และเกิดเป็นผลประโยชน์ส่วนรวมของประเทศ

2.1.9 ดิจิทัลทีวีระบบ DVB-T2 ที่ไทยเลือกใช้

การปรับเปลี่ยนระบบรับส่งโทรทัศน์ของไทยเป็นระบบดิจิทัล เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องของประเทศคิดกันมานานแล้ว แต่เนื่องจากความล้มเหลวในการจัดตั้งคณะกรรมการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์แห่งชาติ (กสช.) ตั้งแต่ พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ทำให้ประเทศไทยไม่มีองค์กรที่มีอำนาจในการทำหน้าที่นี้ จึงไม่สามารถดำเนินการในเรื่องปรับเปลี่ยนระบบรับส่งโทรทัศน์ให้เป็นระบบดิจิทัลได้ จนกระทั่งมีการจัดทำกฎหมายองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่ขึ้นมาใหม่ และได้จัดตั้ง กสทช. สำเร็จเมื่อสิ้น พ.ศ. 2554 การเตรียมการปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ให้เป็นระบบดิจิทัลจึงได้เริ่มขึ้นอย่างจริงจัง อย่างไรก็ตาม ถึงแม้ว่าจะไม่มีองค์กร กสทช. ทำหน้าที่ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น ผู้ที่เกี่ยวข้องทางด้านนี้ก็มิได้นิ่งเฉย ต่างก็คิดและให้ความสนใจ ดังจะเห็นได้ว่าทั้งกรมประชาสัมพันธ์ อสมท. และ

สถานีโทรทัศน์ช่อง 5 ต่างก็ได้ทำการศึกษาเรื่องนี้ไว้ล่วงหน้า และได้มีการติดตามและดูงานการพัฒนาของโทรทัศน์ดิจิทัล ในส่วนของรัฐบาล กระทรวงไอซีทีก็ไม่ได้ละเลยในเรื่องนี้เช่นกัน และเคยตกลงร่วมกันกับรัฐมนตรีด้านไอซีทีของประเทศอาเซียน เมื่อครั้งมีการประชุมร่วมรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานสารสนเทศของอาเซียนครั้งที่ 9 (Ninth Conference of the ASEAN Ministers Responsible for Information - AMRI) ที่จัดขึ้นในเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2550 ว่า กลุ่มประเทศอาเซียนจะใช้มาตรฐานการรับส่งโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของยุโรป หรือ DVB-T การประชุมในครั้งนั้น รัฐมนตรีจากกลุ่มอาเซียนรับทราบกันว่า การออกอากาศโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลจะเป็นการเปิดศักราชใหม่ของการลงทุนและการเติบโตในภาคอุตสาหกรรมโทรทัศน์ ทั้งยังยินดีต่อความร่วมมือระหว่างกันผ่านองค์กร ASEAN Digital Broadcasting (ADB) Cooperation ความเห็นของที่ประชุมคือ มาตรฐานทีวีดิจิทัล DVB-T ของยุโรปเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับเป็นการทั่วไปมากที่สุด ดังนั้น น่าจะเป็นประโยชน์ที่สุดในเชิงเศรษฐศาสตร์ของขนาด (Economies of Scale – ความประหยัดจากขนาด) การรับได้ง่าย (Ease of Adoption – ง่ายต่อการนำมาใช้ เพราะประเทศในภูมิภาคส่วนใหญ่ใช้ระบบ PAL ของยุโรปอยู่) และความยืดหยุ่นสำหรับการออกอากาศได้หลายระบบ (Versatility for Multiple Platforms) ดังนั้น ในวันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2550 (ค.ศ. 2007) ที่ประชุมร่วมรัฐมนตรีที่รับผิดชอบด้านสารสนเทศของอาเซียน จึงได้ออกประกาศร่วมของที่ประชุมให้การรับรองมาตรฐานทีวีดิจิทัล DVB-T ให้เป็นมาตรฐานร่วมในการออกอากาศทีวีภาคพื้นดินของกลุ่มประเทศอาเซียน ในการกำหนดนโยบายด้านมาตรฐานระบบโทรทัศน์ดิจิทัลที่เลือกใช้ กสท. ที่รับผิดชอบงานด้านกระจายเสียงและโทรทัศน์ของ กสทช. ได้ปรึกษาร่วมกับ ITU (International Telecommunication Union – เป็นหน่วยงานหนึ่งในองค์กรสหประชาชาติ) โดยแนวนโยบายที่ใช้ประกอบการพิจารณาเลือกระบบของที่ปรึกษาจาก ITU คือ อย่างแรก ความก้าวหน้าในเชิงเทคโนโลยี และความจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ในอนาคต เพื่อรองรับกับการพัฒนาของเทคโนโลยี อันอาจจะส่งผลกระทบต่อประชาชน สอง การใช้คลื่นความถี่อันเป็นทรัพยากรสาธารณะอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน (Spectrum Efficiency) สาม จำนวนช่องรายการโทรทัศน์ควรมีมากเพียงพอที่จะทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเพื่อพัฒนาการในกิจการโทรทัศน์ของประเทศอย่างมีนัยสำคัญ และจำนวนช่องรายการโทรทัศน์มีมากเพียงพอที่จะจัดสรรให้ภาครัฐ ภาคธุรกิจ ภาคประชาชนมีช่องทางในการประกอบกิจการสื่อสารมวลชน เพื่อส่งเสริมการแข่งขันและโอกาสในการรับรู้ข้อมูลข่าวสารสาธารณะที่มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย

ก่อนตัดสินใจเลือกระบบรับส่งโทรทัศน์ดิจิทัลของไทย กสทช. ได้วิเคราะห์อย่างรอบคอบถึงความเหมาะสมของระบบที่จะใช้ โดยพิจารณาจาก 3 เกณฑ์ดังนี้

- ประสิทธิภาพเชิงเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
- ประสิทธิภาพทางเศรษฐศาสตร์
- ความสอดคล้องกับประเทศต่าง ๆ ในภูมิภาคอาเซียน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โดยได้ข้อสรุปว่า มาตรฐาน DVB-T2 เป็นระบบของยุโรปที่พัฒนาขึ้นโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของยุโรป และเป็นยุคที่ 2 ของการพัฒนาที่ต่อยอดจากระบบ DVB-T เป็นระบบที่มีคุณภาพดี เป็นมาตรฐานที่ยอมรับกันแพร่หลาย มีประสิทธิภาพในการใช้คลื่นดีและมีโอกาสพัฒนาต่อเนื่องไปได้ ในทางเศรษฐศาสตร์ มาตรฐาน DVB-T2 น่าจะเป็นมาตรฐานที่สร้างภาระให้แก่ประชาชนทั่วไปน้อยที่สุด เพราะเป็นระบบที่ขยายตัวแพร่หลายที่สุดและมีประเทศที่ใช้ระบบนี้มาก ทำให้ตลาดมีขนาดใหญ่ ราคาอุปกรณ์และเครื่องรับน่าจะถูกลงกว่าและมีความหลากหลายมากกว่า ส่วนในด้านความสอดคล้อง มาตรฐาน DVB-T2 เป็นระบบที่ตกลงเลือกร่วมกันระหว่างรัฐมนตรีด้าน ICT ของประเทศสมาชิกในกลุ่มอาเซียน จึงชัดเจนว่าเป็นระบบที่สอดคล้องกันกับประเทศเพื่อนบ้านแน่นอน ก่อนประกาศใช้ มาตรฐาน DVB-T2 ให้เป็นมาตรฐานของประเทศ กสทช. ยังได้ทำการรับฟังความคิดเห็นจากผู้ประกอบการโทรทัศน์และผู้เกี่ยวข้อง ซึ่งผลสรุปที่ออกมากล่าวได้ว่าเป็นเอกฉันท์ว่าระบบ DVB-T2 น่าจะเป็นระบบที่เหมาะสมกับประเทศ ซึ่งก็สอดคล้องกับท่าทีของกลุ่มโทรทัศน์รวมการเฉพาะกิจ (ทีวีพูล) ที่เห็นในทางเดียวกัน ในระหว่างศึกษาและตัดสินใจเลือกระบบ มีความพยายามจากทางเจ้าของมาตรฐานโทรทัศน์ดิจิทัลค่ายอื่นที่อยากให้ประเทศไทยรับมาตรฐานของตน โดยเฉพาะ ISDB-T จากญี่ปุ่น และในช่วงท้ายระบบ DTMB จากจีนที่เพิ่งพัฒนาเสร็จและได้รวมข้อดีของระบบต่าง ๆ ไว้ ก็ได้มีตัวแทนเข้ามาพูดคุยกับ กสทช. ด้วย นอกจากรับฟังความคิดเห็นจากฝ่ายต่าง ๆ แล้ว ก่อนการประกาศกับ กสทช. ได้ร่วมมือกับผู้เกี่ยวข้องทดสอบการออกอากาศจริงและศึกษาระบบเปรียบเทียบกันจนมั่นใจ ที่สุดเมื่อได้ข้อสรุปทางเทคโนโลยีและทางสังคมแล้ว กสทช. ได้ขอความเห็นชอบจากรัฐบาลไทยที่จะเลือกใช้มาตรฐานโทรทัศน์ดิจิทัลของประเทศเป็นระบบ DVB-T2 และเมื่อได้รับความเห็นชอบจากที่ประชุมคณะรัฐมนตรีในการประชุมวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2555 แล้ว กสทช. ก็ได้ประกาศให้มาตรฐานโทรทัศน์ดิจิทัล DVB-T2 เป็นมาตรฐานที่ใช้ออกอากาศโทรทัศน์ภาคพื้นดิน (Terrestrial TV) ในประเทศไทย เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน พ.ศ. 2555 และลงประกาศในราชกิจจานุเบกษา วันที่ 21 ธันวาคม พ.ศ. 2555

2.1.10 ข้อดีข้อเสียของดิจิทัลทีวี

ประเทศไทยได้เปลี่ยนแปลงระบบการรับส่งโทรทัศน์จากเดิมที่รับส่งกันในระบบแอนะล็อกมาเป็นระบบดิจิทัลแล้ว การเปลี่ยนระบบครั้งนี้ถึงแม้เป็นไปโดยสมัครใจของประเทศ ไม่มีใครมาบังคับแต่อย่างไร แต่ทว่าไปแล้วประเทศไทยก็ไม่ได้มีทางเลือกอย่างอื่น เนื่องจากปัจจุบันทั้งโลกกำลังเปลี่ยนระบบรับและส่งโทรทัศน์ไปเป็นระบบดิจิทัลกันหมด และต่อไปก็จะมีใครทำเครื่องรับ เครื่องส่งและอุปกรณ์ที่เกี่ยวข้องกับโทรทัศน์สำหรับระบบแอนะล็อกอีกต่อไป ITU หรือสหภาพโทรคมนาคม (International Telecommunication Union) เสนอแนะว่าให้ยกเลิกการออกอากาศในระบบแอนะล็อกใน พ.ศ. 2558 สอดคล้องกับที่ประชุมร่วมรัฐมนตรีอาเซียน (AMRI) ครั้งที่ 10 ที่มีการประชุมกันที่ประเทศลาว ได้ร่วมกันวางกรอบเวลาการเลิกออกอากาศทีวีระบบแอนะล็อกในระหว่างกลุ่มประเทศอาเซียนให้เสร็จในช่วงระหว่าง พ.ศ. 2558-2563 แม้ว่าการเปลี่ยนผ่านครั้งนี้จะเป็นเรื่องของความจำเป็น แต่การเปลี่ยนระบบโทรทัศน์ไปเป็นดิจิทัล โดยตัวมันเองแล้วก็เป็นเรื่องดีเป็นการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พัฒนาของประเทศ ลองพิจารณาข้อดีที่จะได้รับเมื่อประเทศเปลี่ยนระบบรับส่งโทรทัศน์เป็นดิจิทัลว่ามีอะไรบ้าง ข้อดีของดิจิทัลทีวี อย่างแรก โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลมีความคมชัดของภาพที่ดีกว่าเดิมมาก และหากต้องการคุณภาพสูงยิ่งขึ้นไปอีกก็สามารถพัฒนาเป็นระดับความคมชัดสูง (High Definition หรือ HD) และความคมชัดสูงพิเศษ (Ultra High Definition หรือ UHD) หรือพัฒนาไปเป็นโทรทัศน์สามมิติ (3D Television หรือ 3DTV) สอง ไม่มีปัญหาเรื่องสัญญาณรบกวนกัน หรือสัญญาณสะท้อนจากอาคารหรือสิ่งกายภาพธรรมชาติขนาดใหญ่ ดังนั้น ภาพจะใส คม ไม่มีภาพล้น ภาพซ้อน หรือภาพเงา (Ghost Image) สาม สามารถใช้ร่วมกับอุปกรณ์สื่อสารอิเล็กทรอนิกส์สมัยใหม่ที่จะมีเพิ่มมากขึ้นตลอดเวลาในอนาคต เช่น อินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ เครื่องเล่นบลูเรย์ และบริการเสริมใหม่ ๆ สี่ มีประสิทธิภาพในการใช้คลื่นดีกว่า แถบความถี่คลื่นขนาดเดียวกันที่ใช้ส่งโทรทัศน์ในระบบแอนะล็อก เพราะเมื่อเปลี่ยนเป็นระบบดิจิทัลแล้ว โทรทัศน์ในระบบดิจิทัลสามารถใช้ส่งสัญญาณโทรทัศน์ได้มากกว่า 6 ช่องขึ้นไป (จากการคำนวณและทดลองของ กสทช. สามารถทำได้ถึง 14 ช่องที่วีดิจิทัลต่อ 1 มัลติเพล็กซ์) ห้า ไม่ต้องเสียแถบคลื่นความถี่เพื่อใช้ป้องกันการรบกวนกันเองของช่องทีวี (Guard Band) เช่น ในระบบแอนะล็อกเดิม ที่ต้องเว้นช่อง 2, 4, 6, 8, 10 ไร่โดยเปล่า เพียงเพื่อไม่ให้สัญญาณจากช่องข้างเคียงรบกวนกัน และหก การส่งสัญญาณออกอากาศในระบบดิจิทัลกินไฟน้อยกว่า ดังนั้น โทรทัศน์ดิจิทัลจะช่วยลดต้นทุนการประกอบกิจการโทรทัศน์ในเรื่องค่าไฟฟ้า ประหยัดพลังงาน ช่วยถนอมสิ่งแวดล้อมได้ดีกว่า ในส่วนของข้อเสียนั้น ได้แก่ ภาพที่ได้เป็นทวิสภาพ คือรับได้หรือรับไม่ได้ซึ่งจะมีอาการภาพดับ เกิดภาพลายเสือ หรือภาพตาย อาการเหล่านี้เป็นตรงข้ามกับระบบแอนะล็อกที่แม้ภาพไม่ชัด เกิดจุดลูกน้ำ แต่ผู้ชมก็ยังพอรับภาพได้และยังได้ยินเสียง จึงยังพอชมได้รู้เรื่อง และสัญญาณถูกรบกวนได้ง่ายกว่าด้วยคลื่นวิทยุ (Radio Frequency หรือ RF) และคลื่นแม่เหล็กไฟฟ้า (Electromagnetic หรือ EM)

2.1.11 ผลกระทบต่อสถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการ

ในแง่ของการเพิ่มเงินลงทุน สถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการ จะต้องเพิ่มเงินลงทุน ในการปรับเปลี่ยนอุปกรณ์สำหรับการแพร่ภาพโทรทัศน์ ไปสู่ระบบดิจิทัล อาทิ อุปกรณ์เครื่องส่งและการแพร่ภาพระบบดิจิทัลภาคพื้นดิน อุปกรณ์ถ่ายทำรายการ และตัดต่อบันทึกเสียงเพื่อการออกอากาศ ระบบดิจิทัล โดยเฉพาะเงินลงทุนที่เพิ่มขึ้นในช่วงเวลาการออกอากาศ ในระบบดิจิทัล และ ระบบแอนะล็อกที่คู่ขนานกันไประยะหนึ่ง สถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ และ ผู้ประกอบการ จึงต้องให้ความสนใจโดยการศึกษาข้อมูลมาตรฐานระบบ โทรทัศน์ดิจิทัลที่ประเทศไทย และประเทศสมาชิก ประชาคมอาเซียนเลือกใช้ และกำหนดการเปลี่ยนผ่าน อุปกรณ์เครื่องส่งเพื่อการแพร่ภาพออกอากาศ และอุปกรณ์เครื่องมือการถ่ายทำ ตัดต่อ และบันทึกเสียง ในช่วงเวลาที่เหมาะสม ในแง่ของการผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการจะต้องเร่งพัฒนา สร้างสรรค์รูปแบบรายการ ที่จะมีความหลากหลาย เนื่องจากจำนวนช่องที่เพิ่มมากขึ้น ผลกระทบต่อการเพิ่มรูปแบบรายการขณะเดียวกัน สถานีโทรทัศน์ ผู้ผลิตรายการ และผู้ประกอบการจะต้อง เร่งผลิตเนื้อหาข่าวสารสาระ และความบันเทิงสอดคล้อง กับลักษณะเฉพาะของสถานีโทรทัศน์นั้น ๆ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2.2 รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในปัจจุบันที่ออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลนั้นได้มีช่วงเวลาในการออกอากาศของแต่ละช่องโทรทัศน์ โดยผู้ศึกษาได้เก็บข้อมูลผังรายการตั้งแต่เดือน เมษายน พ.ศ. 2557 ถึง เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559

จากการศึกษาข้อมูลผังรายการช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลช่องต่าง ๆ จากเว็บไซต์และโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ไม่มีข้อมูลผังรายการในเว็บไซต์ โดยในช่วงปี พ.ศ. 2557 – 2558 มีทั้งสิ้น 30 รายการ ดังนี้

สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

- รายการเกษตรแผ่นดินธรรม ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการเกษตรอินทรีย์ชี้ช่องรวย ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการเกษตรปลดหนี้ชี้ช่องรวย ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการส่องโลกเกษตร ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการเกษตรไทยน่ารู้ ออกอากาศทุกวันพุธ เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการเกษตรท่องเที่ยวแดนธรรม ออกอากาศทุกวันพุธ เวลา 05.00 – 05.25 น.
- รายการชวานายุคใหม่ ออกอากาศพุธ เวลา 17.00 – 17.25 น.
- รายการชุมทรัพย์ใต้แผ่นดิน ออกอากาศทุกวันศุกร์ 04.30 – 05.00 น.
- รายการดินเปลี่ยนชีวิต ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 14.05 – 14.30 น.
- รายการลูกของพ่อต้องพอเพียง ออกอากาศทุกวันศุกร์ 17.25 – 17.50 น.
- รายการเกษตรอาสา ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 05.50 – 06.15 น.

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง สทท. (NBT)

- รายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 05.30 – 06.00 น.
- รายการแผ่นดินทอง ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 16.05 – 16.30 น.
- รายการเดินตามพ่อ ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดีและศุกร์ เวลา 06.00 – 06.30 น.
- รายการเกษตรสาร ออกอากาศทุกวันเสาร์ สัปดาห์ที่ 4 ของเดือน เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการทิดบ้านชวนคุย ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการก้าวอย่างพอเพียง ออกอากาศทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 11.30 – 12.00 น.

สถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV

- รายการเกษตรซัด ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.00 – 15.00 น.

สถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ช่อง 19 Spring News

- รายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 09.30 – 09.55 น.
- รายการเกษตร society ออกอากาศทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 10.30 – 10.55 น.

สถานีโทรทัศน์ไบรท์ทีวี ช่อง 20 Bright TV

- รายการเขียนเกษตร ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.00 – 05.30 น.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- รายการศูนย์กลางแปลง ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 10.55 – 10.30 น.

สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

- รายการเกษตรไทยไอตอล ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา 17.00 – 17.15 น.
- รายการคนไทยหัวใจเกษตร ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.00 – 05.27 น.
- รายการต้นไม้ใบหญ้า ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.27 – 05.30 น.
- รายการเกษตรอาสา ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 05.00 – 05.30 น.

สถานีโทรทัศน์ไทยรัฐทีวี ช่อง 32

- รายการเกษตร 555 ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงอาทิตย์ เวลา 05.30 – 06.00 น.
- รายการเกษตรติดแบรนต์ ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 09.30 – 10.00 น.

สถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 Amarin TV HD

- รายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 07.30 – 08.00 น.

ส่วนข้อมูลในปีปัจจุบัน (พ.ศ. 2559) จากการเก็บข้อมูลจนถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 พบว่า มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศอยู่ทั้งสิ้น 17 รายการ ซึ่งมีทั้งรายการเก่าและรายการใหม่ ได้แก่

สถานีโทรทัศน์กองทัพบก ช่อง 5

- รายการชวานายุคใหม่ ออกอากาศพุธ เวลา 17.00 – 17.25 น.
- รายการชุมทรัพย์ใต้แผ่นดิน ออกอากาศทุกวันศุกร์ 04.30 – 05.00 น.
- รายการดินเปลี่ยนชีวิต ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 14.05 – 14.30 น.
- รายการเกษตรอาสา ออกอากาศทุกวันเสาร์ เวลา 05.50 – 06.15 น.

สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย ช่อง สทท. (NBT)

- รายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทุกวันอังคาร เวลา 05.30 – 06.00 น.
- รายการแผ่นดินทอง ออกอากาศทุกวันพฤหัสบดี เวลา 16.05 – 16.30 น.
- รายการเกษตรสาร ออกอากาศทุกวันเสาร์ สัปดาห์ที่ 4 ของเดือน เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการทิดบ้านชวนคุย ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการก้าวอย่างพอเพียง ออกอากาศทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 11.30 – 12.00 น.

สถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV

- รายการเกษตรซ้าด ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 14.00 – 15.00 น.

สถานีโทรทัศน์ไบรท์ทีวี ช่อง 20 Bright TV

- รายการเกษตรบ้านทุ่ง ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการสนั่นลั่นทุ่ง ออกอากาศทุกวันศุกร์ เวลา 06.00 – 06.30 น.

สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

- รายการคนไทยหัวใจเกษตร ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.00 – 05.27 น.
- รายการต้นไม้ใบหญ้า ออกอากาศทุกวันจันทร์ถึงศุกร์ เวลา 05.27 – 05.30 น.
- รายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทุกวันอาทิตย์ เวลา 05.00 – 05.30 น.
- รายการเกษตรไทยไอดอล ออกอากาศทุกวันจันทร์ เวลา 17.00 – 17.15 น.

สถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 Amarin TV HD

- รายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทุกวันเสาร์และอาทิตย์ เวลา 07.30 – 08.00 น.

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับการสื่อสาร

ได้มีผู้ให้ความหมายของการสื่อสารแตกต่างกันออกไป

2.3.1 ความหมายของการสื่อสาร

บุญเลิศ ศุภดิกล (2523) ได้กล่าวว่า "การสื่อสาร" (Communication) มาจากภาษาละตินว่า "Communis" ซึ่งหมายถึงร่วมกัน (คล้ายคลึงกัน) ถ้าแปลตามรากศัพท์เดิม หมายถึง สิ่งที่มีงสร้างให้เกิดความร่วมมือกัน ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือกล่าวโดยบุคคลทั่วไปก็คือ การสื่อสารเป็นกระบวนการในการส่งเสริมที่เกี่ยวข้องหรือแลกเปลี่ยนข่าวสาร หรือความคิดระหว่างบุคคลต่อบุคคล

Schannon and Weaver (1948) กล่าวว่า การสื่อสารมีความหมายกว้างขวาง ครอบคลุมถึงวิธีการต่างๆ เป็นการแสดงออกเพื่อเป็นการสื่อความรู้สึกนึกคิดของบุคคลหนึ่งไปกระทบต่อบุคคลหนึ่ง วิธีการต่างๆ นั้นไม่ได้เฉพาะการพูดและการเขียนเท่านั้น แต่ยังแสดงถึงรูปภาพและละคร การแสดงออกถึงท่าทางต่างๆ ของมนุษย์อีกด้วย

Roger (1973) ได้ให้ความหมายว่า การสื่อสารคือ การที่ผู้ส่งสาร (source) ส่งสารไปยังผู้รับ (receiver) โดยมีวัตถุประสงค์ในการส่งสารเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวของผู้รับ ด้านความรู้ทัศนคติ ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของผู้รับ

2.3.2 องค์ประกอบของการสื่อสาร

Berlo (1960) ได้อธิบายถึงโครงสร้างกระบวนการสื่อสารไว้ เรียกว่า S M C R Model ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) ผู้ส่งข่าวสาร (Source : S) คือผู้สื่อสาร หรือผู้เป็นต้นข่าวอาจจะเป็นบุคคลเดี่ยวหรือคณะบุคคล หน่วยงานสถาบันต่างๆ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ส่งข่าวสาร และในขณะเดียวกันก็อาจจะเป็นผู้รับข่าวสารก็ได้ ถ้าข่าวสารถูกส่งกลับเป็นการตอบโต้ซึ่งกันและกัน หรือที่เรียกว่า ยุคลวิถี (Two-way communication)

2) ข่าวสาร (Message : M) คือเรื่องและผู้ส่งข่าวสารต้องการส่งไปให้ผู้รับข่าวสาร ได้แก่ ความรู้ ข่าวสาร เรื่องราว หรือคำพูด ซึ่งอาจจะต้องมีการนำมาเข้ารหัส (Encoder) ออกมาเป็นรูปสัญลักษณ์ สัญลักษณ์ หรือกิริยาท่าทางต่างๆ และผู้รับจะถอดรหัส (Decoder) ออกมาในรูปที่ผู้รับสามารถเข้าใจ

3) ช่องทางของข่าวสาร (Channel : C) หรือสื่อกลาง เป็นสื่อที่ทำให้ผู้รับสารเกิดการมองเห็น การได้ยิน การสัมผัส การได้กลิ่น และการได้ทดสอบ ซึ่งขึ้นอยู่กับผู้ส่งสารจะเลือกส่งสารชนิดไหนส่งให้แก่ผู้รับสารที่มีความแตกต่างกัน

4) ผู้รับข่าวสาร (Receiver : R) หรือจุดหมายปลายทางของผู้ส่งสาร ซึ่งอาจจะเป็นบุคคลเดียว หรือกลุ่มบุคคลก็ได้ ในขณะที่เป็นผู้รับสารก็สามารถเป็นผู้ส่งข่าวสารได้ หากเป็นการสื่อสารแบบบุคคลวิธี่ที่มีลักษณะตอบโต้กัน

2.3.3 การติดต่อสื่อสารกับการส่งเสริมการเกษตร

บุญสม เอกวราศิริ (2529) กล่าวถึงการติดต่อสื่อสารกับการส่งเสริมการเกษตรว่า การส่งเสริมการเกษตรเป็นกระบวนการเรียนการสอน และบริการที่จะให้เกษตรกร และบุคคลเป้าหมายมีการเปลี่ยนแปลงเป้าหมาย เปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เพื่อพัฒนาการเกษตร และความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น เจ้าหน้าที่ส่งเสริมในฐานะผู้ทำงานใกล้ชิดกับเกษตรกร ทำหน้าที่เสนอแนะความรู้วิชาการและแก้ไขปัญหา ร่วมกับเกษตรกร ซึ่งจะต้องมีความรู้ด้านวิชาการ ความเข้าใจถึงเทคนิคและวิธีการต่างๆ ที่จะถ่ายทอดความรู้ ความคิดและข่าวสารต่างๆ ไปสู่เกษตรกร ไม่ว่าจะป็นรายบุคคล หรือกลุ่มบุคคลก็ตาม โดยรับความคิดปัญหาอุปสรรคของเกษตรกร เพื่อหาทางแก้ปัญหานั้นให้บรรลุจุดมุ่งหมายที่ต้องการ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจึงต้องทราบหลักการ กระบวนการ องค์ประกอบ ปัญหา อุปสรรคของการติดต่อสื่อสาร เพื่อให้เลือกใช้รูปแบบของการสื่อสารที่ใช้ในการถ่ายทอดความรู้ ความเข้าใจ ประสบการณ์ระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมกับเกษตรกร เป็นไปอย่างถูกต้องสมบูรณ์และมีประสิทธิภาพ ในบางครั้งอาจเกิดการล้มเหลว (Communication breakdown) เกิดขึ้น เมื่อมีการถ่ายทอดแนวความคิดและข่าวสารออกไปแล้ว ปรากฏว่าผู้รับข่าวสารมีความคิด ความเข้าใจไม่ตรงกับผู้ส่งสารต้องการ จึงเป็นปัญหาที่จะทำอย่างไรให้เกษตรกรเกิดความเข้าใจไปในทางเดียวกันกับเจ้าหน้าที่

การประยุกต์ทฤษฎี และหลักการติดต่อสื่อสารมาใช้ในการส่งเสริมการเกษตรนั้น มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2526) ให้คำแนะนำว่า ให้ยึดกลุ่มเป้าหมายที่ตัวเกษตรกร ซึ่งจะแตกต่างจากบุคคลเป้าหมายด้านอื่นๆ เมื่อยึดตัวเกษตรกรเป็นเป้าหมายหลักในการติดต่อสื่อสาร โดยสามารถแบ่งออกได้ 3 ลักษณะ คือ

1) การติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรเป็นรายบุคคล เป็นการติดต่อสื่อสารโดยตรงระหว่างเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรกับเกษตรกรแต่ละคน ด้วยกระบวนการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคลเป็นส่วนใหญ่ จะทำให้เกษตรกรเกิดความอบอุ่นใจ ทำให้เกิดความสัมพันธ์ระหว่างเกษตรกรกับเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร การติดต่อสื่อสารแบบนี้เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตรจะสามารถทราบได้ทันทีว่าเกษตรกรเข้าใจข่าวสารที่ได้รับหรือไม่ หรือถ้าไม่เข้าใจก็จะมี การส่งข่าวสารใหม่ มีการโต้ตอบกับข้อซักถามจากเกษตรกร

2) การติดต่อสื่อสารกับเกษตรกรเป็นกลุ่ม โดยหมายถึงกลุ่มย่อยๆ เจ้าหน้าที่ส่งเสริมจะมีโอกาสทักทายพูดคุยกับเกษตรกรได้ทั่วถึงคงไม่เกิน 50 คน โดยปกติกลุ่มย่อยประมาณ 20 คน ผลดีของการติดต่อสื่อสารแบบนี้จะทุ่นเวลาในการติดต่อสื่อสารและให้ข่าวสารแต่ละครั้งกับผู้รับจำนวน

มาก สามารถถ่ายทอดต่อๆ ไปได้อย่างรวดเร็ว ซึ่งมีลักษณะของการบรรยาย การแสดง การสาธิตวิธี และสาธิตผล จะช่วยให้เกษตรกรในกลุ่มได้เป็นขั้นตอนการปฏิบัติอย่างละเอียดและเห็นผลที่จะเกิดขึ้น ต่อการนำไปปฏิบัติหรืออาจจะใช้วิธีการพาไปทัศนศึกษา ดูงานนอกสถานที่ จะทำให้กลุ่มเกษตรกรได้เห็นทางปฏิบัติที่ประสบความสำเร็จ

3) การติดต่อสื่อสารกับมวลชนเกษตรกร เป็นลักษณะการติดต่อสื่อสารของคนกลุ่มใหญ่ที่ไม่สามารถจะนับได้ และนำมารวมกันทีเดียวในเวลาเดียวกัน เพื่อรับความรู้จากเจ้าหน้าที่ส่งเสริมได้จึงจำเป็นต้องอาศัยสื่อในลักษณะต่างๆ เพื่อช่วยให้การติดต่อสื่อสารแบบมวลชนประสบความสำเร็จ สื่อที่จะนำมาช่วยมีหลายแบบ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ และเอกสารสิ่งพิมพ์ การติดต่อสื่อสารแบบนี้มีข้อดี คือ สามารถส่งสารไปถึงกลุ่มเกษตรกรได้แทบทุกพื้นที่ของประเทศเป็นจำนวนมาก ๆ ในเวลาอันรวดเร็ว โดยที่ทุกคนได้รับข่าวสารในเวลาเดียวกัน เป็นการติดต่อสื่อสารแบบเอกรั้ว (One-way communication) ส่วนข้อเสียของการติดต่อสื่อสารแบบนี้ ผู้รับข่าวสารไม่สามารถตอบสนองได้ในเวลาอันรวดเร็ว ทำให้เจ้าหน้าที่ไม่มีโอกาสทราบว่าข่าวสารที่ได้ส่งออกไปนั้น เกษตรกรเข้าใจหรือไม่ ตลอดจน ฐานะทางเศรษฐกิจที่ยากจนของเกษตรกร ทำให้ไม่สามารถจัดหาสื่อบางอย่างได้ และการศึกษาที่น้อย อาจจะไม่สามารถเข้าใจเนื้อหาบางอย่างที่ถูกส่งผ่านสื่อเหล่านั้นได้

2.4 การผลิตรายการโทรทัศน์

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช (2533) ได้สรุปขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ 3 ขั้นตอนคือ

2.4.1 ขั้นวางแผนก่อนการผลิต (Pre-Production Planning)

เป็นการกำหนดสิ่งที่เป็นแนวทางในการดำเนินการ ตลอดภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติตามนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ แผนการดำเนินงานจะเป็นเสมือนคู่มือและเข็มทิศ ในการทำงานจะมีขั้นตอนแยกย่อยดังนี้

1) การแสวงหาแนวความคิด (Investigating an Idea) ที่จะมาทำรายการเป็นขั้นตอนแรกของผู้ผลิตรายการ โดยพิจารณาว่า “แนวความคิด” นั้นมีความเหมาะสมกับรายการหรือไม่ ซึ่งมีประเด็นที่สนใจคือ มีความน่าสนใจหรือตื่นเต้น มีจุดเด่นในตัวเองหรือสร้างสรรค์ มีประโยชน์ต่อผู้ชม มีประเด็นปัญหาที่น่าสนใจ เป็นต้น การหาแนวความคิดจึงเป็นงานที่ต้องใช้ความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการสูง ผู้ผลิตจึงต้องมีสายตาและความคิดคำนึงที่กว้างไกล กลุ่มเล็ก เรื่องที่จะนำมาทำเป็นรายการโทรทัศน์อาจจะเป็นเรื่องที่มีผู้เขียนไว้แล้ว มีสาระที่น่ารู้ น่าศึกษา เป็นเกร็ดชีวิตที่น่าสนใจหรือเป็นสารบันเทิงที่ผู้ชมต้องการ

2) การกำหนดวัตถุประสงค์ (Defining Objectives) เป็นการคาดหวังถึงผลที่จะเกิดกับผู้ชมเมื่อได้รับชมรายการไปแล้ว ทุกเรื่องที่จะนำมาจัดและผลิตรายการโทรทัศน์ ผู้ผลิตจะต้องกำหนดวัตถุประสงค์ว่ามุ่งจะให้ผู้รับได้รับหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ หรือพฤติกรรมในด้านใดบ้าง การกำหนดวัตถุประสงค์อาจตั้งหลายวัตถุประสงค์ก็ได้ โดยทั่วไป วัตถุประสงค์จะมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ การเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

กำหนดวัตถุประสงค์ทั่วไปอาจมุ่งที่การเสนอข่าวสาร การให้ความรู้และการศึกษา การโน้มน้าวใจ การให้ความบันเทิง หรือเพื่อโฆษณา ประชาสัมพันธ์ ส่วนวัตถุประสงค์เฉพาะเป็นการกำหนดผลที่คาดหวังที่แคบลงไป เช่น เพื่อให้ผู้ชมทราบข่าวคราวความเคลื่อนไหวของการเลือกตั้งผู้แทนราษฎร เพื่อให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องไข้หวัดนก หรือเพื่อให้ทราบผลกระทบของวัยรุ่นกับยาเสพติดที่จะทำให้อายุรุ่นประสบปัญหาทั้งด้านการเรียน ครอบครัว สังคม เป็นต้น

3) การวิเคราะห์ผู้ชมเป้าหมาย (Analyzing an Audience) เป็นการประเมินผู้ชมในแง่ต่าง ๆ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ต้องการที่สุดในการจัดและผลิตรายการได้ตรงกับความต้องการและความสนใจของผู้ชมมากที่สุด โดยจะต้องมีผู้ชมที่เป็นกลุ่มเป้าหมายหลัก (Target Audience) และกลุ่มเป้าหมายทั่วไป (General Audience) ซึ่งมีองค์ประกอบที่ควรพิจารณา คือ ลักษณะทางประชากรศาสตร์ ด้านเพศชายหรือหญิง วัยเด็กเล็ก วัยรุ่น หนุ่มสาวหรือผู้ใหญ่ อาชีพ นักศึกษา ข้าราชการ ประชาชนทั่วไปหรือกลุ่มอาชีพใด ระดับการศึกษาตลอดจนความสนใจ สนใจเพลง ดนตรี หรือกีฬาต่างๆ จำนวนผู้ชม โดยประมาณการว่าอยู่ในระดับมากกว่าพันคนขึ้นไปช่วงเวลาที่ผู้ชมเป้าหมายจะรับชมรายการได้

4) การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูล (Analyzing a Content) เมื่อรู้กลุ่มเป้าหมายที่แน่นอนแล้วก็ต้องกำหนดเนื้อหาสาระที่จะนำเสนอการแสวงหาเนื้อหาสาระและข้อมูล อาจค้นคว้าจากข้อมูลทั่วไปจากสื่อและเอกสารต่าง ๆ การศึกษาวิจัย ผลงานวิชาการ และการสอบถาม/สัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่จะทำเป็นรายการโทรทัศน์ แล้วนำมาประมวลเพื่อให้ได้เนื้อหาสาระและข้อมูลที่ต้องการทันสมัย น่าสนใจ และมีความน่าเชื่อถือ ซึ่งเป็นหน้าที่ของผู้จัดและกลุ่มผลิตรายการที่จะต้องศึกษาจากอย่างรอบคอบ เพราะสื่อโทรทัศน์ ก่อให้เกิดผลกระทบในวงกว้าง การตัดสินใจเนื้อหาใดเป็นที่น่าสนใจหรือไม่อาจพิจารณาจากความใกล้ชิดตัว กล่าวคือเนื้อหานั้นเกี่ยวข้องกับผู้ชมหรือไม่ มากหรือน้อย เช่น ด้านสุขภาพ ชีวิต และความเป็นอยู่ เป็นผลด้านจิตวิทยาเพื่อดึงดูดใจในการเปิดรับ หรือเนื้อหาที่มีความขัดแย้งมักมีสามารถดึงดูดความสนใจของผู้ชมมากกว่าเนื้อหาที่ดำเนินไปอย่างราบเรียบ เช่น ระหว่างคนกับคน คนกับสังคม คนกับธรรมชาติ เป็นต้น หรือเนื้อหาที่มีความง่ายในการเข้าใจและให้แง่คิดกับผู้ชม เรื่องที่มีรายละเอียดยาก ถ้ามีการเรียบเรียงใหม่ให้มีความง่ายมากขึ้นจะได้รับความนิยมมากกว่าเรื่องราวที่สับสน และหรือเนื้อหาที่มีความยาวเหมาะสม โดยธรรมชาติของมนุษย์จะมีข้อจำกัดของสมาธิกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หากเรื่องที่น่าเสนอนั้น มีเนื้อหา ที่ยาวมากก็ต้องสร้างความสนใจเพิ่มขึ้นด้วย เช่น ภาพยนตร์เรื่องสุริโยทัย เป็นต้น

5) การเขียนบท (Writing a Script) การเขียนบทเป็นกระบวนการต่อเนื่องจากขั้นการกำหนดแนวความคิด จนถึงการวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูลและได้รับประเด็นหลักและประเด็นย่อยของรายการ โดยอาจทำเป็นแผนผังของรายการก่อน เมื่อกำหนดแผนผังการเดินเรื่องแล้ว ผู้เขียน (Script Writer) จึงจะนำไปเขียนบทละเอียดตามแผนผังรายการเป็นบทสมบูรณ์ที่มีการกำหนดลำดับก่อนหลังของการเสนอภาพและเสียงด้วยผู้ชมจะได้รับเนื้อหาสาระตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้โดยระบุลักษณะภาพและเสียงไว้เด่นชัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

6) การกำหนดฉาก วัสดุประกอบฉากและวัสดุประกอบรายการ เมื่อเขียนบทเรียบร้อยแล้ว ผู้ผลิตรายการจะต้องมากำหนดรายละเอียดเกี่ยวกับฉากและวัสดุประกอบฉาก โดยเขียนรายละเอียดของฉากทุกชิ้นทุกชุดที่ต้องใช้ และวัสดุประกอบฉากทุกประเภท ลงในแบบฟอร์มการกำหนดฉากและวัสดุประกอบฉากโดยแยกชิ้นหรือชุดละแผ่น เพื่อจะได้ส่งไปให้ฝ่ายฉากดำเนินการออกแบบสร้างโมเดลและจัดสร้างและจัดทำให้

7) วัสดุรายการ (Program Materials) หมายถึง วัสดุเนื้อหาประเภทรูปภาพ แผนภูมิ ข้อมูลทางสถิติ ภาพยนตร์ ภาพแอนิเมชัน เป็นต้นที่จะนำมาใส่หรือประกอบไว้ในรายการ สำหรับวัสดุรายการที่มีอยู่แล้วก็ให้ใส่รายชื่อและแหล่งที่มาได้ ส่วนวัสดุรายการที่ต้องผลิตขึ้นใหม่ก็ต้องใส่รายชื่อและกำหนดความต้องการให้ชัดเจน เช่น งานกราฟิกประเภทแผนภูมิรูปภาพ การ์ตูน เป็นต้น

8) การกำหนดผู้แสดงที่ปรากฏตัวและไม่ปรากฏตัวเมื่อมีการศึกษาบทโทรทัศน์อย่างถี่ถ้วนก็เป็นขั้นตอนการกำหนดตัวผู้แสดงทางโทรทัศน์ เช่น ผู้ดำเนินรายการ พิธีกร ผู้ประกาศ ผู้อภิปรายและผู้ร่วมรายการ เป็นต้น โดยเขียนไว้ในแบบฟอร์มผู้แสดง ผู้ผลิต ควรกำหนดตัวผู้กำกับรายการไว้แล้วก่อนการกำหนดตัวแสดง และมีการประชุมลงมติกันก่อน เพราะผู้กำกับจะแนะนำได้ว่าผู้แสดงคนใดมีความสามารถมากน้อยเพียงไร

9) การจัดทำแผนผังเวทีและแผนผังไฟ แผนผังเวที (Floor Plan) หมายถึง การกำหนดตำแหน่งของ ผู้แสดง ฉาก และสิ่งของต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตรายการและแผนผังไฟ (Lighting Plan) หมายถึง จุดกำหนดตำแหน่งของไฟ เพื่อให้แสดงที่ผู้ผลิตจะวางแผนไว้ว่าจะให้ไฟหลัก ไฟเสริม ไฟหลัง อยู่ในตำแหน่งใด ระยะใดของสตูดิโอ แผนผังดังกล่าวมักจะใช้ร่วมกับแผนผังเวทีโดยการลากเส้นแสดงตำแหน่งราวแขวนไฟไว้ด้วย

10) การจัดทำงบประมาณ การจัดและผลิตรายการโทรทัศน์ โดยทั่วไปจะมีการตั้งงบประมาณไว้ก่อนแล้วก่อนขึ้นปีงบประมาณ แต่จะยังอนุมัติให้มีการใช้จ่ายไม่ได้ จนกว่าจะมีการจัดทำงบประมาณสำหรับแต่ละรายการโดยละเอียด ประกอบด้วยค่าจ้าง กลุ่มผู้ผลิตรายการ ค่าการเขียนบท ค่าตัวผู้แสดงและวิทยากร ค่าตัวนักดนตรี ค่าเช่าสถานที่ และอุปกรณ์การผลิต เช่น ห้องสตูดิโอ ชุดถ่ายทำนอกสถานที่ ค่าเช่าชุดตัดต่อ ค่าการทำกราฟิก ค่าก่อสร้างจัดฉาก ค่าวัสดุบันทึกภาพ ค่าเบี่ยเลี้ยงเดินทางและพาหนะ ตลอดจนค่าที่พักในกรณี ออกนอกสถานที่

2.4.2 ชั้นการผลิต (Production)

ในการดำเนินการผลิตรายการส่วนมากแล้วจะมีการประชุมก่อนการผลิต (Pre - Production Conference) การข้อมเหมือนจริงกรณีเป็นการรายการสด การผลิตรายการ เป็นการดำเนินการตามสคริปและที่ได้ข้อมมา ในการดำเนินการผลิตรายการขึ้นอยู่กับลักษณะของการผลิต สำหรับการผลิตรายการสด (Live Program) นี้ขั้นตอนการผลิตนี้จะเป็นขั้นสุดท้ายของกระบวนการรายการต่าง ๆ ที่ผลิตในลักษณะนี้ เช่น รายการข่าวโทรทัศน์ รายการถ่ายทอดกีฬา และรายการอื่น ๆ ที่ต้องการเสนอต่อผู้ชมทันทีทันใดยังมีรายการอีกลักษณะหนึ่งที่จัดอยู่ในลักษณะรายการสด เรียกว่ารายการสดที่บันทึกเอาไว้ (Live on Tape) หมายความว่า รายการนั้นๆ ได้ผลิตขึ้นมาจากเวลาจริง

เหมือนกันกับรายการสดทุกประการ หากแต่เราได้บันทึกไว้ในเทปบันทึกภาพเพื่อนำมาออกอากาศในเวลาต่อมา ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในเวลาช่วงที่แสดงสดนั้นอาจมีรายการประจำอื่น ๆ อยู่แล้วก็ได้จึงไม่สามารถออกอากาศได้เหมือนรายการสด ซึ่งเทปบันทึกภาพนี้เป็นเพียงสื่อในการเก็บ (Storage Medium) เท่านั้น รายการต่าง ๆ ที่อยู่ในลักษณะนี้ เช่น รายการละคร รายการละครพูดรายการสนทนา และรายการเกมส์กีฬาต่าง ๆ หลังจากผ่านการฝึกซ้อมเป็นอย่างดีแล้วหน้าที่รับผิดชอบของผู้ควบคุมกล้องก็คือ ปฏิบัติการถ่ายภาพให้ถูกต้อง แม่นยำ รวดเร็วดังที่ได้ฝึกซ้อมมาแล้ว การผลิตรายการ (Production Stage) เป็นขั้นตอนที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามระยะเวลาสำหรับการผลิตรายการที่กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนการประชุมก่อนการผลิต ขั้นซ้อม และบันทึกรายการหรือออกอากาศจริง ผู้รับผิดชอบในทุกขั้นตอนของการดำเนินการผลิตคือ ผู้กำกับรายการ (Production Director) ซึ่งได้รับมอบอำนาจจากผู้ผลิตรายการ (Production) แล้วสำหรับการออกอากาศสด ขั้นตอนสุดท้ายคือ ขั้นตอนออกอากาศ ในปัจจุบันนิยมผลิตรายการบันทึกเทปเป็นส่วนใหญ่ จึงพิจารณาว่า ขั้นตอนการตัดต่อ น่าจะเป็นขั้นตอนครั้งสุดท้าย

2.4.3 ขั้นหลังการผลิต (Postproduction)

รายการที่ผลิตโดยวิธีการบันทึกลงในเครื่องบันทึกภาพและนำมาตัดต่อทีหลัง จะต้องมีส่วนนี้อยู่ในกระบวนการด้วยในขั้นนี้ ผู้กำกับรายการจะให้คำแนะนำกับผู้ตัดต่อภาพ ในการเลือกภาพต่าง ๆ มาปะติดปะต่อสัมพันธ์กันเป็นเรื่องราวตามที่วางแผนเอาไว้ ขั้นนี้อาจจะมีความยุ่งยากหรือง่ายตายนั้นขึ้นอยู่กับรายการว่าสลับซับซ้อนเพียงใด เพราะบางรายการเพียงแต่นำภาพมาตัดต่อกันตามเนื้อเรื่องก็เสร็จสมบูรณ์แล้ว แต่บางรายการต้องพิถีพิถันนำเอาเครื่องคอมพิวเตอร์มาช่วยตัดต่อให้เกิดภาพพิเศษอื่น ๆ อีกมากดังได้กล่าวมาแล้วว่าวิธีการตัดต่อภาพนี้จะช่วยให้ผู้กำกับได้ใช้ความสามารถของตนเองในการสร้างภาพพิเศษ ตามความคิดสร้างสรรค์ของตนเองได้มาก สามารถเลือกมุมถ่ายที่สวยงาม ๆ คนแสดงที่มีความชำนาญ สถานที่ที่เหมาะสมกับรายการ นำภาพประกอบจากกราฟิกภาพยนตร์ เทปบันทึกภาพและภาพจากแหล่งอื่น ๆ และเสียงที่ต้องการมาช่วยเสริมเติมแต่งให้รายการมีคุณค่า น่าสนใจได้มาก การผลิตรายการโทรทัศน์ครั้งหนึ่งจะใช้วัสดุอุปกรณ์จำนวนมาก ซึ่งจะมากหรือน้อย ก็ขึ้นอยู่กับลักษณะของการผลิตรายการนั้นๆ เช่น การผลิตรายการด้วยกล้องตัวเดียว ก็อาจจะใช้วัสดุอุปกรณ์น้อย แต่ถ้าเป็นการผลิตรายการที่ใหญ่หรือใหญ่มากก็ต้องใช้วัสดุอุปกรณ์มากขึ้นเรื่อย ๆ กล่าวคือก็ต้องใช้กล้องจำนวนมากขึ้น ระบบไฟส่องสว่างก็หลายดวง ฉากก็ต้องใช้มากขึ้น หรือบริเวณจับภาพก็ต้องใหญ่ขึ้นตามไปด้วย เป็นต้น

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ศิริลักษณ์ ดอกพะยอม (2545) ศึกษาเรื่อง ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการโทรทัศน์ข่าวเกษตรกร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 พบว่า กลุ่มผู้รับชมรายการโทรทัศน์ข่าวเกษตรกร เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายมีอายุเฉลี่ย 37.1 ปี ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ทำการเกษตรเป็นอาชีพหลัก โดยมีค้ำยฐานของรายได้เฉลี่ย 67,188 บาทต่อปี ช่วงเวลาที่สะดวกในการรับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรโดยทั่วไป คือ ระหว่างช่วงเวลา 18.01 – 20.00 น. ส่วนเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่นอนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใหญ่รับชมรายการโทรทัศน์ข่าวเกษตรกรที่บ้านตนเองถึงร้อยละ 97.3 โดยเฉลี่ยรับชม 1 – 2 ครั้งต่อสัปดาห์ มีความพึงพอใจในช่วงที่ 4 คือ สารคดีเกษตรมากที่สุด มีความพึงพอใจระดับมากในด้านลักษณะเนื้อหา ภาษาที่ใช้ในการบรรยาย ความกระชับเนื้อหา รูปแบบของรายการ และการนำไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิต โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 3.68, 3.34, 3.31, 3.28 และ 3.27 ตามลำดับ มีความพึงพอใจในระดับปานกลางในด้านช่วงเวลาแต่ละช่วงย่อยของรายการและความยาวของรายการทั้งหมดโดยรวมคือ 7 นาที โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.84 และ 2.80 ตามลำดับ มีความพึงพอใจระดับน้อยในด้านช่วงเวลาที่ย่อออกอากาศคือช่วงข่าวภาคเช้าเวลา 06.00 น. – 06.07 น. ความน่าสนใจของเนื้อหารายการ และการบรรยายเนื้อหาทั้งหมดโดยรวมของรายการ โดยมีค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจเท่ากับ 2.46, 2.44, และ 2.44 ตามลำดับ นอกจากนี้กลุ่มผู้รับชมรายการมีความต้องการที่จะให้รายการเพิ่มเติมเนื้อหาในด้านภูมิปัญญาชาวบ้าน การตอบปัญหาทางการเกษตรและอาชีพเสริม ส่วนผู้บรรยายรายการจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชายก็ได้แต่ควรใช้ภาษากลางในการบรรยาย และควรเพิ่มระยะเวลาในการออกอากาศมากขึ้น โดยเพิ่มช่วงความรู้ข่าวสารการเกษตรที่เกิดขึ้นในแต่ละวันเป็นอันดับ 1 รองลงมาคือ สารคดีเกษตร และราคาสินค้าเกษตร

สัญญา พรหมจามร (2545) ศึกษาเรื่อง ความต้องการของเกษตรกรต่อรายการวิทยุโทรทัศน์ด้านการเกษตรในจังหวัดยโสธร พบว่า เกษตรกรต้องการนำเสนอในรูปแบบละครสอดแทรกความรู้ทางด้านเกษตร เนื้อหารายการที่ต้องการ ได้แก่ เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ เนื้อหาเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์น้ำ เนื้อหาเกี่ยวกับราคาและตลาดสินค้าเกษตร ช่วงเวลาที่รับชมอยู่ระหว่าง 05.00 – 07.00 น. ระยะเวลาของรายการ 30 นาที ความถี่บ่อยในการออกอากาศ 3 – 4 วัน ต่อสัปดาห์ ต้องการผู้ดำเนินรายการเป็นเพศหญิงที่มีคุณสมบัติเป็นนักวิชาการเกษตร ด้านการมีส่วนร่วมในรายการให้สร้างความสนใจในการรับชมรายการ ด้วยการให้ของสมนาคุณแก่ผู้ชมรายการ

อานุกาฬ สุกุลงาม (2545) ศึกษาเรื่อง การประเมินผลการรับชมรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ชมที่เขียนจดหมายถึงผู้จัดทำรายการ พบว่า ผู้ชมรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 40 ปี ส่วนใหญ่มีครอบครัวแล้ว มีการศึกษาระดับปริญญาตรี มีอาชีพนอกภาคเกษตร รายได้ระหว่าง 5,001 – 10,000 บาทต่อเดือน รับชมโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” 3 ครั้งต่อสัปดาห์ ผู้ชมส่วนใหญ่มีความคิดเห็นต่อวัตถุประสงค์ในการผลิตรายการของธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรในระดับมาก ด้านความพึงพอใจต่อรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” พบว่ามีความพึงพอใจต่อรายการระดับมาก ความคิดเห็นต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร พบว่าผู้ชมรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” มีความคิดเห็นในเชิงบวกต่อธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร นอกจากนี้ผู้ชมเสนอแนะให้เพิ่มเวลาการออกอากาศรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร”

นิตดา ทองสิริไพโรศรี (2553) ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการรับชมและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรของประชากรในเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร พบว่า ประชากรที่รับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร มีอายุอยู่ระหว่าง 21 – 30 ปี สถานะโสด โดยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

นักเรียน นักศึกษา ราชการ รับจ้าง และเกษตรกร รายได้อยู่ระหว่าง 8,000 – 10,000 บาท ระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า เวลาที่รับชมรายการโทรทัศน์จะอยู่ระหว่าง 18.01 – 21.00 น. และ 21.01 – 24.00 น. ช่องที่รับชมรายการเป็นประจำคือ ช่อง 3 รับชมดูรายการโทรทัศน์ที่บ้านพัก และหอพัก ผู้รับชมรายการโทรทัศน์ขอรับชมรายการปราชญ์เดินดินและทุ่งแสงตะวัน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 4.4 สิ่งที่ได้รับประโยชน์จากการรับชมรายการเกษตรมากที่สุดคือ สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันร้อยละ 46.2

สุรฤทธิ สุวรรณรัตน์ (2553) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย เพื่อศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เชิงเกษตร ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตร และเพื่อศึกษาข้อเสนอแนะจากนักวิชาการด้านสื่อสารมวลชน โดยการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกบุคคล 3 กลุ่มคือ กลุ่มผู้ผลิตรายการโทรทัศน์เชิงเกษตร กลุ่มผู้จัดของสถานีโทรทัศน์ และนักวิชาการที่เกี่ยวข้องกับงานด้านสื่อสารมวลชนของหน่วยงานด้านการเกษตรหรืออาจารย์ด้านสื่อสารมวลชนจากสถาบันอุดมศึกษาที่มีความน่าเชื่อถือ ผลการศึกษาพบว่า รายการต้นไม้ใบหญ้า ที่ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ เป็นรายการโทรทัศน์เชิงเกษตรที่ออกอากาศนานที่สุด เป็นเวลา 216 เดือน รองลงมาเป็นรายการก้าวไกลกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 โมเดิร์นไนน์ เป็นเวลา 192 เดือน ช่วงเวลา 05.00 น. ถึง 05.30 น. และ 05.30 น. ถึง 06.00 น. เป็นช่วงเวลาที่มียุทธการโทรทัศน์เชิงเกษตร ออกอากาศมากที่สุดช่วงละ 3 รายการ ความยาวของรายการโทรทัศน์เชิงเกษตรที่ออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์ มากที่สุดคือ 30 นาทีจำนวน 7 รายการ และ รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรใช้บุคลากรในการผลิตจำนวน 4 คนถึง 5 รายการ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

(Research Methodology)

การศึกษาเรื่องสถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัลครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บข้อมูลเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์และบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ ผู้ศึกษาได้ดำเนินการศึกษา ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา
- 3.3 ขั้นตอนการศึกษา
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ที่ออกอากาศระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยให้ครอบคลุมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งควบคุมการผลิตโดยหน่วยงานของรัฐ และรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งควบคุมการผลิตโดยหน่วยงานเอกชน ที่ออกอากาศระหว่างเดือนเมษายน พ.ศ. 2557 ถึงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งประกอบด้วย

1) ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลจำนวน 6 คน ได้แก่

- 1.1) ผู้ผลิตรายการขานาญยุคใหม่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 1.2) ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
- 1.3) ผู้ผลิตรายการเกษตรชาติ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 1.4) ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์

ช่อง 19 Spring News

1.5) ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

1.6) ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 Amarin TV HD

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 2) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่
 - 2.1) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
 - 2.2) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
 - 2.3) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
 - 2.4) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ไบรท์ ทวี ช่อง 20 Bright TV
 - 2.5) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี ช่อง 21 Voice TV
 - 2.6) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

3.2.1 แบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 1 ชุด ซึ่งเป็นแบบบันทึกรายการ ประกอบด้วยรายการสำรวจ ดังต่อไปนี้

- 1) รายชื่อช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
- 2) รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศในแต่ละช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
- 3) วันเวลาและความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล
- 4) ปีที่ออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

3.2.2 แบบสัมภาษณ์สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่มีโครงสร้าง (Structured Interview) เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ซึ่งผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญ โดยแบบสัมภาษณ์แบ่งออกเป็น 2 ชุด ดังนี้

1) แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

- 1.1) ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
- 1.2) ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรและรูปแบบการนำเสนอ

นำเสนอ

- 1.3) ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
- 1.4) ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล
- 1.5) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

2) แบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 1 ชุด ซึ่งมีประเด็นการสัมภาษณ์ ดังต่อไปนี้

- 2.1) จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
- 2.2) ปัจจัยใดที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

2.3) ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

2.4) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

3.3 ขั้นตอนการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้มีขั้นตอนการศึกษา ดังนี้

3.3.1) สํารวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1) ศึกษาข้อมูลผังรายการช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลช่องต่าง ๆ จากเว็บไซต์และเอกสารต่าง ๆ

2) โทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ไม่มีข้อมูลผังรายการในเว็บไซต์ หรือเอกสาร

3) นำข้อมูลผังรายการที่ได้มาวิเคราะห์ เพื่อจําแนกรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีในช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย และบันทึกลงในแบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

3.3.2) ศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล รวมทั้งแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสม

1) สร้างแบบสัมภาษณ์สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกําหนดโครงสร้างและประเด็นในการสัมภาษณ์ จากนั้นนำไปให้อาจารย์ที่ปรึกษาพิจารณาความเหมาะสมในขั้นต้น แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC : Index of Consistency) และปรับปรุงแก้ไขในรายการประเมินที่ได้คะแนนต่ำกว่า 0.5

2) ติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และเดินทางไปสัมภาษณ์ที่หน่วยงานตามที่ได้นัดหมายไว้ โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 3 เดือน

3) วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในธุรกิจทีวีดิจิทัล

3.3.3) นำข้อมูลจากข้อ 3.3.1) และ 3.3.2) มาสรุปเพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบบันทึกรายการ ใช้การวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ของตัวอย่างแต่ละคน ว่ามีความเชื่อมโยงกันหรือไม่ โดยแยกเป็นประเด็นที่สอดคล้องและประเด็นที่แตกต่าง แล้วจึงนำมาสรุปภายใต้แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบตารางข้อมูล ประกอบการบรรยายและพรรณนา

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 4 ผลการศึกษา (Results)

การศึกษา เรื่อง สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล ผู้ศึกษาได้ใช้เครื่องมือในการศึกษา ได้แก่ แบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และแบบสัมภาษณ์สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล เพื่อทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง คือ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล โดยเก็บข้อมูลระหว่าง วันที่ 27 มกราคม ถึง 31 มีนาคม พ.ศ. 2559 ซึ่งข้อมูลที่ได้มาแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

4.2 สถานการณ์การผลิตในปัจจุบันและปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

4.3 ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

4.4 แนวทางการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทย

4.1 ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ผลการศึกษาได้มาจากการสำรวจข้อมูลผังรายการช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลช่องต่าง ๆ จากเว็บไซต์และโทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ไม่มีข้อมูลผังรายการในเว็บไซต์ ซึ่งสำรวจตั้งแต่เดือนเมษายน พ.ศ. 2557 – เดือนมีนาคม พ.ศ. 2559

ตารางที่ 4.1 จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร		
	2557	2558	2559
ททบ.5	4	9	4
NBT	5	5	5
New TV	1	1	1
Spring News	2	1	0
Bright TV	1	2	2
MCOT HD	5	4	4

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร		
	2557	2558	2559
Thairath TV	1	2	0
Amarin TV HD	0	1	1
รวม	19	25	17

จากตารางที่ 4.1 พบว่า จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัลในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 19 รายการ ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 25 รายการ และปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 17 รายการ โดยช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรออกอากาศมากที่สุด ได้แก่ ช่อง NBT มีจำนวน 5 รายการ

ตารางที่ 4.2 วันเวลาและความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	รายการ	วันที่ออกอากาศ	ช่วงเวลาที่ออกอากาศ	ความยาว (นาที)
ททบ.5	เกษตรแผ่นดินธรรม	จันทร์	05.00 – 05.25 น.	25
	เกษตรอินทรีย์ชี้ช่องรวย	จันทร์	05.00 – 05.25 น.	25
	เกษตรปลสดหนี้ชี้ช่องรวย	จันทร์	05.00 – 05.25 น.	25
	ส่องโลกเกษตร	อังคาร	05.00 – 05.25 น.	25
	เกษตรไทยน่ารู้	พุธ	05.00 – 05.25 น.	25
	เกษตรท่องเที่ยวแดนธรรม	พุธ	05.00 – 05.25 น.	25
	ชวานายุคใหม่*	พุธ	17.00 – 17.25 น.	25
	ชุมทรัพย์ใต้แผ่นดิน*	ศุกร์	04.30 – 05.00 น.	30
	ดินเปลี่ยนชีวิต*	ศุกร์	14.05 – 14.30 น.	25
	ลูกของพ่อต้องพอเพียง	ศุกร์	17.25 – 17.50 น.	25
	เกษตรอาสา*	เสาร์	05.50 – 06.15 น.	25
NBT	สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา*	อังคาร	05.30 – 06.00 น.	30
	แผ่นดินทอง*	พฤหัสบดี	16.05 – 16.30 น.	25
	เดินตามพ่อ	พฤหัสบดีและศุกร์	06.00 – 06.30 น.	30
	เกษตรสาร*	เสาร์ (สัปดาห์ที่ 4)	05.00 – 05.30 น.	30
	ทิดบ้านชวนคุย*	อาทิตย์	05.00 – 05.30 น.	30
	ก้าวอย่างพอเพียง*	เสาร์และอาทิตย์	11.30 – 12.00 น.	30
New TV	เกษตรซ่า*	อาทิตย์	15.00 – 16.00 น.	60
Spring News	เศรษฐกิจเกษตร	อาทิตย์	09.30 – 09.55 น.	25
	เกษตร society	เสาร์และอาทิตย์	10.30 – 10.55 น.	25

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.2 (ต่อ)

ช่องโทรทัศน์ ระบบดิจิทัล	รายการ	วันที่ออกอากาศ	ช่วงเวลา ออกอากาศ	ความยาว (นาที)
Bright TV	เขียนเลขตร	จันทร์ถึงศุกร์	05.00 – 05.30 น.	30
	ศูนย์กลางแปลง	อังคาร	10.55 – 10.30 น.	25
	เกษตรบ้านทุ่ง*	จันทร์ถึงศุกร์	05.00 – 05.30 น.	30
	สนั่นลั่นทุ่ง*	ศุกร์	06.00 – 06.30 น.	30
MCOT HD	เกษตรไทยไอเดอล*	จันทร์	17.00 – 17.15 น.	15
	คนไทยหัวใจเกษตร*	จันทร์ถึงศุกร์	05.00 – 05.27 น.	27
	ต้นไม้ใหญ่*	จันทร์ถึงศุกร์	05.27 – 05.30 น.	3
	เกษตรอาสา	เสาร์	05.00 – 05.30 น.	30
	ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการ	อาทิตย์	05.00 – 05.30 น.	30
	เกษตร*			
Thairath TV	เกษตร 555	ทุกวัน	05.30 – 06.00 น.	30
	เกษตรติดแบรนด	อังคาร	09.30 – 10.00 น.	30
Amarin TV HD	กรีนฟาร์ม วาไรตี้ *	เสาร์และอาทิตย์	07.30 – 08.00 น.	30

* เป็นรายการที่ออกอากาศอยู่ในปัจจุบัน (มีนาคม 2559)

จากตารางที่ 4.2 พบว่า วันที่ออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ วันศุกร์ จำนวน 10 รายการ รองลงมาคือ วันจันทร์และวันอังคาร จำนวน 9 รายการ ส่วนรายการที่ออกอากาศในปัจจุบัน วันที่ออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ วันศุกร์ จำนวน 6 รายการ รองลงมาคือ วันอาทิตย์ จำนวน 5 รายการ และวันอื่น ๆ จำนวน 4 รายการ

ช่วงเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 05.00 – 05.25 น. และช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. จำนวน 6 รายการ ส่วนรายการที่ออกอากาศในปัจจุบันมีช่วงเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. จำนวน 4 รายการ

ความยาวในการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลส่วนใหญ่ คือ 25 นาที และ 30 นาที จำนวน 14 รายการ โดยความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลที่ออกอากาศในปัจจุบันส่วนใหญ่ คือ 30 นาที จำนวน 9 รายการ รองลงมา คือ 25 นาที จำนวน 4 รายการ และรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความยาวมากที่สุด คือ 60 นาที จำนวน 1 รายการ

ตารางที่ 4.3 ปีและระยะเวลาออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	รายการ	ปีที่ออกอากาศ	ระยะเวลาออกอากาศ (เดือน)
ททบ.5	เกษตรแผ่นดินธรรม	2558	5
	เกษตรอินทรีย์สีเขียว	2557	9
	เกษตรปลอดภัยสีเขียว	2558	3
	ส่องโลกเกษตร	2557, 2558	21
	เกษตรไทยน่ารู้	2557	5
	เกษตรท่องเที่ยวแดนธรรม	2558	9
	ชวานายุคใหม่*	2558, 2559	8
	ชุมทรัพย์ใต้แผ่นดิน*	2557, 2558, 2559	24
	ดินเปลี่ยนชีวิต*	2557, 2558, 2559	24
	ลูกของพ่อต้องพอเพียง	2558	2
NBT	เกษตรอาสา*	2558, 2559	15
	สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา*	2557, 2558, 2559	24
	แผ่นดินทอง*	2557, 2558, 2559	24
	เดินตามพ่อ	2557	3
	เกษตรสาร*	2557, 2558, 2559	24
	ทิดบ้านชวนคุย*	2557, 2558, 2559	24
	ก้าวอย่างพอเพียง*	2558, 2559	15
New TV	เกษตรชาติ*	2557, 2558, 2559	20
	Spring News		
Spring News	เศรษฐกิจเกษตร	2557, 2558	15
	เกษตร society	2557	4
Bright TV	เขียนเกษตร	2557, 2558	6
	คุยกลางแปลง	2558	3
	เกษตรบ้านทุ่ง*	2559	3
	สนั่นลั่นทุ่ง*	2559	3
MCOT HD	เกษตรไทยไอดอล*	2558, 2559	15
	คนไทยหัวใจเกษตร*	2557, 2558, 2559	24
	ต้นไม้ใบหญ้า*	2557, 2558, 2559	24
	เกษตรอาสา	2557	9
	ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร*	2557, 2558, 2559	24
Thairath TV	เกษตร 555	2557, 2558	6
	เกษตรติดแบรนด์	2558	1
Amarin TV HD	กรีนฟาร์ม ไร่ไรตี้ *	2558, 2559	15

* เป็นรายการที่ออกอากาศอยู่ในปัจจุบัน (มีนาคม 2559)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.3 พบว่า รายการชมทรัพย์ใต้แผ่นดิน รายการดินเปลี่ยนชีวิต รายการสหกรณ์ ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา รายการแผ่นดินทอง รายการเกษตรสาร รายการทิดบัวชวนคุย รายการคนไทยหัวใจเกษตร รายการต้นไม้ใบหญ้า และรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร เป็นรายการที่ ออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล เป็นเวลา 24 เดือน รองลงมา รายการเกษตรซัด ออกอากาศเป็นเวลา 20 เดือน ส่วนรายการเกษตรบ้านทุ่ง และรายการสนั่นลั่นทุ่ง เป็นรายการที่ออกอากาศน้อยที่สุด เป็นเวลา 3 เดือน เนื่องจากเป็นรายการที่เพิ่งออกอากาศทาง สถานีโทรทัศน์ไอทีวี

4.2 สถานการณ์การผลิตในปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ผลการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่าน ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้ผลิตรายการชวานายคใหม่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์ แห่งประเทศไทย NBT
- 3) ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ช่อง 19 Spring News
- 5) ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD
- 6) ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 Amarin TV HD

และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
- 3) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ไอทีวี ช่อง 20 Bright TV
- 5) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี ช่อง 21 Voice TV
- 6) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

ตารางที่ 4.4 รูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

รายการ	ช่องโทรทัศน์	รูปแบบการนำเสนอรายการ
ชวานายุกใหม่	ททบ. 5	สารคดี
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	NBT	สารคดี
เกษตรซัด	นิวทีวี (New TV)	สารคดี
เศรษฐกิจเกษตร	Spring News	สารคดี
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	MCOT HD	สารคดี
กรีนฟาร์มวาไรตี้	Amarin TV HD	สารคดี

จากตารางที่ 4.4 พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลทั้ง 6 รายการใช้รูปแบบการนำเสนอรายการด้วยรูปแบบสารคดีทั้งหมด

ตารางที่ 4.5 จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

รายการ	ช่องโทรทัศน์	จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการผลิต(คน)
ชวานายุกใหม่	ททบ. 5	6
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	NBT	5
เกษตรซัด	นิวทีวี (New TV)	10
เศรษฐกิจเกษตร	Spring News	4
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	MCOT HD	5
กรีนฟาร์มวาไรตี้	Amarin TV HD	5

จากตารางที่ 4.5 พบว่า รายการเกษตรซัด เป็นรายการที่ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการมากที่สุด 10 คน รองลงมา รายการชวานายุกใหม่ ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการ 6 คน รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ใช้บุคลากรจำนวน 5 คน มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ รายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา รายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร และรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ส่วนรายการเศรษฐกิจเกษตร ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการน้อยที่สุด จำนวน 4 คน

ตารางที่ 4.6 ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

รายการ	ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร		
	ก่อนการผลิตรายการ	ผลิตรายการ	หลังการผลิตรายการ
ชวานายุกใหม่	✓	✓	✓
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	✓	✓	✓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.6 (ต่อ)

รายการ	ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร		
	ก่อนการผลิตรายการ	ผลิตรายการ	หลังการผลิตรายการ
เกษตรข่าว	✓	✓	✓
เศรษฐกิจเกษตร	✓	✓	✓
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	✓	✓	✓
กรีนฟาร์มวาไรตี้	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4.6 พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทุกรายการมีขั้นตอนการผลิตรายการ 3 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นตอนการเตรียมงานก่อนการผลิตรายการ ขั้นตอนผลิตรายการ และขั้นตอนหลังจากการผลิตรายการ การนำเสนอส่วนใหญ่แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาโดยแนะนำสถานที่ เกษตรกรหรือบุคคลต้นแบบ ช่วงสองเป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาหรือสัมภาษณ์เกษตรกร และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปเนื้อหา ตอบคำถาม สร้างแรงบันดาลใจ หรือให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ซึ่งมีรายละเอียดแตกต่างกันไป ดังนี้

ชุดิมา ขำกิ่ง ผู้ผลิตรายการชาวนาคยุคใหม่ ได้กล่าวว่า “วางแผนการถ่ายทำโดยครีเอทีฟจะเริ่มจากหาข้อมูลทางการเกษตรที่คิดว่าสามารถจะแรงบันดาลใจให้คนรุ่นใหม่สนใจในการเกษตรหาสถานที่ในการถ่ายทำ นัดหมายกับคนต้นแบบ แล้วก็ทำสคริปรายการ ในการถ่ายทำก็แล้วแต่เนื้อหาสถานที่ ส่วนมากจะใช้เวลา 1 วัน แต่ก็ขึ้นอยู่กับเนื้อหาจากคนต้นแบบ ถ้าเนื้อหาเยอะก็แบ่งออกเป็น 2 ตอน รายการของเราจะมี 3 ช่วง ช่วงแรกจะมาเจอกันก่อน พิธีกรแนะนำคนต้นแบบ พูดคุยว่าทำอะไร แล้วช่วงที่ 2 ตะลุยแนวคิด พูดคุยขั้นตอนการปลูก แล้วช่วงที่ 3 รอบรู้รอบด้าน จะมีตอบคำถามจากแฟนรายการที่ถามในแฟนเพจ ตอนนี้อีกก็ปรับ รอบรู้รอบด้านไม่จำเป็นต้องตอบคำถามอย่างเดียว เราก็มาพูดคุยสาระเนื้อหาต่าง ๆ ที่อยากให้เกษตรกรรับรู้ ถ่ายทำเสร็จก็ส่งมาฝ่ายตัดต่อ ตัดต่อตามสคริปที่โปรดิวเซอร์ส่งมาให้ โปรดิวเซอร์จะลงมาคุมการตัดต่อด้วย เพื่อความถูกต้องของเนื้อหา แล้วส่งให้ฝ่ายเซนเซอร์ของช่องก่อนที่จะออกอากาศ”

ณัฐนันท์ โพธิ์ทิพย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ได้กล่าวว่า “รายการของเราเป็นรายการประชาสัมพันธ์หน่วยงานรัฐ คือ กรมส่งเสริมสหกรณ์ ซึ่งสนองกับนโยบายรัฐ ในส่วนของข้อมูลเราเราทำ 2 ส่วน คือ ส่วนแรกเราทำข้อมูลไปนำเสนอกับกรม แล้วก็ขอข้อมูลจากทางกรม ซึ่งบางครั้งอาจจะเป็นนโยบายเร่งด่วน เนื้อหาของรายการจึงต้องดูจากช่วงเวลาและสถานการณ์ปัจจุบันด้วย ทำสคริปรายการส่งตรวจกับทางกรม เพื่อความถูกต้องของข้อมูล แล้วก็นัดหมายกับสหกรณ์ที่เราจะไปถ่ายทำ รวมทั้งตั้งคำถามในช่วงท้ายรายการ รายการของเราแบ่งออกเป็น 3 ช่วง มีช่วงข่าวก็จะมีทีมงานออกไปเก็บภาพซึ่งอาจจะเป็นที่กระทรวงหรือที่กรม ช่วง hot issue จะเป็นช่วงที่ออกไปถ่ายทำนอกสถานที่ ด้วยการที่เราทำงานกับหน่วยงานราชการ ในการถ่ายทำจะมีนักวิชาการจากกรมส่งเสริมสหกรณ์ไปลงพื้นที่ถ่ายทำรายการด้วย เพื่อความถูกต้องของข้อมูลที่น่าเสนอ แล้วก็

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ช่วงตอบคำถามท้ายรายการ หลังจากการลงพื้นที่ถ่ายทำ ก็นำไฟล์มาให้ฝ่ายตัดต่อดำเนินการตัดต่อ หลังจากนั้นก็ส่งไปให้กรมตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำออกอากาศ แล้วส่งไปในช่องโทรทัศน์”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซาด ได้กล่าวว่า “หาข้อมูลเบื้องต้นก่อน อ้างอิงกับคอนเซ็ปต์รายการ คือ เป็นรายการที่ใคร ๆ ก็สามารถเป็นเกษตรกรได้ ถึงแม้ว่าจะทำอาชีพอะไรก็ตาม เวลาหาแขกรับเชิญจึงต้องหาคนที่เลือกอาชีพเกษตรกรเป็นอาชีพที่สอง ข้อมูลได้จากโซเชียลมีเดีย กรมวิชาการเกษตร แล้วก็กลุ่มเกษตรกรคนรุ่นใหม่ ประชุมที่ทีมงานเพื่อเลือกเรื่องที่จะทำ พอได้เรื่องก็มาประสานงานกับเกษตรกรของเจ้าพื้นที่และคิวของพิธีกรให้ตรงกัน วางแผนการเดินทาง แล้วก็วางแผนการถ่ายภาพว่าต้องการได้ภาพแบบไหนบ้าง ก็มุม รายการแบ่งออกเป็น 5 ช่วง ช่วงแรกก็เปิดรายการ เกริ่นให้รู้ว่าเราจะมาทำอะไรที่ไหน หยอดประเด็นไว้ท้ายเบรก เบรกสองเปิดตัวเกษตรกร ประวัติสั้น ๆ ของเกษตรกร หาความรู้ยังงัย เบรกสามพาไปแนะนำเรียนรู้วิธีการต่าง ๆ ที่เค้าทำและที่เค้าทำแล้วไม่เหมือนใคร เบรกสี่จะเป็นเรื่องของพิธีกรมีส่วนร่วม คือเกี่ยวเนื่องจากเบรกสามที่บอกเทคนิค เป็ต้องทำทุกอย่างที่ยาก ให้ง่ายให้ได้ เบรกสุดท้ายสรุปเรื่องราวทั้งหมดของเกษตรกร บอกถึงความสุขที่ได้จากการทำเกษตร ปิดรายการด้วยเป็แต่งเพลงให้เข้ากับตอนนั้น ๆ ของรายการ ตัดต่อตามสคริปของรายการที่ตกลงจากการประชุมที่งาน พอตัดเสร็จโปรดิวเซอร์ก็ตรวจสอบความถูกต้อง แล้วส่งให้ช่องตรวจ เช่น คำถูกคำผิด โลโก้สินค้า ก่อนออกอากาศ”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “เรารู้อยู่แล้วว่ารายการเราออกอากาศวันไหน อย่างน้อยเราต้องมีเทปล่วงหน้า 2 ตอน แล้วการเลือกประเด็นก็ต้องดูว่าคนกำลังสนใจเรื่องอะไรหรือไม่ก็ประเด็นที่แปลก ๆ เช่น เลี้ยงปลาคาร์พในนาข้าว ปลุกสตรอเบอร์รี่ที่สุพรรณ พอเราติดต่อเกษตรกรก็ต้องคุยกันเบื้องต้นว่า ทำแล้วไปขายที่ไหน เราก็มาวิเคราะห์ว่าคนดูดูแล้วทำตามได้หรือเปล่า แล้วก็นัดวันสัมภาษณ์ เราต้องวางแผนการถ่ายทำอย่างดี พอลงพื้นที่ในการถ่ายทำรายการเราแบ่งออกเป็น 3 ช่วง เล่าประสบการณ์ชีวิตแรงบันดาลใจ ช่วงที่ 2 เทคนิควิธีการปลูกพืช เลี้ยงสัตว์ทำยังไง แล้วช่วงสุดท้ายจะเป็นการตลาด บางครั้งอย่างเราไปถ่ายที่สวนกล้วยไม้ เราอาจจะถ่ายเบรกสองก่อน เพราะที่สวนกำลังแพ็คกล้วยไม้ ถ้าเราไปเก็บภาพที่หลังก็จะพลาดตรงนี้ ในการถ่ายทำก็ต้องทำตามแผนที่วางไว้อย่างดี ถ่ายเสร็จโปรดิวเซอร์ก็ส่งสคริปกับไฟล์ให้ฝ่ายตัดต่อ แล้วก็พิธีกรก็ส่งเสียง โปรดิวเซอร์ดูความเรียบร้อยแล้วส่งให้ช่อง”

รัตมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื่องจากต้องลงพื้นที่ต่างจังหวัด เราต้องทำข้อมูลซึ่งได้มาจากกรมวิชาการเกษตรแล้วค่อยนัดหมายกับนักวิชาการเกษตร ศูนย์วิจัยและพัฒนาการเกษตรที่ต่างจังหวัด เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและจัดแจงแปลงตัวอย่างในการถ่ายทำ ในการถ่ายทำรายการ เราแบ่งรายการออกเป็น 3 ช่วงหลัก มีช่วงข่าวที่กรมต้องการนำเสนอ อาจจะเป็นการสัมภาษณ์ผู้ใหญ่ในกระทรวง ซึ่งขั้นตอนนี้เราต้องเตรียมพร้อมอย่างดี ช่วงทอล์กซึ่งทำเป็นสเก็ปปอกไปถ่ายทำที่ต่างจังหวัด โดยข้อมูลก็จะถูกตรวจสอบอีกครั้งจากนักวิชาการเกษตรที่เราไปสัมภาษณ์ แล้วก็ช่วงคำถามท้ายรายการ ของรางวัลก็เป็นวารสาร

ของทางกรม หลังจากการลงพื้นที่ถ่ายทำ ก็นำไฟล์มาให้ฝ่ายตัดต่อดำเนินการตัดต่อ หลังจากนั้นก็ส่งไปให้กรมตรวจสอบความถูกต้องก่อนนำออกอากาศ แล้วส่งไปในช่องโทรทัศน์”

ปาริฉัจจ์ หนุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “ก่อนผลิตรายการ เราจะวางแผนการถ่ายทำโดยวิเคราะห์ตามสถานการณ์ที่น่าสนใจและเหตุการณ์ปัจจุบัน ฝ่ายประสานงานติดต่อและจัดหาสถานที่ที่จะไปดำเนินการถ่ายทำ วางแผนนัดหมาย จัดคิว และดำเนินการไปตามแผนรายการของเราแบ่งออกเป็น 2 ช่วง ช่วงแรก อินไซด์ฟาร์ม พาไปดูสถานที่จริงในการทำการเกษตร และช่วงฟาร์มไกด์ ในช่วงนี้จะเป็นช่วงที่เสนอเคล็ดลับจากเกษตรกรที่เราไปถ่ายทำในเรื่องนั้น เช่น การผสมเกสรแคดดัส รวมทั้งประชาสัมพันธ์กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร หลังจากเสร็จสิ้นการถ่ายทำ ฝ่ายประสานงานส่งไฟล์งานและสคริปหน้างานให้ฝ่ายตัดต่อ ฝ่ายตัดต่อก็ตัดต่อตามสคริป หลังจากนั้นผู้ควบคุมการผลิตจะตรวจสอบและแก้ไขงาน แล้วฝ่ายประสานงานกับทางช่องจะทำสคริปรายการและส่งตรวจสอบที่ฝ่ายเซ็นเซอร์ของช่อง”

ตารางที่ 4.7 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (รายการ)

รายการ	การจัดการทรัพยากร	บุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ	เนื้อหาและรูปแบบรายการ	เงินทุน	เวลาในการออกอากาศ	นโยบายของช่องโทรทัศน์	ความสนใจและความต้องการของผู้ชม
ชวานายุคใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
สหกรณ์ยุคใหม่	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
ก้าวไกลพัฒนา							
เกษตรซ่ำด	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
เศรษฐกิจเกษตร	✗	✓	✓	✗	✓	✓	✓
ก้าวไกลไปกับ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
กรมวิชาการเกษตร							
กรีนฟาร์มวาไรตี้	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4.7 พบว่า ปัจจัยที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทั้ง 6 รายการเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยนโยบาย เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์อื่นใด ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ของช่อง และปัจจัยความสนใจและความต้องการของผู้ชม ส่วนปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรและปัจจัยด้านเงินทุนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปในแต่ละรายการ ซึ่งในแต่ละปัจจัยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 รายการ และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 2 รายการ ที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรชาติ ได้กล่าวว่า “มีผล โดยเฉพาะรายการนี้ด้วย อยากรายการเกษตรที่คนดูได้เห็นภาพค่อนข้างสวย แพลกประหลาด อุปกรณ์จึงเป็นสิ่งสำคัญ ถ้าเราจะถ่ายด้วยมุกกล้องเดิม อุปกรณ์ที่ล้ำสมัย ก็ไม่ใช่กับสิ่งที่คาดหวัง ทุกวันนี้เทคโนโลยีก็ปรับเปลี่ยน บางเทปก็ใช้โดรนในการถ่ายทำ เพื่อให้ได้มุมที่สวยงาม”

รัศมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผล แต่ก็ได้มีผลเยอะ เพราะโดยมากอุปกรณ์เราก็จะปรับตามเทคโนโลยี”

ปาริฉัจจ์ หุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวไรตี้ ได้กล่าวว่า “งานรายการเกษตรไม่สามารถใช้อุปกรณ์ที่อำนวยความสะดวกแก่ช่างภาพได้มากนัก เพราะปัจจัยสภาพแวดล้อมในการทำงานต่างจากการใช้อุปกรณ์ในสตูดิโอ เสียงรบกวนและแสงสว่างที่ไม่สามารถควบคุมได้ มีผลต่อการถ่ายทำ”

2) ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพทางการเกษตรต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านบุคลากรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ ที่มีความคิดเห็นว่า ความสามารถทางวิชาชีพทางการเกษตรไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

พัชรินทร์ ไทยบัณฑิตย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนาและรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื่องจากก่อนถ่ายทำ ข้อมูลที่เราหรือสคริปที่เราทำ จะต้องถูกต้องก่อนแล้ว ผู้ผลิตจะต้องเป็นคนแก้ไขสถานการณ์เฉพาะหน้าได้ดี แต่ไม่จำเป็นต้องเป็นคนที่จะจบทางการเกษตร ขอแค่เป็นคนที่ใส่ใจ อยู่ที่ความใส่ใจ ความตั้งใจ”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรชาติ ได้กล่าวว่า “บุคลากรก็สำคัญ ต้องเข้าใจว่า ภาพที่เราต้องการสื่อถึงอะไร มีพื้นฐานในการใช้อุปกรณ์กล้อง”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผลในการผลิตรายการ แต่ถ้าเป็นคนที่จะจบการเกษตรด้วยจะทำให้เข้าใจถึงข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร เพื่อที่จะนำเสนอให้เข้าใจมากยิ่งขึ้น”

3) ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

พัชรินทร์ ไทยบัณฑิตย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนาและรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื้อหาและรูปแบบมีผล เพราะเราจะต้องทำให้ง่ายที่สุด เพื่อให้คนดูเข้าใจ”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซ่าด ได้กล่าวว่า “เนื้อหาอย่างแรกเราเน้นแตกต่าง อย่างที่สองให้เข้ากับคอนเซ็ปต์รายการ สร้างแรงบันดาลใจให้คนดู”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “ข้อมูลที่ได้จากแหล่งข่าวต่างๆ และเนื้อหาต้องดูจากเหตุการณ์ปัจจุบัน เช่น น้ำแล้ง เราก็จะบอกว่าพืชที่น้ำเสนอในตอนนั้นใช้น้ำในการเพาะปลูกเท่าไร แล้วก็บอกถึงแนวโน้มตลาด คอนเซ็ปต์รายการของเราคือดูแล้วชัดเจน คนดูทำได้ดีเปล่า ตลาดมีความต้องการขนาดไหน สร้างแรงบันดาลใจให้คนดู”

ปาริฉัจจ์ หนุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “ประเด็นเนื้อหาของรายการเกษตรยังคงวนเวียนอยู่กับบุคคลที่ถูกสร้างภาพให้เป็นคนเด่นในสังคม สารของเนื้อหาหมักไปตามกระแสที่วงการราชการชักนำให้เป็น สร้างความสับสนทั้งผู้ชมและเกษตรกรเอง”

4) ปัจจัยด้านเงินทุนต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเงินทุนมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 5 รายการ และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร ที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเงินทุนไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 1 รายการ

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “ไม่สำคัญ จากประสบการณ์ที่ทำรายการมา อยู่ที่มีการเรียบเรียงการนำเสนอมากกว่า”

พัชรินทร์ ไทยบัณฑิตย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนาและรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผลอย่างมาก เพราะงบในการผลิตจะได้เป็นปี เราจะมีฝ่ายบัญชีคุมค่าผลิตว่าแต่ละตอนจะใช้จ่ายเงินกี่บาท แต่ละตอนจะใช้จ่ายกี่คิวกลอง ไปได้ประมาณกี่วัน แล้วก็รายการเราไม่ได้ขายโฆษณา เนื่องจากรายการเราเป็นรายการของหน่วยงานราชการ”

ปาริฉัจจ์ หนุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “ค่าโสหุ้ยในการทำรายการเกษตรมีต้นทุนด้านการเดินทางและพาหนะสูง พื้นที่ตัวอย่างในการถ่ายทำต้องไปให้เห็นสถานที่จริงจึงต้องมีการหาผู้สนับสนุนรายการที่พร้อมเต็มที่”

5) ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซ่าด ได้กล่าวว่า “เราต้องดูกลุ่มเป้าหมาย อย่างรายการเราเน้นคนรุ่นใหม่เราต้องวิเคราะห์life styleของเค้า อย่างจะไปออกอากาศในช่วงเวลา 09.00 - 16.00 น. ก็ไม่ได้ดู เพราะเป็นเวลาทำงาน”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผลเยอะมาก เราต้องวิเคราะห์พฤติกรรมผู้รับสาร ต้องให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมาย”

รัศมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผลอย่างมากต่อการรับรู้ของคนดู การเปลี่ยนเวลาออกอากาศแทนที่จะได้กลุ่มคนเพิ่มกลายเป็นว่ากลุ่มคนที่เคยดูลดลงไปด้วย”

6) ปัจจัยด้านนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าการปัจจัยด้านนโยบายของช่องโทรทัศน์มีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “เวลาที่เรานำเสนอรายการไปให้ช่อง ก็ต้องดูว่าเข้ากับนโยบายของช่องไหม เพราะมีผลในการนำออกอากาศ”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผล ด้วยความที่ออกอากาศทางสถานีข่าว รายการที่ออกอากาศก็เกี่ยวข้องกับข่าวเป็นส่วนใหญ่”

7) ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้ชมต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าการปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้ชมมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

ชุตินา ขำกิ่ง ผู้ผลิตรายการชวาณายุคใหม่ ได้กล่าวว่า “มีผล เราเก็บรวบรวมข้อมูลการติดต่อของแฟนรายการด้วย พอรายการเราออกอากาศจบ แฟนรายการที่สนใจก็จะโทรมาสอบถามทันที บางคนที่ใช้โซเชียลก็จะถามในทางแฟนเพจรายการ”

ณัฐนันท์ โพธิ์ทิพย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ได้กล่าวว่า “มีผล ทำให้เราได้รับรู้ความต้องการของคนดู”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “มีผล เนื่องจากรายการเรามีจุดจำคือ พิธีกร ทำให้พ้อออกอากาศไป ทำให้มี feedback กลับมาจากคนดูอย่างมาก”

ตารางที่ 4.8 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	การจัดการทรัพยากร	บุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ	เนื้อหาและรูปแบบรายการ	เงินทุน	เวลาในการออกอากาศ	นโยบายของช่องโทรทัศน์	ความสนใจและความต้องการของผู้ชม
ททบ.5	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
NBT	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.8 (ต่อ)

ช่องโทรทัศน์ ระบบดิจิทัล	การ จัดการ ทรัพยากร	บุคลากร และ ความ สามารถ ทาง วิชาชีพ	เนื้อหา และ รูปแบบ รายการ	เงินทุน	เวลา ในการ ออก อากาศ	นโยบาย ของช่อง โทรทัศน์	ความ สนใจและ ความ ต้องการ ของผู้ชม
New TV	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bright TV	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Voice TV	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓
MCOT HD	✗	✓	✓	✓	✓	✓	✓

จากตารางที่ 4.8 พบว่า ปัจจัยที่ผู้จัดการฝ่ายรายการของช่องโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องเห็นตรงกัน ว่ามีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยนโยบายของช่อง และปัจจัยความสนใจและความต้องการของผู้ชม ส่วนปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรนั้นเห็นว่ามีผลรองลงมา ซึ่งในแต่ละปัจจัยมีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

1) ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 3 ช่อง ได้แก่ ททบ.5 New TV และ Bright TV และช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 3 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เฉลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “ในปัจจุบันมีการปรับเป็นดิจิทัล ผู้ผลิตก็ต้องอุปกรณ์กล้องที่มีเทคโนโลยีที่ทันสมัย ผู้ร่วมผลิตรายการก็ต้องลงทุนในส่วนของอุปกรณ์ในการถ่ายทำ”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “ในปัจจุบันการผลิตรายการมีความสะดวกมากขึ้น พอพัฒนาเป็นดิจิทัล การทำรายการก็สะดวกมากขึ้น”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “รายการทางการเกษตรก็คือรายการทีวี อยู่ที่ประเด็นหรือเรื่องว่าเน้นไปที่ทางการเกษตรว่าจะนำเสนอไปในทางใด”

ชยันนท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ปกติในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรก็จะไม่ได้ใช้อุปกรณ์ซับซ้อนอะไรมาก”

2) ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพทางการเกษตรต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านบุคลากรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง และช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็น

ด้านความสามารถทางวิชาชีพไม่ใช่ปัจจัยที่สำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 ช่อง ส่วน Bright TV และ Voice TV มีความคิดเห็นว่าการผลิตทางวิชาชีพทางการเกษตรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “มีผลอยู่แล้ว บุคลากรเป็นปัจจัยที่มีผลสำคัญที่สุดในการผลิตรายการโทรทัศน์ เพราะการคิดวิธีการนำเสนอรายการทำอย่างไรให้คนดูสนใจก็เกิดจากบุคลากร”

บุญเลิศ ชัยจิตตนาทนันท์ ได้กล่าวว่า “ที่จริงบุคลากรก็นำเสนอเนื้อหาได้ แต่อาจจะใช้คนที่มีความรู้ในภาคการเกษตรมาร่วม ก็จะทำให้ได้มุมมองใหม่ ๆ”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “จะมีผลในส่วนของความน่าเชื่อถือของรายการ ยิ่งถ้าเป็นบุคคลในวงการเกษตรและมีชื่อเสียงก็ยังเป็นการดึงดูดผู้ชมให้ติดตามมากขึ้น”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “ขึ้นอยู่กับรายการว่าเน้นความเป็นเกษตรมากแค่ไหน ถ้าจะเจาะไปเลยว่าเป็นรายการเกษตรเพื่อเกษตรกรไปเลย คนทำรายการก็ควรที่จะมีความรู้ด้านนั้น สำหรับเกษตรศาสตร์ค่อนข้างจะเป็นเกษตรแนวใหม่ เหมาะกับคนกรุง คนที่ทำไม่จำเป็นที่ต้องจบเกษตรขึ้นอยู่กับcontentว่าจะนำเสนอได้ดีแค่ไหน”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “มีผลพอสมควร ถ้าจะดีขึ้นไปอีกควรจะมีความสามารถทางวิชาชีพด้านการเกษตร ในโครงสร้างการทำงานถ้าครีเอทีฟมีความรู้เรื่องนั้นก็จะเป็น”

ชัยนันท์ สันติवासะ ได้กล่าวว่า “ผู้ผลิตรายการอาจจะไม่ได้มีพื้นฐานทางเกษตรมาก่อน อาจจะทำรายการตามเนื้อหาที่นักวิชาการบอกหรือสัมภาษณ์ อาจจะไม่ลึกถึงเทคนิควิธีการ”

3) ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าการผลิตทางวิชาชีพทางการเกษตรมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “เนื้อหาและรูปแบบรายการก็จะเปลี่ยนแปลงตามความสามารถของโปรดิวเซอร์”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “ส่วนใหญ่รายการเกษตรจะมีการนำเสนอในรูปแบบเดิม ซึ่งทำให้ผู้ที่ติดตามจะเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะทางอย่างเดียวเท่านั้น”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “จำเป็น เพราะถ้าจะทำรายการเกษตรแบบธรรมดา ๆ คนก็จะเบื่อ ถ้าเราทำรายการแนวใหม่มีการปรับปรุงเนื้อหา กลุ่มเป้าหมายให้มากขึ้นก็จะน่าสนใจ”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “มีผลชัดเจน ตอนนี้อยู่ในปัจจุบันแน่นอนว่าเนื้อหาเป็นจุดที่สำคัญ เพราะฉะนั้นเนื้อหาและวิธีการนำเสนอก็เป็นสิ่งสำคัญในการดึงดูดผู้ชมในวงกว้างให้มาดูรายการเกษตรมากยิ่งขึ้น”

ชัยนันท์ สันติवासะ ได้กล่าวว่า “เรายังไม่มียุทธศาสตร์เพื่อการเกษตรที่จะมานำเสนอในภาษาที่เกษตรกรเข้าใจและนำไปปฏิบัติได้ แนะนำข้อมูลจากต้นน้ำไปถึงปลายน้ำอธิบายให้กับเกษตรกรเข้าใจด้วยภาษาง่าย ๆ”

4) ปัจจัยด้านเงินทุนต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยด้านเงินทุนมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สิตารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “ในการผลิตรายการก็ต้องมีการใช้เงินทุนในการผลิตมากขึ้น เพื่อให้ได้คุณภาพของรายการที่ดีมากขึ้น”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “ยิ่งถ้ามีเงินทุนมากยังสามารถส่งเสริมให้รูปแบบการผลิตและเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง มีความทันสมัยมากขึ้น รวมไปถึงรายการอื่น ๆ ที่ไม่ใช่รายการเกษตรด้วย”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “สำคัญมาก เพราะทุกช่องพอเป็นดิจิทัลก็มีการแข่งขันกันสูง เม็ดเงินลงทุนในการผลิตรายการก็จะมีผลโดยตรง”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “ทุนมาจากสปอนเซอร์ อยู่ที่เรตติ้ง ยกเว้นรายการที่ต้องการประชาสัมพันธ์หน่วยงานราชการซึ่งมีงบในการผลิตอยู่แล้ว”

5) ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สิตารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “แต่ละช่วงเวลาก็นั่งอยู่กับ life style ของผู้ชม ช่วงเช้ากลุ่มไหน ช่วงกลางวันกลุ่มไหน ช่วงเย็นกลุ่มไหน ช่วงกลางคืนกลุ่มไหน ขึ้นอยู่กับเป้าหมายของรายการที่ต้องการจะนำเสนอ”

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “ช่วงนี้ life style แต่ละคนต่างกัน อย่างสมัยก่อนเราสามารถวิเคราะห์ life style ของชาวนาเป็นยังไง แต่ช่วงนี้มีการเปลี่ยนแปลงไปมากจากการวิจัยสำรวจ เช่น กลุ่มเป้าหมายของเรา คือ เกษตรกร เดียวกันก็มีเกษตรกรหลากหลายรูปแบบ”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “ส่วนใหญ่เวลาในการออกอากาศจะอยู่ในช่วงเวลา 03.00 – 06.00 น. สำหรับรายการเกษตร เพราะเกษตรกรจะตื่นเช้าเพื่อทำงานซึ่งจะเป็นเวลาที่ได้ออก”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “เพราะเราจะต้องศึกษาพฤติกรรมของผู้รับชมให้สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของช่อง”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “เวลาในการออกอากาศจะสอดคล้องกันหมด เราทำให้ใครดู กลุ่มเป้าหมายใช้สื่อหลักอะไรในการติดตามข่าวสาร”

ชยันนท์ สันติवास ได้กล่าวว่า “ส่วนมากจะอยู่ในช่วง 05.00 – 05.30 น.จะเป็นของรายการเกษตร แต่ในปัจจุบันเกษตรกรก็สามารถรับข่าวสารได้หลายช่องทาง ไม่จำเป็นต้องมานั่งดูทีวี”

6) ปัจจัยด้านนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่ามีปัจจัยด้านนโยบายของช่องมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สิตารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “สำหรับทางช่อง นโยบายในการนำเสนอเนื้อหา ด้านการเกษตรจะต้องเกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจพอเพียงและส่งเสริมการประกอบอาชีพ”

บุญเลิศ ชัยจิตตนาทน ได้กล่าวว่า “เนื่องจากช่องของเราเป็นหน่วยงานรัฐ อย่างช่วงนี้มีการพูดถึงนโยบายรัฐที่เกี่ยวกับ อย่าง smart farmer รายการที่มีอยู่ในช่องก็ต้องเผยแพร่เนื้อหาที่เกี่ยวข้องด้วย”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “นโยบายช่องจะพิจารณาจากความน่าสนใจของรายการ”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “ในรายการที่นำเสนอเสนอช่อง เราก็จะต้องพิจารณาว่ารายการน่าสนใจหรือไหม สอดคล้องกับนโยบายช่องเรารีเปล่า”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “มีผล บางช่องก็สนับสนุนรายการเพื่อบริการสาธารณะที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร อย่างช่องข่าวก็ไม่ได้มุ่งในเรื่องนี้”

ชัยนันท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “พอเป็นที่วิดิจิตัล ช่องทางในการออกอากาศของรายการเกษตรก็มีมากขึ้น”

7) ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้ชมต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัจจัยด้านสนใจและความต้องการของผู้ชมมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง

สิตารินทร์ เฉลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “มีผลอยู่แล้ว เนื่องจากว่าเราทำรายการก็อยากให้มีคนดู มีผลต่อสปอนเซอร์ที่จะเข้ามา แล้วความสนใจของผู้ชมก็จะเปลี่ยนแปลงไปตามยุคสมัย”

บุญเลิศ ชัยจิตตนาทน ได้กล่าวว่า “สำคัญ แต่เนื่องจากรายการของช่องนำเสนอเป็นรายการสาระล้วน ๆ การให้ความสนใจจากผู้รับชมก็น้อยลง”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “ถ้ามีรูปแบบการนำเสนอที่น่าสนใจ แหวกแนวและแตกต่างจากรายการอื่น ๆ จะยังเพิ่มความน่าสนใจและการติดตามของผู้ชมก็จะมากขึ้นตามไปด้วย”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “สำคัญ เพราะเรตติ้งในการรับชมมีผลต่อสปอนเซอร์ที่มาจะมาสับสนุน”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “สำคัญ เรตติ้งเป็นเรื่องของความอยู่รอด ถ้ารายการเรตติ้งสูง สปอนเซอร์ก็จะสนับสนุนช่องมากขึ้น แต่ถ้าคนดูน้อย รายการก็ต้องรีบปรับปรุง”

ชัยนันท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ต้องดูที่ทัศนคติเกษตรกรว่าตอบรับกับรายการทางการเกษตรขนาดไหน ใฝ่รู้หรือสนใจข่าวสารทางการเกษตรขนาดไหน”

ตารางที่ 4.9 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (รายการ)

รายการ	ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการ
ขาวนายุคใหม่	ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการ
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการ
เกษตรซ้าด	เนื้อหาของรายการ
เศรษฐกิจเกษตร	เนื้อหาของรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.9 (ต่อ)

รายการ	ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการ
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการ
กรีนฟาร์มมาไรตี้	ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการ

จากตารางที่ 4.9 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ทุกปัจจัยมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 รายการ และผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาของรายการ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 2 รายการ

ณัฐนันท์ โพธิ์ทิพย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ได้กล่าวว่า “สำคัญทั้งหมด ถ้าขาดอันใดอันหนึ่งก็ไม่โอเค”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “เนื้อหาของรายการต้องดึงดูดคนดู เงินทุนก็มีผลต่อการผลิตยิ่งในยุคที่เป็นทีวีดิจิทัล”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื้อหาของรายการในการนำเสนอถือเป็นปัจจัยสำคัญ เนื้อหาในรายการเราต้องมีความรับผิดชอบต่อคนดูและองค์ความรู้ที่คนดูสามารถจับต้องได้”

ตารางที่ 4.10 ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
ททบ.5	เงินทุน
NBT	ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการ
New TV	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
Bright TV	เงินทุน
Voice TV	เงินทุน
MCOT HD	เงินทุน

จากตารางที่ 4.10 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเงินทุนมีความสำคัญมากที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 ช่อง ได้แก่ ททบ.5 Bright TV Voice TV MCOT HD ส่วน New TV มีความคิดเห็นว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 1 ช่อง และช่อง NBT มีความคิดเห็นว่า ทุกปัจจัยมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

สิตารินทร์ เฉลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “เงินทุนมีความสำคัญอย่างมากในการผลิตรายการ”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “ทุกปัจจัยสำคัญทั้งหมด ขาดปัจจัยไหนไปไม่ได้ ไม่ว่าจะเป็งบประมาณ เนื้อหา บุคลากร”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “เงินทุนและสปอนเซอร์หลักของรายการ ซึ่งส่วนใหญ่รายการเกษตรจะเป็นรายการที่ให้ความรู้รวมกับการขายสินค้าทางการเกษตร”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “เนื้อหาและรูปแบบรายการ เพราะตอนนี้แข่งกันเรื่อง content ถ้าเราเลือกcontentมาดี คนดูก็จะมีมากขึ้น สปอนเซอร์ก็จะตามมา”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “เงินทุน นโยบายของช่อง ความสนใจของคนดูเป็นส่วนที่สำคัญในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร”

ชัยนันท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ปัจจัยเรื่องเงินทุนมีส่วนสำคัญแรกเลย ต้องยอมรับว่ารายการทางเกษตรเป็นรายการที่ทำกำไรได้ยาก ไม่มีเรตติ้งที่สูงมาก”

ตารางที่ 4.11 ปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์
ททบ.5	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
NBT	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
New TV	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
Bright TV	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
Voice TV	เนื้อหาและรูปแบบรายการ
MCOT HD	เนื้อหาและรูปแบบรายการ

จากตารางที่ 4.11 พบว่า ช่องโทรทัศน์ทุกช่องที่มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาและรูปแบบรายการเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สิตารินทร์ เฉลิมรัตนโยธิน ได้กล่าวว่า “ผู้ผลิตรายการจะต้องส่ง proposal มาให้ทางช่องพิจารณาก่อน พอผ่านก็จะมาตกลงในการร่วมผลิตกัน”

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “โดยส่วนใหญ่แล้ว ผู้เช่าเวลาจะต้องส่ง proposal มาให้ทางช่องตรวจสอบทุกเทป proposal จะเป็นการตกลงกันในเบื้องต้นว่ารายการจะเป็นแบบนี้”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “ยิ่งรายการมีความทันสมัยและแหวกแนว ยิ่งมีผู้ชมติดตามมากขึ้น”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “ดูรูปแบบรายการ ดู content ดูวัตถุประสงค์ ดูพิธีกร ดูว่ารายการน่าสนใจมากน้อยขนาดไหน มากพอที่จะลงทุนไหม มากพอที่จะเอามาลงช่องใหม่ เหมาะกับ character ช่องใหม่ ต้องสอดคล้องไปกับช่อง”

ชัยนันท สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ดูรูปแบบรายการที่เนื้อหาเข้าถึงได้ง่าย ทันสมัย ไม่มีโฆษณาแฝง เพราะเราต้องรับผิดชอบต่อคนดู”

4.3 ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

ผลการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้ผลิตรายการชวนาายุคใหม่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
- 3) ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์ ช่อง 19 Spring News
- 5) ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD
- 6) ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี ช่อง 34 Amarin TV HD

และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
- 3) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ไบร์ท ทีวี ช่อง 20 Bright TV
- 5) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี ช่อง 21 Voice TV
- 6) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

ตารางที่ 4.12 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (รายการ)

รายการ	ผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
ชวานายุกใหม่	ไม่มีผล
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	ไม่มีผล
เกษตรซัด	ไม่มีผล
เศรษฐกิจเกษตร	ไม่มีผล
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	ไม่มีผล
กรีนฟาร์มวาไรตี้	ไม่มีผล

จากตารางที่ 4.12 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทั้งหมดมีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “อยู่ที่เราจะเลือกใช้อุปกรณ์ให้เหมาะสมในการทำรายการ”

รัศมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “พอเปลี่ยนเป็นดิจิทัล ทางช่องจะส่งคู่มือมาให้ผู้ผลิตรายการปฏิบัติตามนั้น”

ตารางที่ 4.13 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยี
ททบ.5	ไม่มีผล
NBT	ไม่มีผล
New TV	ไม่มีผล
Bright TV	ไม่มีผล
Voice TV	ไม่มีผล
MCOT HD	ไม่มีผล

จากตารางที่ 4.13 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง

ตารางที่ 4.14 ปัญหาด้านบุคลากรต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล
(รายการ)

รายการ	ผลกระทบจากปัญหาด้านบุคลากร
ชวณายุคใหม่	ไม่มีผล
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	ไม่มีผล
เกษตรซ้าด	ไม่มีผล
เศรษฐกิจเกษตร	ไม่มีผล
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	ไม่มีผล
กรีนฟาร์มวาไรตี้	ไม่มีผล

จากตารางที่ 4.14 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีความคิดเห็นว่า ปัญหาด้านบุคลากรไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

ตารางที่ 4.15 ปัญหาด้านบุคลากรต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล
(ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ผลกระทบจากปัญหาด้านบุคลากร
ททบ.5	ไม่มีผล
NBT	ไม่มีผล
New TV	ไม่มีผล
Bright TV	ไม่มีผล
Voice TV	ไม่มีผล
MCOT HD	ไม่มีผล

จากตารางที่ 4.15 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาด้านบุคลากรไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เฉลิรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “บุคลากรก็ต้องมีความรู้ความเข้าใจในระบบที่เปลี่ยนแปลงไป อย่างระบบ hi-def ภาพก็จะชัดขึ้น เมื่อเปลี่ยนระบบเป็น hi-def การถ่ายทำก็ต้องคำนึงถึงมุมมองด้วย”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “บุคลากรก็ต้องมาเรียนรู้ที่จะพัฒนาอยู่แล้ว เพราะเทคโนโลยีมีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา”

ตารางที่ 4.16 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ ออกอากาศระบบดิจิทัล (รายการ)

รายการ	ผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์
ชานาญคใหม่	มีผล
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	มีผล
เกษตรซัด	มีผล
เศรษฐกิจเกษตร	มีผล
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	มีผล
กรีนฟาร์มวาไรตี้	มีผล

จากตารางที่ 4.16 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีความคิดเห็นว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ

สหชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “มีผล รายการก็ต้องมีเนื้อหาให้เข้ากับคอนเซ็ปต์ของช่อง”

ตารางที่ 4.17 ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ ออกอากาศระบบดิจิทัล (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ผลกระทบจากปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์
ททบ.5	มีผล
NBT	มีผล
New TV	มีผล
Bright TV	มีผล
Voice TV	มีผล
MCOT HD	มีผล

จากตารางที่ 4.17 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “ในการปรับผังเป็นเรื่องปกติของทางช่อง พอปรับเปลี่ยนกลุ่มเป้าหมาย ปรับเปลี่ยนนโยบาย ก็จะมีการปรับผังให้สอดคล้อง”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “มีผลมาก แต่ก็ต้องดูปัจจัยหลายอย่าง ดูเรตติ้ง feedback character ด้วย”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “แต่ละช่องก็แตกต่างกันออกไป อย่างช่องข่าวที่ไม่มีรายการเกษตรก็จะเป็นการนำเสนอเรื่องราวการเกษตรในช่วงข่าวของช่องอยู่แล้ว”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.18 ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล (รายการ)

รายการ	ผลกระทบจากปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล
ชวณายุคใหม่	มีผล
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	มีผล
เกษตรซัด	มีผล
เศรษฐกิจเกษตร	มีผล
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	มีผล
กรีนฟาร์มวาไรตี้	มีผล

จากตารางที่ 4.18 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลมีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “มีผล ไม่ใช่เฉพาะกับรายการเกษตร พอเป็นดิจิทัล ทำให้มีทางเลือกเยอะ คนดูมีตัวเลือกมากขึ้น ไม่สามารถที่จะจำเวลาออกอากาศได้ ส่งผลกระทบต่อรายได้เงินทุนในการผลิต มี market share มากขึ้น”

พัชรินทร์ ไทยบัณฑิตย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนาและรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “มีผล อย่างแต่ก่อนส่งเทป พอเปลี่ยนเป็นทีวีดิจิทัล ต้องส่งเป็นไฟล์ซึ่งเราก็ทำตามให้ตรงกับช่อง ตามคู่มือของช่องที่ให้มา”

ปาริฉัจจ์ หนูนดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “การเข้าถึงการรับชมของเกษตรกรและประชาชนในต่างจังหวัดยังไม่ชัดเจน ทีวีดิจิทัลถูกมองปะปนกับเคเบิลท้องถิ่นที่มีอยู่”

ตารางที่ 4.19 ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	ผลกระทบจากปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล
ททบ.5	มีผล
NBT	มีผล
New TV	มีผล
Bright TV	มีผล
Voice TV	มีผล
MCOT HD	มีผล

จากตารางที่ 4.19 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่า ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลมีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สิดารินทร์ เกลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “แต่ก่อนมีฟรีทีวีไม่กี่ช่อง ตอนนี้นำเพิ่มจำนวนมากขึ้น ทำให้มีการแข่งขันที่มากขึ้น คนดูก็มีตัวเลือกมาก ไม่จำเป็นที่จะต้องดูช่องเดิม ๆ ตลอดไป”

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “มีผลอย่างมากที่สุด ไม่ใช่แค่ช่องเรา ทุกช่องมีการแข่งขันกันหมด”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “รายการเพื่อการเกษตรมีความน่าสนใจน้อยกว่ารายการประเภทอื่น ๆ ที่จะไปใช้สำหรับแข่งขันจึงคิดว่าปัจจุบันรายการเกษตรจึงไม่ค่อยถูกเลือกนำมาออกอากาศสักเท่าไร”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “คนดูมีตัวเลือกเยอะ ช่องมีตัวเลือกในการดึง content หลากหลายมาลงช่องได้ คือพอเป็นที่ดิจิทัล รายการเกษตรก็มีตัวเลือกที่จะไปออกช่องต่าง ๆ”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “ส่งผลมาก แต่เดิมรายการเกษตรมีจำนวนน้อยอยู่แล้ว พอมีดิจิทัลทีวี ข้อดี คือ ทำให้ผู้ผลิตรายการหรือผู้ที่ต้องการจะนำเสนอรายการทางเกษตรมีช่องทางในการนำเสนอมากขึ้น”

ชัยนันท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “แต่ก่อนมีไม่กี่ช่อง ตอนนี้นำจำนวนช่องมากขึ้น คนดูหรือเกษตรกรก็ต้องรู้เท่าทันสื่อมากยิ่งขึ้น”

4.4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทย

ผลการศึกษาได้จากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้ผลิตรายการชวณายุกใหม่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์

แห่งประเทศไทย NBT

- 3) ผู้ผลิตรายการเกษตรข่าว ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์

ช่อง 19 Spring News

- 5) ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์

เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

- 6) ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี

ช่อง 34 Amarin TV HD

และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ได้แก่

- 1) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์กองทัพบก ททบ.5
- 2) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย NBT
- 3) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์นิวทีวี ช่อง 18 New TV
- 4) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์ไอร์แลนด์ ทีวี ช่อง 20 Bright TV

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- 5) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี ช่อง 21 Voice TV
- 6) ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี ช่อง 30 MCOT HD

ตารางที่ 4.20 ข้อเสนอแนะต่อนโยบายของช่องโทรทัศน์ (รายการ)

รายการ	ข้อเสนอแนะต่อนโยบายของช่องโทรทัศน์
ชวณายุกใหม่	เวลาการออกอากาศ
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	เวลาการออกอากาศ
เกษตรซ้าด	ให้ช่องเห็นความสำคัญของรายการเกษตร
เศรษฐกิจเกษตร	ให้ช่องเห็นความสำคัญของรายการเกษตร
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	เวลาการออกอากาศ
กรีนฟาร์มวาไรตี้	ช่องลงทุนในการผลิตรายการ

จากตารางที่ 4.20 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะต่อนโยบายของช่องโทรทัศน์ เรื่องเวลาการออกอากาศ จำนวน 3 รายการ ต้องการให้ช่องเห็นความสำคัญของรายการเกษตร จำนวน 2 รายการ และต้องการให้ช่องอาจจะร่วมลงทุนในผลิตรายการ จำนวน 1 รายการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซ้าด ได้กล่าวว่า “ต้องนำเสนอเรื่องราวให้ช่องเห็นความสำคัญของภาคการเกษตรให้ได้ สิ่งพวกนี้ค่อนข้างมีส่วน”

รัตมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “เวลาในการออกอากาศก็ขึ้นอยู่กับช่องเป็นส่วนใหญ่ ถ้าสามารถปรับเปลี่ยนได้จะทำให้รายการมีคนดูมากขึ้น”

ปาริฉัจจ์ หนูนต์ ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “การผลิตรายการในปัจจุบันพอเปลี่ยนเป็นทีวีดิจิทัล ก็มีการแข่งขันสูง ถ้าช่องเป็นฝ่ายร่วมลงทุนในการผลิตรายการก็จะดี”

ตารางที่ 4.21 ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร (รายการ)

รายการ	ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการออกอากาศ
ชวณายุกใหม่	16.00 – 16.30 น.
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	06.00 – 06.30 น.
เกษตรซ้าด	15.00 – 16.00 น.
เศรษฐกิจเกษตร	09.00 – 10.00 น.
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	06.00 – 06.30 น.
กรีนฟาร์มวาไรตี้	ก่อนรายการข่าวของช่อง

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากตารางที่ 4.21 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าเป็นช่วงเวลา 06.00 – 06.30 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการออกอากาศ จำนวน 2 รายการ ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าเป็นช่วงเวลา 09.00 – 10.00 น. เป็นช่วงที่เหมาะสมต่อการออกอากาศ ผู้ผลิตรายการเกษตรศาสตร์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น. เป็นช่วงที่เหมาะสมกับการออกอากาศ และผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ช่วงเวลาก่อนรายการข่าวของช่อง เป็นช่วงที่เหมาะสมกับการออกอากาศ

ชุตินา ชำกิ่ง ผู้ผลิตรายการชวาณายุคใหม่ ได้กล่าวว่า “คิดว่าช่วงเวลานี้ คือ 16.00 – 16.30 น. เป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศ เนื่องจากเป็นช่วงเวลาเกษตรกรกลับมาจากทำไร่ ทำนา”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรศาสตร์ได้กล่าวว่า “ขึ้นอยู่กับกลุ่มเป้าหมายของแต่ละรายการด้วย ถ้าเป็นรายการเราช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น. วันอาทิตย์ เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายของเราที่เป็นคนเมืองคนทำงาน”

ปาริฉัจจ์ หนูนดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “ก่อนรายการข่าวของช่องเพื่อสร้างโอกาสให้คนดูได้รับชมรายการมากยิ่งขึ้น”

ตารางที่ 4.22 รูปแบบการนำเสนอรายการที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร (รายการ)

รายการ	รูปแบบการนำเสนอรายการที่เหมาะสม
ชวาณายุคใหม่	สารคดี
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	สารคดี
เกษตรศาสตร์	สารคดี
เศรษฐกิจเกษตร	สารคดี
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	สารคดี
กรีนฟาร์มวาไรตี้	สารคดี

จากตารางที่ 4.22 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าเป็นรูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 รายการ โดยประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรศาสตร์ได้กล่าวว่า “ต้องดูช่วงนั้น อนาคตเราก็ต้องดูกลุ่มเป้าหมายผู้ชมว่าเค้ามีทิศทางในการรับชมอย่างไร เราก็ต้องปรับเปลี่ยนไปตามสภาวะ”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “รูปแบบก็มีหลายรูปแบบ แต่ก่อนรายการเกษตรจะมีตลก รูปแบบที่เป็นสารคดีที่สร้างแรงบันดาลใจก็น่าสนใจ แต่อย่างไรเราก็ต้องทำให้คนดูรู้สึกสนุกด้วย”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปาริฉัจจ์ หนุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มมาไรตี้ ได้กล่าวว่า “อยากให้ เป็นรูปแบบสารคดี มาไรตี้ แบบมีสาระ เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน เพื่อดึงดูดคนดูให้สนใจเลือกรับชม”

ตารางที่ 4.23 รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ช่องโทรทัศน์ต้องการ (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ต้องการ
ททบ.5	สารคดี
NBT	สารคดี
New TV	สารคดี
Bright TV	สารคดี
Voice TV	สารคดี
MCOT HD	สารคดี

จากตารางที่ 4.23 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่า สารคดี เป็นรูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ช่องต้องการ จำนวน 6 ช่อง โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สิตารินทร์ เฉลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “รูปแบบรายการจะเปลี่ยนไปตามนโยบายของช่อง จะทำอย่างไรให้คนรุ่นใหม่สนใจในด้านการเกษตร เพราะการเกษตรเป็นรากฐานของสังคมไทย”

บุญเลิศ ชัยจิตตนาพันธ์ ได้กล่าวว่า “เนื้อหาที่เหมาะสมกับช่องของเรา คือ ส่งเสริมนโยบายของภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการเกษตร”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “นำเสนอรูปแบบที่ให้ความรู้ เห็นผลจริง ลงมือทำจริง รูปภาพและเนื้อหาสวยงาม”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “รายการที่มีcontentเหมาะสมกับช่อง อย่างที่มีอยู่แล้ว ก็เข้ากับช่องที่อยากได้รายการที่แตกต่าง”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “อยู่ที่ผู้ผลิตวางเนื้อหาแบบไหน คงต้องมานั่งทบทวนว่า รายการเราผลิตให้ใครดู เนื้อหาจะเน้นเรื่องไหน”

ชัยนันท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “สารคดีที่มีเคล็ดลับทางการเกษตรเข้ากับสถานการณ์เข้ากับพืชเศรษฐกิจในเวลานั้น เข้ากับเทคโนโลยีการเกษตรว่าไปถึงไหนแล้ว”

ตารางที่ 4.24 เนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร (รายการ)

รายการ	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
ชวานายุกใหม่	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	ประชาชนทั่วไป
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	ประชาชนทั่วไป
เกษตรซ้าด	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	เกษตรกร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ตารางที่ 4.24 (ต่อ)

รายการ	เนื้อหา	กลุ่มเป้าหมาย
เศรษฐกิจเกษตร	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	ประชาชนทั่วไป
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	ประชาชนทั่วไป
กรีนฟาร์มวาไรตี้	เข้ากับสภาวะปัจจุบัน	เกษตรกร

จากตารางที่ 4.24 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า เนื้อหาเข้ากับสภาวะปัจจุบันเหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 6 รายการ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า ประชาชนทั่วไป เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 รายการ และจำนวน 2 รายการ ที่มีความคิดเห็นว่า เกษตรกร เป็นกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสม

ณัฐนันท์ โพธิ์ทิพย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ได้กล่าวว่า “เนื้อหาของรายการเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน ก็จะเป็นการถ่ายทอดความรู้ไปให้คนดูด้วย”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซ่าต ได้กล่าวว่า “อยากให้เกษตรกรได้ดูเยอะ ๆ เพราะกลุ่มเป้าหมายหลักของรายการเรา คือ คนเมือง”

ปาริฉัจจ์ หุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์มวาไรตี้ ได้กล่าวว่า “อยากให้เกษตรกรสมัยใหม่หรือที่เป็นคนรุ่นใหม่ได้ดูเพื่อนำไปต่อยอดในอนาคต”

ตารางที่ 4.25 การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร (รายการ)

รายการ	การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
ขาวนายยุคใหม่	เน้นเนื้อหาให้ตรงกับคอนเซ็ปต์รายการ
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	เพิ่มเนื้อหาที่ประชาชนสนใจ ให้เข้ากับสถานการณ์
เกษตรซ่าต	เน้นเนื้อหาให้ตรงกับคอนเซ็ปต์รายการ
เศรษฐกิจเกษตร	ผลิตด้วยความรับผิดชอบ
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	เพิ่มเนื้อหาที่ประชาชนสนใจ ให้เข้ากับสถานการณ์
กรีนฟาร์มวาไรตี้	ผลิตด้วยความรับผิดชอบ

จากตารางที่ 4.25 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรต้องเพิ่มเนื้อหาที่ประชาชนสนใจ ให้เข้ากับสถานการณ์ จำนวน 2 รายการ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรต้องเน้นเนื้อหาให้ตรงกับคอนเซ็ปต์รายการ จำนวน 2 รายการ และผู้ผลิตรายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

โทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนารายการโทรทัศน์ต้องผลิตด้วยความรับผิดชอบ จำนวน 2 รายการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซาด ได้กล่าวว่า “เราต้องยึดมั่นในตัวคอนเซ็ปต์ของรายการ ถ้าจะปรับตัวจะเป็นเรื่องของงบประมาณมากกว่า ทำยังไงให้ใช้เงินน้อยแต่ได้คุณภาพ”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื้อหาของรายการที่ออกไปเราจะต้องมีความรับผิดชอบ ใส่ใจในการนำมาเสนอ”

รัศมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ได้กล่าวว่า “เนื่องจากรายการเราเป็นรายการของหน่วยงานราชการ การผลิตจึงต้องเป็นไปตามกรอบที่กรมวางไว้ ต้องดูแลแล้วเข้าใจง่าย เป็นที่จดจำ”

ตารางที่ 4.26 การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระดับดิจิทัล	การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
ททบ.5	เพิ่มกลุ่มเป้าหมาย
NBT	เนื้อหาที่ทันสมัย
New TV	เนื้อหาที่ทันสมัย
Bright TV	เนื้อหาที่ทันสมัย
Voice TV	เนื้อหาที่ทันสมัย
MCOT HD	สะท้อนเสียงเกษตรกร

จากตารางที่ 4.26 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าการพัฒนาเนื้อหาของทันสมัย เป็นการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร จำนวน 4 ช่อง ช่อง ททบ.5 มีความคิดเห็นว่าการเพิ่มกลุ่มเป้าหมายเป็นการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร และช่อง MCOT HD มีความคิดเห็นว่าการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรควรมีการสะท้อนเสียงเกษตรกร โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เฉลิมรัตนโยธิน ได้กล่าวว่า “ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอาจจะเพิ่มกลุ่มเป้าหมายของผู้ชมให้มากขึ้น อย่างเยาวชนให้รู้จักเศรษฐกิจพอเพียง ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อรายได้จากสปอนเซอร์ที่จะเพิ่มเข้ามา สร้างรูปแบบรายการที่แตกต่างจากเดิม”

บุญเลิศ ชัยจิตตananนท์ ได้กล่าวว่า “D.I.Y กับ know how เพราะว่าความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเกษตรที่อิงกับวิทยาศาสตร์เข้ามาก็จะช่วยได้เยอะ บางทีเราใช้เกษตรด้วยองค์ความรู้เก่า ปัจจุบันทั้งสิ่งแวดล้อมและอื่น ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไปเยอะ อย่างเกษตรอินทรีย์ก็น่าสนใจ”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “ควรพัฒนา พอเป็นที่วิดิจิทัลก็คือฟรีทีวี ผู้ชมมากขึ้นรายการก็ควรที่จะมีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ก็ขึ้นอยู่กับช่องด้วยว่าวางกลุ่มเป้าหมายยังไง”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “การนำเสนออาจจะไม่ใช่ประเด็นทางการเกษตรอย่างเดียว อาจจะประยุกต์เป็นการท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจเกษตร ยิ่งก็ก็ต้องวิเคราะห์กลุ่มเป้าหมาย เลือกเนื้อหาที่เหมาะสม”

ชัยนันท สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ปรับเนื้อหาให้มีสาระ ในฐานะสื่อ เราต้องสะท้อนเสียงของเกษตรกรว่าประสบปัญหาอะไร กระตุ้นภาครัฐ ภาคเอกชนว่าจะสามารถช่วยเกษตรกรหรือมีแนวทางการแก้ปัญหาได้อย่างไร”

ตารางที่ 4.27 การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต (รายการ)

รายการ	การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต
ชวาณายุกใหม่	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น
สหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น
เกษตรซัด	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น
เศรษฐกิจเกษตร	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น
ก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น
กรีนฟาร์มวาไรตี้	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น

จากตารางที่ 4.27 พบว่า ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความคิดเห็นว่า การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคตจะมีจำนวนไม่เพิ่มมากขึ้น จำนวน 6 รายการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

ชุตินา ขำกิ่ง ผู้ผลิตรายการชวาณายุกใหม่ ได้กล่าวว่า “ถึงแม้ว่าจะเป็นทีวีดิจิทัล ตัวเลือกของคนดูมากขึ้น แต่จะสังเกตได้ว่าจำนวนของรายการเกษตรก็ไม่ได้มีมากขึ้นกว่าเดิม”

สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ได้กล่าวว่า “เราต้องเข้าใจว่าปัจจัยหลักของเราคือเม็ดเงิน ถ้าอยากให้รายการภาพสวยก็ต้องลงทุนสูง ต้องช่วยกันในอนาคตถ้าอยากให้รายการประเภทนี้ยังคงอยู่”

ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ได้กล่าวว่า “พอเป็นทีวีดิจิทัล ข้อดีคือคนดูมีตัวเลือกเยอะ รายการประเภทอื่นในแต่ละช่องก็มีมากขึ้นเพื่อช่วงชิงคนดู เกิดการแข่งขันระหว่างช่อง”

ตารางที่ 4.28 การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต (ช่องโทรทัศน์)

ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล	การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต
ททบ.5	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มขึ้น
NBT	มีเนื้อหารายการที่ทันสมัย
New TV	มีเนื้อหารายการที่ทันสมัย
Bright TV	ขึ้นอยู่กับรูปแบบในการนำเสนอรายการ
Voice TV	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มขึ้น
MCOT HD	รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มขึ้น

จากตารางที่ 4.28 พบว่า ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าการคาดการณ์ในอนาคต สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่เพิ่มมากขึ้น จำนวน 3 ช่อง ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นอนาคตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะมีเนื้อหารายการที่ทันสมัย จำนวน 2 ช่อง และช่อง Bright TV ให้ความคิดเห็นว่า ในอนาคตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะขึ้นอยู่กับรูปแบบในการนำเสนอรายการ โดยมีประเด็นที่น่าสนใจ ดังนี้

สีตารินทร์ เถลิมรัตน์โยธิน ได้กล่าวว่า “รายการเกษตรจะน้อยมาก เพราะมีข้อจำกัดของสปอนเซอร์ ลักษณะรายการที่เหมือนรายการเด็ก รายการธรรมะ ที่มีกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่ม”

บุญเลิศ ชัยจิตตานานนท์ ได้กล่าวว่า “ความรู้ใหม่ ๆ ทางด้านเกษตรที่อิงกับวิทยาศาสตร์ เข้ามาจะช่วยได้เยอะ เกษตรบวกกับเทคโนโลยีก็จะช่วยให้เกิดนวัตกรรมใหม่ ๆ”

सानนท์ จันโอทาน ได้กล่าวว่า “รายการทางการเกษตร เมื่อเทียบกับรายการอื่น ๆ ยังด้อยในการนำเสนอ รวมทั้งปัจจุบันผู้คนและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไป มีแต่ความทันสมัยและเทคโนโลยีสูง ทำให้เข้าถึงยากและทำให้รายการมีความน่าสนใจน้อย แต่ถ้าหากมีคอนเทนต์ผลิตรายการรูปแบบใหม่ที่แหวกแนว รายการเกษตรน่าจะเป็นอีก 1 รายการที่น่าสนใจ”

วิภา อติเรกกิติคุณ ได้กล่าวว่า “เนื้อหาที่ทันสมัย อยากให้รายการเกษตรมีความรู้ที่ทำได้จริง ไม่ใช่พูด ๆ กันมาแต่ไม่เห็นผลว่าทำจริงแล้วจะเป็นยังไง แล้วก็ควรให้ความรู้เกษตรกรที่จะทำ ให้ผลผลิตทางการเกษตรให้ผลดีแล้วจะทำให้ชีวิตดี และอยากให้ปลูกฝังแง่คิดที่ว่า ไม่ใช่พ่อแม่เป็น ขาวนาส่งลูกเรียน เพื่อที่จะได้ไม่ต้องเป็นขาวนาลำบากเหมือนเค้า คือทำเกษตรไม่ได้ลำบาก ไม่ได้จน ที่มีอิทธิพลต่อสังคม เราสามารถช่วยกันสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่เกษตรกรได้”

นภาพล วัฒนวงศ์ ได้กล่าวว่า “จะมีแต่ทรง ๆ รายการเกษตรก็จะเหมือนกับรายการเพลง มีคนอยากดู มีคนอยากรู้ แต่ไม่ค่อยมีให้ดู เดียวนี้คนก็ปรับตัวไปดูจากช่องทางอื่น”

ชยันนท์ สันติวาสะ ได้กล่าวว่า “ภาครัฐหรือหน่วยงานราชการ ควรที่จะเริ่มคิดกันได้ว่า ควรจะมี model ในการส่งเสริมการเกษตรผ่านสื่อในปัจจุบัน จะผลิตรายการอย่างไรที่น่าสนใจ อาจจะร่วมมือกับช่อง”

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ (Conclusion Discussion and Suggestion)

การศึกษาเรื่อง สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล และนำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล สามารถสรุปผล อภิปรายผลการศึกษา และข้อเสนอแนะ ดังนี้

5.1 สรุปผลการศึกษา

5.1.1 ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1) จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

จำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัลในปี พ.ศ. 2557 มีจำนวน 19 รายการ ในปี พ.ศ. 2558 มีจำนวน 25 รายการ และปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 17 รายการ โดยช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรออกอากาศมากที่สุด ได้แก่ ช่อง NBT มีจำนวน 5 รายการ

2) วันเวลาและความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

วันที่ออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ วันศุกร์ จำนวน 10 รายการ รองลงมาคือ วันจันทร์และวันอังคาร จำนวน 9 รายการ ส่วนรายการที่ออกอากาศในปัจจุบัน วันที่ออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ วันศุกร์ จำนวน 6 รายการ รองลงมาคือ วันอาทิตย์ จำนวน 5 รายการ และวันอื่น ๆ จำนวน 4 รายการ

ช่วงเวลาที่ยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 05.00 – 05.25 น. และช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. จำนวน 6 รายการ ส่วนรายการที่ออกอากาศในปัจจุบันมีช่วงเวลาที่ยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. จำนวน 4 รายการ

ความยาวในการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลส่วนใหญ่ คือ 25 นาที และ 30 นาที จำนวน 14 รายการ โดยความยาวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรระบบดิจิทัลที่ออกอากาศในปัจจุบันส่วนใหญ่ คือ 30 นาที จำนวน 9 รายการ รองลงมา คือ 25 นาที จำนวน 4 รายการ และรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีความยาวมากที่สุด คือ 60 นาที จำนวน 1 รายการ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

3) ปีและระยะเวลาออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล รายการชมทรัพย์ใต้แผ่นดิน รายการดินเปลี่ยนชีวิต รายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา รายการแผ่นดินทอง รายการเกษตรสาร รายการทิดบัวชวนคุย รายการคนไทยหัวใจเกษตร รายการต้นไม้ใบหญ้า และรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร เป็นรายการที่ออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล เป็นเวลา 24 เดือน รองลงมา คือ รายการเกษตรข่าว ออกอากาศเป็นเวลา 20 เดือน ส่วนรายการเกษตรบ้านทุ่ง และรายการสนั่นลั่นทุ่งเป็นรายการที่ออกอากาศน้อยที่สุด เป็นเวลา 3 เดือน เนื่องจากเป็นรายการที่เพิ่งออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์ไอทีวี

5.1.2 สถานการณ์การผลิตในปัจจุบัน และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1) รูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลใช้การนำเสนอรายการด้วยรูปแบบสารคดี

2) จำนวนบุคลากรที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล

รายการเกษตรข่าว เป็นรายการที่ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการมากที่สุด 10 คน รองลงมา รายการชานาญยุคใหม่ ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการ 6 คน รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ใช้บุคลากรจำนวน 5 คน มีจำนวน 3 รายการ ได้แก่ รายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา รายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร และรายการกรีนฟาร์มว่าไรดี ส่วนรายการเศรษฐกิจ ใช้จำนวนบุคลากรในการผลิตรายการน้อยที่สุด จำนวน 4 คน

3) ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมงานก่อนการผลิตรายการ ขั้นตอนผลิตรายการ และขั้นตอนหลังจากการผลิตรายการ ซึ่งจะแตกต่างกันในระยะเวลาการผลิต จำนวนบุคลากรในการผลิต จำนวนกล้องที่ใช้ในการถ่ายทำ และเนื้อหาที่จะนำเสนอ การนำเสนอส่วนใหญ่แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงแรกเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาโดยแนะนำสถานที่ เกษตรกรหรือบุคคลต้นแบบ ช่วงสองเป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาหรือสัมภาษณ์เกษตรกร และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปเนื้อหา ตอบคำถาม สร้างแรงบันดาลใจ หรือให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

4) ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบดิจิทัล ปัจจัยที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทั้ง 6 รายการเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ได้แก่ ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยนโยบายของช่อง และปัจจัยความ

สนใจและความต้องการของผู้ชม ส่วนปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรและปัจจัยด้านเงินทุนมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปในแต่ละรายการ

ปัจจัยที่ผู้จัดการฝ่ายรายการของช่องโทรทัศน์ทั้ง 6 ช่องเห็นตรงกันว่ามีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ได้แก่ ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพ ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยนโยบายของช่อง และปัจจัยความสนใจและความต้องการของผู้ชม ส่วนปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรนั้นเห็นว่ามีสำคัญรองลงมา

5) ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ปัจจัยต่าง ๆ ล้วนมีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ ปัจจัยด้านเนื้อหาและปัจจัยด้านเงินทุนก็มีความสำคัญ ซึ่งตรงกับความคิดเห็นของช่องโทรทัศน์ที่คิดว่า เนื้อหาและรูปแบบรายการ รวมทั้งเงินทุน เป็นปัจจัยที่สำคัญ เนื่องจากในยุคที่วิถีดิจิทัลที่มีการแข่งขันกันสูง การลงทุนในการผลิตรายการต่าง ๆ จะต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี รวมทั้งเนื้อหาของรายการที่ต้องมีการสร้างความแตกต่าง เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับชม ซึ่งจะส่งผลต่อเรตติ้งของรายการและช่องโทรทัศน์

6) ปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

เนื้อหาและรูปแบบรายการ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากในการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีเนื้อหาและรูปแบบรายการที่มีความน่าสนใจและสอดคล้องกับนโยบายของช่องโทรทัศน์นั้น ๆ จะถูกเลือกนำมาออกอากาศ เนื่องจากในปัจจุบันที่วิถีดิจิทัลมีจำนวนเพิ่มมากขึ้นและการแข่งขันทางธุรกิจที่ต้องดึงความสนใจจากผู้ชม ทำให้แต่ละช่องโทรทัศน์จะต้องเลือกสรรรายการที่จะนำมาออกอากาศให้ถูกใจผู้ชมและตรงกับกลุ่มเป้าหมายของรายการและช่องโทรทัศน์ ซึ่งจะส่งผลต่อรายได้ของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรและช่องโทรทัศน์

5.1.3 ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

1) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรและช่องโทรทัศน์มีความคิดเห็น ว่าปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล เพราะว่ามีมีการปรับเปลี่ยนตามเทคโนโลยีอยู่แล้ว

2) ปัญหาด้านบุคลากรต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ปัญหาด้านบุคลากรไม่มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

3) ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

การเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์มีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล เพราะนโยบายของช่องโทรทัศน์จะเป็นแนวทางการกำหนดการเผยแพร่รายการต่าง ๆ ผ่านช่องโทรทัศน์

4) ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล

ปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัลมีผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เนื่องจากจำนวนของช่องโทรทัศน์ที่เพิ่มมากขึ้น ทำให้ผู้รับชมมีตัวเลือกในการรับชมมากยิ่งขึ้น

5.1.5 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทย

ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศในระบบดิจิทัลนั้น แบ่งออกเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีความคิดเห็นต่อข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เรื่องเวลาการออกอากาศมากที่สุด เพื่อเพิ่มโอกาสในการรับชมของผู้รับชม ต้องการให้ช่องเห็นความสำคัญของรายการเกษตร และต้องการให้ช่องอาจจะร่วมลงทุนในผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

2) ช่วงเวลาที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล คือ 06.00 – 06.30 น. แต่ทั้งนี้ต้องขึ้นอยู่กับแต่ละรายการว่าวางกลุ่มเป้าหมายผู้รับชมว่าเป็นกลุ่มใด ซึ่งอาจจะต้องวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้รับชมประกอบกันด้วย

3) รูปแบบการนำเสนอรายการที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรและช่องโทรทัศน์มีความคิดเห็นตรงกันว่า สารคดี เป็นรูปแบบรายการที่เหมาะสมในการนำเสนอ

4) เนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

เนื้อหาของรายการที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล คือ เนื้อหาที่เข้ากับสภาวะปัจจุบัน เนื่องจากผู้รับชมต้องการรับรู้ข่าวสารที่ทันต่อสถานการณ์ ส่วนกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล คือ ประชาชนทั่วไป แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละรายการว่าวางกลุ่มเป้าหมายรับชมเป็นกลุ่มใด

5) การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีความคิดเห็นว่าการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลนั้นต้องเพิ่มเนื้อหาที่ประชาชนสนใจ นำเสนอเนื้อหาของรายการให้ตรงกับคอนเซ็ปต์รายการและผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรด้วยความรับผิดชอบ ทางช่องโทรทัศน์มีความคิดเห็นเห็นว่า เนื้อหาที่ทันสมัย เป็นการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลมากที่สุด ส่วนช่อง ททบ.5 และช่อง MCOT HD มีความคิดเห็นที่ต่างออกไปว่า การเพิ่มกลุ่มเป้าหมายผู้รับชมและควรมีการสะท้อนเสียงเกษตรกร เป็น การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องต่อการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

6) การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต

ในอนาคตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลจะต้องนำเสนอในรูปแบบสารคดีที่มีเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบันในขณะนั้น โดยควรออกอากาศในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น. เพื่อเพิ่มกลุ่มเป้าหมายจากเกษตรกรเป็นผู้รับชมทั่วไป เนื่องจากการแข่งขันในธุรกิจทีวีดิจิทัลที่แข่งขันอย่างรุนแรงจำนวนรายการประเภทอื่น ๆ ที่มีมากขึ้น การนำเสนอเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์เพื่อเป็นประโยชน์ต่อผู้รับชมกลุ่มเป้าหมายจึงเป็นวิธีการปรับตัวของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในยุคปรับเปลี่ยนเป็นทีวีดิจิทัล รวมทั้งเรตติ้งของรายการที่ส่งผลต่อสポンเซอร์ที่จะเข้ามาสนับสนุนรายการและช่องโทรทัศน์ ทำให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะไม่ มีจำนวนที่เพิ่มกว่าในปัจจุบัน

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

จากผลการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 17 รายการ โดย 17 รายการดังกล่าว มาจากสถานีโทรทัศน์ระบบดิจิทัลเพียง 6 ช่อง จากที่ออกอากาศทั้งหมด 28 ช่อง เมื่อพิจารณาเวลาในการออกอากาศของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลทั้ง 6 ช่องนั้นพบว่า เวลาในการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรส่วนใหญ่เพียง 30 นาที ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 1.19 ของเวลาออกอากาศทั้งหมด โดยช่วงเวลาที่มียารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรออกอากาศมากที่สุด คือ ช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. จำนวน 4 รายการ ส่วนช่วงเวลาอื่น ๆ มียารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรออกอากาศช่วงละ 1 รายการ โดยรายการจะนำเสนอในรูปแบบสารคดีเป็นหลัก โดยบางรายการเป็นสารคดีที่แฝงโฆษณาสินค้าทางการเกษตร แต่ในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการเป็นสารคดีที่กว้างไ้มากขึ้น เพื่อให้ดูทันสมัยและตอบรับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายขึ้น เช่น รายการเกษตรซัด ซึ่งนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรที่เหมาะสมกับคนเมือง ผ่านพิธีกรที่เป็นนักร้อง นักแสดงที่มีชื่อเสียง โดยรายการจะออกอากาศในช่วงเวลา 15.00 – 16.00 น. เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายของตน สอดคล้องกับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ (2543) ที่ได้จำแนกรูปแบบรายการวิทยุโทรทัศน์ตามรูปแบบการนำเสนอหรือเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

วิธีการถ่ายทอดเนื้อหา โดยให้ความหมายของรูปแบบสารคดีว่า รายการสารคดี (Documentary feature) คือรายการนำเสนอข้อมูลข้อเท็จจริงหรือความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อกลุ่มเป้าหมาย เพื่อเพิ่มเติมโลกทัศน์ทั้งในด้านชีวิตส่วนตัว สังคม สิ่งแวดล้อมและศิลปวัฒนธรรม อีกทั้งเพื่อให้ชีวิตของปัจเจกชนและสังคมส่วนรวมดีขึ้น ซึ่งการนำเสนอสารคดีโทรทัศน์ สามารถนำเสนอได้ใน 2 รูปแบบ คือ 1) Documentary คือ สารคดีที่นำเสนอมุมมองในแง่มุมใดมุมหนึ่งตามความคิดเห็นและความเชื่อของผู้เขียนบท หรือเปรียบเทียบหลายมุมมองจากทัศนะที่หลากหลายต่างกันของแต่ละบุคคลแต่ละคน แล้วหาข้อมูล หลักการ หลักฐานและความเห็นของบุคคลอื่นมาสนับสนุนเพื่อให้ผู้ชมสรุปหรือคิดเอาเองได้ สารคดีในลักษณะนี้ก็มีเนื้อหาหนักๆ เช่น สารคดีเกี่ยวกับปัญหาสังคม 2) Feature คือ สารคดีที่นำเสนอข้อมูลของบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์ตามความเป็นจริงที่เป็นอยู่โดยมิได้มีจุดประสงค์ในการแสดงทัศนะความเชื่อหรือมุมมองเกี่ยวกับสิ่งเหล่านั้นเพื่อให้ผู้ชมคิด แต่จุดหลักอยู่ที่ให้ความรู้ ความเพลิดเพลินแก่ผู้ชมมากกว่า เช่น สารคดี ท่องเที่ยว เป็นต้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา โพธิ์ไต้ (2546) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ในอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ด้านรูปแบบรายการ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็นพบว่า มีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ แบบสารคดีทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรให้เหตุผลหลัก 2 ประเด็น ในการรับชมรายการโทรทัศน์ว่า มีเวลาว่าง และรายการให้ความรู้ การกำหนดรูปแบบรายการ ความยาวของรายการและช่วงเวลาในการออกอากาศนั้น สอดคล้องกับกระบวนการผลิต รายการโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2533) ที่ได้สรุปการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ มีความสำคัญ 4 ประการ ได้แก่ 1) ความสำคัญต่อการบริหารงานของสถานี การจัดรายการต้องมีการวางแผนการออกอากาศที่แน่นอน เพื่อให้สถานีผลิตรายการได้ตามเป้าหมายและเวลาที่ต้องการอย่างมีคุณภาพ และเพื่อให้มีทิศทางในการดำเนินงานเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ประการสำคัญคือการ จัดรายการเปรียบเสมือนการสร้างกรอบให้แก่สถานีเพื่อให้เป็นตามความต้องการของผู้ชม 2) ความสำคัญต่อผู้รับชมรายการ การจัดรายการวิทยุโทรทัศน์ที่ดีนั้นต้องเป็นไปโดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของผู้รับชมเป็นสำคัญ และสถานีต้องจัดรายการอย่างเหมาะสมเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ชม เพื่อดึงดูดความสนใจของผู้ชมให้ได้มากที่สุด ทั้งนี้เป็นไปเพื่อประโยชน์ร่วมกันทั้งสองฝ่าย ทั้งฝ่ายผู้ชมและฝ่ายสถานี 3) ความสำคัญต่อการส่งเสริมธุรกิจอุตสาหกรรม การดำเนินรายการของสถานีวิทยุโทรทัศน์ถือว่ามีความสำคัญอย่างสูงต่อระบบธุรกิจแบบเสรี รายการโทรทัศน์ถือเป็นช่องทางสำคัญในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและชักจูงใจผู้บริโภคของฝ่ายธุรกิจอุตสาหกรรม ซึ่งจะช่วยให้สินค้าและบริการของธุรกิจเหล่านั้นมีโอกาสกระจายออกไปสู่ผู้บริโภคในวงกว้างทำให้การดำเนินกิจการเป็นไปด้วยดี และ 4) ความสำคัญต่อรัฐบาล การจัดรายการวิทยุช่วยกระบอกเสียงของรัฐบาลในการเผยแพร่ข่าวสารและสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงานและนโยบายของรัฐบาลให้เกิดขึ้นในหมู่ประชาชน นอกจากนี้ยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่จะช่วยให้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยเป็นไปด้วยดี เพราะการจัดรายการโทรทัศน์เป็นการเปิดโอกาสให้เกิดความเสมอภาค

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ทางการเมืองและทำให้ประชาชนรู้ความก้าวหน้าและความเคลื่อนไหวของรัฐบาลทำให้เกิดความใกล้ชิดกันระหว่างรัฐบาลกับประชาชนมากขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศสุตา กันแก้ว (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเปิดรับและใช้ประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท ผลการวิจัยพบว่า พฤติกรรมการเปิดรับสื่อด้านการเกษตร การเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรสื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง เป็นสื่อที่เกษตรกรเปิดรับจำนวนมากที่สุด ซึ่งมีการเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือนจากสื่อประเภทนี้ ในขณะที่ช่วงเวลาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรผ่านสื่อมวลชน ได้แก่ ช่วงเช้า (05.00 - 08.30 น.) ทั้งในความเป็นจริงแล้ว สื่อโทรทัศน์อาจจะไม่เหมาะสมกับการส่งเสริมความรู้ทางการเกษตรให้กับเกษตรกรมากนัก เนื่องจากสื่อที่เกษตรกรต้องการรับรู้เนื้อหาสาระด้านการเกษตรมากที่สุด คือ สื่อบุคคล ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่รัฐ และช่องทางในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตรนอกจากสื่อโทรทัศน์ ยังมีสื่อประเภทอื่น ได้แก่ วิทยุกระจายเสียง นิตยสาร วารสาร หนังสือพิมพ์ หอกระจายข่าว สิ่งพิมพ์เฉพาะกิจ แผ่นป้ายโฆษณา ประชาสัมพันธ์ นิทรรศการ และการสาธิต

จากผลการศึกษาขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 รายการ พบว่า ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลทั้ง 6 รายการ ประกอบไปด้วย 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนเตรียมงานก่อนการผลิตรายการ ขั้นตอนการผลิต และขั้นตอนหลังจากการผลิต ซึ่งจะแตกต่างกันในระยะเวลาการผลิต จำนวนบุคลากรในการผลิต จำนวนกล้องที่ใช้ในการถ่ายทำ และเนื้อหาที่จะนำเสนอ สอดคล้องกับกระบวนการผลิตรายการโทรทัศน์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2533) ที่ได้สรุปขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ 3 ชั้น ได้แก่ ขั้นตอนก่อนการผลิต (Pre-Production Planning) ขั้นตอนการผลิต (Production) ขั้นตอนหลังการผลิต (Postproduction) ที่อธิบายขั้นตอนในการผลิตรายการโทรทัศน์ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรได้ โดยขั้นตอนก่อนการผลิต เป็นการกำหนดสิ่งที่เป็นแนวทางในการดำเนินการ ตลอดจนภารกิจที่ต้องปฏิบัติ ซึ่งเป็นการเตรียมตัวล่วงหน้า เพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องปฏิบัติภารกิจตามนโยบาย เป้าหมาย วัตถุประสงค์และกิจกรรมที่กำหนดไว้ แผนการดำเนินงานจะเป็นเสมือนคู่มือและเข็มทิศ ในการทำงานจะมีขั้นตอนแยกย่อย ดังนี้ การแสวงหาแนวความคิด การกำหนดวัตถุประสงค์ การวิเคราะห์ผู้ชมเป้าหมาย การวิเคราะห์เนื้อหาและข้อมูล การเขียนบท และการจัดทำงบประมาณ ในขั้นตอนการผลิตรายการ (Production Stage) เป็นขั้นตอนที่กลุ่มผู้เกี่ยวข้องต้องดำเนินการตามระยะเวลาสำหรับการผลิตรายการที่กำหนดไว้ ซึ่งมีทั้งหมด 3 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนประชุมก่อนการผลิต ขั้นซ้อม และบันทึกรายการหรือออกอากาศจริง และขั้นตอนหลังการผลิต รายการที่ผลิตโดยวิธีการบันทึกลงในเครื่องบันทึกภาพและนำมาตัดต่อทีหลัง จะต้องมีการมีขึ้นอยู่ในกระบวนการด้วยในขั้นนี้ ผู้กำกับรายการจะให้คำแนะนำกับผู้ตัดต่อภาพ ในการเลือกภาพต่าง ๆ มาปะติดปะต่อสัมพันธ์กันเป็นเรื่องราวตามทีวางแผนเอาไว้ ขั้นนี้อาจจะมีความยุ่งยากหรือง่ายตายนั่นขึ้นอยู่กับรายการว่าสลับซับซ้อนเพียงใด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

จากการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล พบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพทางการเกษตร ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยด้านนโยบายของช่องโทรทัศน์ ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้ชมนั้นล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล แต่ปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรก็คือ ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการและปัจจัยด้านเงินทุน ความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเห็นว่า ทุกปัจจัยล้วนมีความสำคัญ แต่ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการจะเป็นปัจจัยที่ผู้ผลิตจะต้องมีความใส่ใจในการพัฒนาเนื้อหาให้เข้ากับสถานการณ์ในขณะนั้น รวมทั้งข้อเสนอแนะที่ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเห็นว่า ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล คือ ช่วงเวลา 15.00 - 16.00 น. เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายผู้ชมที่เป็นคนเมือง ส่วนช่องโทรทัศน์มีความคิดเห็นตรงกันว่า ปัจจัยด้านเงินทุน เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล และข้อเสนอแนะที่ช่องโทรทัศน์ช่องโทรทัศน์ที่มีความคิดเห็นว่าเป็นการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร และควรมีการสะท้อนเสียงเกษตรกร ในส่วนของปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่กล่าวมานั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรฤทธิ สุวรรณรัตน์ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการผลิตรายการโทรทัศน์เชิงเกษตร เพราะการเกษตรมีเนื้อหาที่กว้าง แต่ผู้ผลิตรายการต้องเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้สนับสนุนรายการ ต้องมีความชัดเจนของเนื้อหาที่จะนำเสนอออกไป ถ้าเนื้อหาของรายการดีและเป็นที่น่าสนใจ ส่งผลให้มีผู้สนใจชมรายการมาก และเนื้อหาของรายการจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของรายการที่เหมาะสม ดังนั้นถ้าเนื้อหาของรายการเป็นประโยชน์และน่าสนใจ ก็จะมีผู้ติดตามชมรายการมากขึ้น และการเกษตรมีเนื้อหาหลายด้านทั้งการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การนำเสนอเนื้อหาต้องครอบคลุมทุกกลุ่มเพื่อให้กลุ่มเป้าหมายกว้างขึ้น ไม่เฉพาะเจาะจงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง

จากผลการศึกษาปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร และปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลนั้น ส่งผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล เมื่อมีการปรับเปลี่ยนเป็นทีวีดิจิทัลทำให้มีจำนวนช่องโทรทัศน์มากกว่าเดิม ผู้บริโภคจึงมีช่องทางในเลือกบริโภคสื่อมากยิ่งขึ้น แต่ในอีกด้านจะเกิดการแข่งขันเพื่อแย่งชิงความนิยมให้ช่องโทรทัศน์ซึ่งมีผลต่อสปอนเซอร์ในการเลือกสนับสนุนรายการนั้น ๆ แต่ละช่องจึงต้องการนำเวลาในการออกอากาศมาเผยแพร่รายการที่คาดว่าจะมีจำนวนผู้ชมเป็นจำนวนมาก ทำให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเฉพาะในการรับชมส่งผลให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมี

จำนวนน้อยลง ไม่เพิ่มมากขึ้น ถ้าจะทำให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้น ภาครัฐจะต้องส่งเสริมด้านเงินทุนให้กับผู้ผลิตรายการ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตรายการ โทรทัศน์ทางการเกษตร รวมทั้งให้ข้อมูลทางการเกษตรที่เป็นประโยชน์แก่เกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับ สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2559) ได้ศึกษารายงานการศึกษาผลกระทบของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต่อสังคม และเศรษฐกิจไทย ผลการศึกษา พบว่า ผลกระทบที่ชัดเจนของการเปลี่ยนแปลงเป็นที่วิดิทัศน์นั้น คือ การแข่งขันในส่วนของผู้ผลิตรายการที่สูงขึ้น เนื่องจากช่องรายการที่เพิ่มขึ้นย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ ขณะเดียวกันช่องรายการต่าง ๆ ย่อมต้องการผู้ผลิตรายการที่สามารถดึงดูดความสนใจของประชาชนให้หันมารับชมช่องรายการเหล่านั้น การแข่งขันนี้จึงทำให้ผู้ผลิตรายการต้องใส่ใจและพัฒนาคุณภาพให้ดียิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม การที่มีช่องรายการจำนวนมากทำให้บริษัทโฆษณาอาจต้องศึกษาวิจัยตลาดเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งในแง่ของการสำรวจความนิยมของผู้ชมต่อช่องรายการต่าง ๆ เพื่อที่จะได้สามารถกำหนดว่าจะลงโฆษณาในช่องรายการใดและในช่วงเวลาใด รวมทั้งในแง่ของการผลิตโฆษณาที่ต้องดึงดูดความสนใจของผู้ชมไม่ให้เปลี่ยนช่องรายการไปช่องอื่นระหว่างที่มีโฆษณา การลงทุนท่ามกลางการแข่งขันในธุรกิจทีวีดิจิทัล ช่องโทรทัศน์จะผลิตรายการที่คาดหวังว่าจะสร้างภาพจำและความนิยมให้แก่ช่อง เพื่อที่จะดึงดูดผู้ชมและผู้สนับสนุนรายการ รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจึงเป็นตัวเลือกท้าย ๆ ที่ช่องจะผลิต เนื่องจากเป็นรายการที่ผู้ชมเป็นกลุ่มเป้าหมายเฉพาะกลุ่มและสร้างรายได้น้อยให้กับช่องโทรทัศน์

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื้อหาและรูปแบบรายการเป็นส่วนสำคัญต่อปัจจัยการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร และปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร ดังนั้นการถ่ายทอดเนื้อหาทางการเกษตรที่ทันสมัยผ่านรูปแบบสารคดีจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ทำให้แต่ละช่องโทรทัศน์แข่งขันกันเพื่อดึงดูดผู้ชมส่งผลต่อจำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเป็นรายการที่สร้างรายได้จำนวนไม่มากเท่ารายการประเภทอื่น ๆ ให้แก่ช่องโทรทัศน์ ทางภาครัฐและช่องโทรทัศน์ต้องให้ความสำคัญแก่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เพื่อให้สร้างความรู้ทางการเกษตรที่ถูกต้องกับเกษตรกรและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออาชีพเกษตรกร

5.3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ควรศึกษารูปแบบรายการ ความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจากผู้รับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรได้พัฒนารูปแบบรายการและนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรได้ตรงความต้องการของผู้รับชม

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บรรณานุกรม

- เกศสุดา กั้นแก้ว. 2554. พฤติกรรมการเปิดรับและใช้ประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของสมาชิก ศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์ เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทิมา โพธิ์ใต้. 2546. ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ในอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นภาพรณ อัจฉริยะกุล และ คณะ. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการรายการวิทยุโทรทัศน์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- นัตดา ทองสีรีพรศรี. 2533. พฤติกรรมการรับชมและความคิดเห็นต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรของประชากรในเขตลาดกระบัง. ปัญหาพิเศษวิทยาศาสตรบัณฑิต, สาขาวิชา บริหารธุรกิจและพัฒนากการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- บุญเลิศ ศุภดิกล. 2523. ประมวลสาระชุดวิชาการวิจัยทางนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญสม เอกวราศิริ. 2539. ส่งเสริมการเกษตร หลักและวิธีการ. เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พนา ทองมีอาคม. 2557. **ทีวีดิจิทัลไม่รู้ไม่ได้แล้ว.** (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- วิโรจน์ ธนโชติชัยกุล. 2556. “ทีวีดิจิทัลไม่รู้ไม่ได้แล้ว”. *Electrical & Control*. ปีที่ 12, ฉบับที่ 69 (กันยายน – ตุลาคม): 71-76.
- ศิริลักษณ์ ดอกชะเอม. 2545. ความพึงพอใจของกลุ่มผู้รับชมต่อรายการโทรทัศน์ข่าวเกษตรกร สถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สัณชัย พรหมจามร. 2545. ความต้องการของเกษตรกรต่อรายการวิทยุโทรทัศน์ด้านการเกษตร ในจังหวัดยโสธร. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุรฤทธิ สุวรรณรัตน์. 2553. **ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย.** วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

2558. โครงการวิจัยการกำกับดูแลเนื้อหาในวิทยุและโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล:

ประสบการณ์จากประเทศที่เปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลแล้ว. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วินินิตย์.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ.

2559. รายงานการศึกษาผลกระทบของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต่อ

สังคมและเศรษฐกิจไทย. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดวินินิตย์.

อานูภาพ สกุลงาม. 2545. การประเมินผลการรับชมรายการโทรทัศน์ “เพื่อนเกษตรกร” : ศึกษาเฉพาะกรณีผู้ชมที่เขียนจดหมายถึงผู้จัดทำรายการ. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

Berlo, D.K. 1960. *The Process of communication : an introduction to theory and practice*. New York: Holt : Rinehart and Winston.

Rogers, E.M. and F.F Shoemaker. 1973. *Communication Strategies for family Planning*. New York : The Free Press.

Shannon, C. and W. Weaver. 1948. *A mathematical theory of communication*. Illinois : University of Illinois Press.

ภาคผนวก ก

บทความที่ตีพิมพ์ลงวารสาร

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ปทุมมา ลิ้มศรีงาม¹ และ ณัฐกร สงคราม¹Patumma Limsringam¹ and Nutthakorn Songkram¹

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) สำรวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศระบบทีวีดิจิทัล 2) ศึกษาสถานการณ์การผลิตปัญหาและปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศระบบทีวีดิจิทัล และ 3) นำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านระบบทีวีดิจิทัล เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านระบบทีวีดิจิทัล แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านระบบทีวีดิจิทัล และแบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ผลการศึกษาค้นคว้าว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศระบบทีวีดิจิทัล ในปัจจุบันมี 17 รายการ ความยาวประมาณ 30 นาทีต่อรายการ และออกอากาศในช่วงเวลา 05.00–05.30 น. โดยช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด ได้แก่ ช่อง NBT จำนวน 5 รายการ ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบทีวีดิจิทัล พบว่า การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีกระบวนการผลิตครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมงานก่อนการผลิต 2) การผลิตรายการ และ 3) หลังการผลิตรายการ โดยนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดี แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาโดยแนะนำสถานที่ เกษตรกรหรือบุคคลต้นแบบ ช่วงสองเป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาหรือสัมภาษณ์เกษตรกร และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปเนื้อหา ตอบคำถาม สร้างแรงบันดาลใจ หรือให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม ปัญหาที่ส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์และการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด คือ เงินทุน เนื้อหาและรูปแบบรายการ ส่วนแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านระบบทีวีดิจิทัลนั้น ควรนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดีที่เป็นวาไรตี้มากขึ้น และมีเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหาปัจจุบัน โดยนอกจากความรู้ด้านเกษตรโดยตรงแล้ว อาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจเกษตร และเพิ่มเวลาออกอากาศในช่วง 15.00–16.00 น. เพื่อขยายกลุ่มผู้ชมจากเกษตรกรเป็นผู้ชมทั่วไป

คำสำคัญ: รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร, ทีวีดิจิทัล

Abstract

This research have three primarily objective is to explore the basics of agriculture television broadcasts through digital TV channels, to study production situation and factors that affect the production of agricultural television broadcasts via digital TV and to provide guidelines for the television production of agricultural television appropriate to broadcast via digital TV. The tools used to collect data include Survey of agriculture television broadcasts through digital TV broadcasts, Interview of agriculture television production through digital TV broadcasts and Interview of manager producer of digital TV channels. From the study finds Agricultural television broadcasts via digital TV channels with a total of seventeen programs with broadcast time period is 5:00 to 5:30 am. The digital TV channels which has most Agricultural program is NBT channel with five programs. From the interview of agriculture television production through digital TV broadcasts finds the agricultural television production process has fully three steps are stages of pre-production stage of production and stage of post-production which are presented in documentary format and divided into three sessions. The first phase is imported into the content by introduced the place, farmer or master, second phase is a detailed of content or interview with farmer and last phase is summary, answer the question, make inspiration or educate more relevant. Problems affecting the agricultural programs is changes of policy the TV channel and modifications to digital broadcasting. The guidelines for agriculture television production through digital TV broadcasts should be presented in documentary format is more variety and add more content with the problem or current situation. And other content such as agro-tourism, agribusiness and add more broadcast time period is 3:00 to 4:00 pm. for expand the audience to general audience.

Keyword: Agricultural Television Program, Digital TV ใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

¹สาขาวิชาเทคโนโลยีการเกษตร คณะเทคโนโลยีการเกษตร สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง กรุงเทพฯ 10520

คำนำ

สื่อโทรทัศน์นับเป็นสื่อที่มีอิทธิพลต่อสังคมไทยอย่างมาก เนื่องจากเป็นสื่อที่สามารถส่งสารไปยังผู้รับสารได้อย่างรวดเร็วและเข้าถึงได้ทุกเพศทุกวัย ทำให้สื่อโทรทัศน์มีบทบาทอย่างมากเหนือสื่อประเภทอื่นในการดึงดูดความสนใจของผู้ชม และสามารถชักจูงความคิดของผู้คนในสังคม (นภาภรณ์ อัจฉริยะกุล และคณะ, 2533) ในปัจจุบันประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่ยุคเปลี่ยนผ่านระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดินระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบรับส่งสัญญาณวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์ภาคพื้นดินด้วยระบบดิจิทัล โดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรง นับว่าการเปลี่ยนแปลงในครั้งนี้ทำให้จากเดิมที่มีช่องโทรทัศน์ที่รับส่งโดยไม่เสียค่าสมาชิก (Free TV) จำนวน 6 ช่อง ได้เพิ่มจำนวนรวมทั้งสิ้น 48 ช่องตามที่กสทช.กำหนดไว้ ทั้งนี้ทำให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ ได้สร้างสรรค์รายการที่มีความแตกต่างจากเดิมและมีช่องทางสำหรับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในการนำเสนอข้อมูลเนื้อหารายการมากขึ้น ด้านผู้บริโภคก็สามารถรับชมรายการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัลที่มีความคมชัดมากกว่าระบบเดิมและมีตัวเลือกในการรับชมรายการโทรทัศน์ที่หลากหลายมากขึ้น

รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเป็นรายการอีกประเภทหนึ่งที่อยู่คู่โทรทัศน์มาอย่างยาวนาน เมื่อเกิดทีวีดิจิทัล ช่องโทรทัศน์และผู้ผลิตรายการจึงต้องมีการปรับเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอรายการที่แตกต่างจากเดิมและต้องพัฒนา เนื้อหารายการอยู่ตลอดเวลา ซึ่งเดิมรูปแบบการนำเสนอรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจะนำเสนอในรูปแบบสารคดีที่แฝงโฆษณาสินค้าทางการเกษตร แต่ในปัจจุบันรายการโทรทัศน์ได้เปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอเป็นรายการสารคดีกึ่งวาไรตี้เพื่อให้มีความทันสมัยมากขึ้น อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับจำนวนรายการโทรทัศน์ประเภทอื่นแล้วนั้นก็พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรยังมีจำนวนน้อยมาก ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาศักยภาพปัจจุบันของการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล ผลการศึกษาคาดว่าจะสามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรของผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ไทยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อสำรวจข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
2. เพื่อศึกษาศักยภาพการผลิต ปัญหา และปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
3. เพื่อนำเสนอแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 17 รายการ และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 28 ช่องโทรทัศน์ ที่ออกอากาศในปี พ.ศ. 2559 โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน ซึ่งได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) แบ่งออกเป็นรายการที่หน่วยงานรัฐเป็นผู้ผลิตรายการ จำนวน 2 รายการ และเอกชนเป็นผู้ผลิตรายการ จำนวน 4 รายการ เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย แบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 1 ชุด และแบบสัมภาษณ์สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล จำนวน 2 ชุด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

1. รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร หมายถึง รายการที่ผลิตและเผยแพร่ความรู้ทางการเกษตรหรือผลงานจากการค้นคว้าวิจัย โดยนำเสนอเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับการเกษตรมากกว่า 80% ของเนื้อหารายการ ซึ่งไม่ใช่ข่าวหรือสื่อบันเทิงในช่วงรายการข่าวประจำวันของแต่ละสถานีโทรทัศน์

2. ทวีติจิตัล หมายถึง ช่องโทรทัศน์ที่ออกอากาศผ่านการส่งผ่านสัญญาณภาพวิดีโอและเสียงโดยระบบดิจิทัลโดยการให้บริการโทรทัศน์ที่ต้องได้รับการจัดสรรคลื่นความถี่และได้รับใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่วิทยุจาก คณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ ตามพระราชบัญญัติการประกอบกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ พ.ศ. 2551 ซึ่งได้มีการจัดสรรคลื่นความถี่วิทยุและออกใบอนุญาตให้บริการโทรทัศน์ในระบบดิจิทัล ประเภทบริการสาธารณะและบริการทางธุรกิจ จำนวน 28 ช่อง จากที่กำหนดไว้ทั้งหมด 48 ช่อง

วิธีดำเนินการศึกษา

ขั้นตอนที่ 1 สืบค้นข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

1.1) ศึกษาข้อมูลผังรายการช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลช่องต่าง ๆ จากเว็บไซต์

1.2) โทรศัพท์สอบถามเจ้าหน้าที่ประชาสัมพันธ์ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ไม่มีข้อมูลผังรายการในเว็บไซต์

1.3) นำข้อมูลผังรายการที่ได้มาวิเคราะห์ และบันทึกลงในแบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เพื่อจำแนกรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่มีในช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาสถานการณ์การผลิต ปัญหา และปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล รวมทั้งแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสม

2.1) สร้างแบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลและแบบสัมภาษณ์ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interview) โดยการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดโครงสร้างและประเด็นในการสัมภาษณ์ แล้วจึงนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการผลิตรายการโทรทัศน์ จำนวน 3 คน ตรวจสอบคุณภาพ โดยใช้การหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC: Index of Consistency) และปรับปรุงแก้ไขในรายการประเมินที่ได้คะแนนต่ำกว่า 0.5

2.2) ติดต่อขอสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 6 คน และเดินทางไปสัมภาษณ์ที่หน่วยงานตามที่ได้นัดหมายไว้ โดยใช้ระยะเวลาทั้งสิ้นประมาณ 3 เดือน

2.3) วิเคราะห์ผลจากการสัมภาษณ์ เพื่อสรุปเป็นปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในธุรกิจที่วีติจิตัล

การเก็บข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบบันทึกรายการ ใช้การวิเคราะห์ความถี่ และร้อยละ ส่วนการเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพจากแบบสัมภาษณ์ ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลจากคำสัมภาษณ์ของกลุ่มตัวอย่าง โดยแยกเป็นประเด็นที่สอดคล้องและประเด็นที่แตกต่าง และนำเสนอในรูปแบบตารางข้อมูลประกอบการบรรยายและพรรณนา

ผลการศึกษา

จากการสำรวจผังรายการ พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลในปี พ.ศ. 2559 มีจำนวน 17 รายการ ความยาวเฉลี่ย 31.38 นาทีต่อรายการ โดยรายการเกษตรข่าว มีความยาวรายการมากที่สุด เอกสารเป็นเอกสารที่ส่งงานไวสำหรับการทำงานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปเผยแพร่บนสื่อออนไลน์

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คือ 60 นาที รายการส่วนใหญ่ออกอากาศในช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. ช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด ได้แก่ ช่อง NBT จำนวน 5 รายการ (Table 1)

Table 1: List of Agricultural Television Programs through Thai Digital TV Channels

Digital TV Channels	TV Programs (N = 17)	Length (Minutes) (mean= 31.38)	Broadcast Time	Broadcast Date
TV 5	1. Chao na yuk mai	25	17.00 – 17.25	Wednesday
	2. Khun sub tai pan din	30	04.00 – 04.30	Friday
	3. Din phean che vit	25	14.05 – 14.30	Friday
	4. kaset a-sa	25	05.50 – 06.15	Saturday
NBT	1. Sa ha kon yuk mai kaw kai pat ta na	30	05.30 – 06.00	Tuesday
	2. Pan din tong	25	16.05 – 16.30	Thursday
	3. kaset san	30	05.00 – 05.30	Saturday
	4. Tid buan chuan kuiy	30	05.00 – 05.30	Sunday
	5. Kaw yang po paing	30	11.30 – 12.00	Saturday - Sunday
NEW TV	1. kaset sard	60	15.00 – 16.00	Sunday
Bright TV	1. kaset ban tung	30	05.00 – 05.30	Monday – Friday
	2. Sa nun lun tung	30	06.00 – 06.30	Friday
MCOT HD	1. Kaseet thai idol	15	17.00 – 17.15	Monday
	2. Kon thai hua jai kaset	27	05.00 – 05.30	Monday – Friday
	3. Ton mai bai ya	3	05.00 – 05.30	Monday – Friday
	4. Kaw kai kub pai kom vichakan kaset	30	05.00 – 05.30	Sunday
Amarin TV HD	1. Green farm variety	30	07.30 – 08.00	Saturday - Sunday

ผลจากการสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศระบบทีวีสื่อดิจิทัล และผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล พบว่า การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีกระบวนการผลิตครบทั้ง 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมงานก่อนการผลิต 2) การผลิตรายการ และ 3) หลังจากการผลิตรายการ โดยนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดี แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง ช่วงแรกเป็นการนำเข้าสู่เนื้อหาโดยแนะนำสถานที่ เกษตรกรหรือบุคคลต้นแบบ ช่วงสองเป็นการนำเสนอรายละเอียดเนื้อหาหรือสัมภาษณ์เกษตรกร และช่วงสุดท้ายเป็นการสรุปเนื้อหา ตอบคำถาม สร้างแรงบันดาลใจ หรือให้ความรู้ที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์และปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลนั้นส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เนื่องจากเมื่อมีการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลทำให้มีจำนวนของช่องโทรทัศน์ที่เพิ่มมากขึ้น ผู้รับชมจึงมีตัวเลือกในการรับชมมากยิ่งขึ้น แต่ช่องจึงต้องกำหนดภาพลักษณ์ของช่องให้ชัดเจนเพื่อเป็นที่จดจำของคนดู ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ โดยนโยบายของช่องโทรทัศน์จะเป็นแนวทางการกำหนดการเผยแพร่รายการต่าง ๆ เนื้อหาของรายการและกลุ่มเป้าหมายผู้รับชมที่ช่องคาดหวัง

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์มากที่สุด คือ ปัจจัยด้านเงินทุน เนื้อหาและรูปแบบรายการ เนื่องจากในยุคทีวีสื่อดิจิทัลที่มีการแข่งขันกันสูง การลงทุนในการผลิตรายการต่าง ๆ จะต้องมีการวางแผนเป็นอย่างดี การสร้างความแตกต่างเพื่อดึงดูดความสนใจของผู้รับชมซึ่งส่งผลต่อเรตติ้งของรายการและช่องโทรทัศน์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ส่วนแนวทางการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เหมาะสมกับการออกอากาศผ่านระบบทีวีดิจิทัลในอนาคตนั้น ควรนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดีที่เป็นวาไรตี้มากขึ้น มีเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหาปัจจุบัน โดยครอบคลุม การเกษตรทุกด้าน และนอกจากความรู้ด้านการเกษตรโดยตรงแล้ว อาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจเกษตร และเพิ่มเวลาออกอากาศในช่วง 15.00 – 16.00 น. เพื่อขยายกลุ่มผู้ชมจากเกษตรกรเป็นผู้ชมทั่วไป เนื่องจากการแข่งขันในธุรกิจทีวีดิจิทัลที่แข่งขันอย่างรุนแรงและจำนวนรายการประเภทอื่น ๆ ที่มีมากขึ้น

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่ออกอากาศระบบทีวีดิจิทัล มี 17 รายการ ความยาวประมาณ 30 นาทีต่อรายการ และออกอากาศในช่วงเวลา 05.00 – 05.30 น. โดย NBT เป็นช่องที่มีรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด จำนวน 5 รายการ กระบวนการผลิตรายการมี 3 ขั้นตอน คือ 1) การเตรียมงานก่อนการผลิต 2) การผลิตรายการ และ 3) หลังจากการผลิต รายการนำเสนอรายการในรูปแบบสารคดี แบ่งรายการเป็น 3 ช่วง คือ ช่วงเกริ่นนำ ช่วงเนื้อหา และช่วงสรุป ปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อรายการ คือ การเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์และการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัล ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการผลิตและเผยแพร่รายการมากที่สุด คือ เงินทุน เนื้อหาและรูปแบบรายการ แนวทางการผลิตรายการที่เหมาะสม คือ นำเสนอรายการในรูปแบบสารคดีที่เป็นวาไรตี้มากขึ้น และมีเนื้อหาที่เข้ากับสถานการณ์ปัจจุบัน ครอบคลุมการเกษตรทุกด้าน โดยอาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป และเพิ่มเวลาออกอากาศในช่วง 15.00 – 16.00 น. เพื่อขยายกลุ่มผู้ชมให้กว้างขึ้น

จากสถานการณ์การผลิตในปัจจุบัน พบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านโทรทัศน์ระบบดิจิทัลของประเทศไทย มีจำนวนทั้งสิ้น 17 รายการ จาก 6 ช่องโทรทัศน์ ลดลงจากปี พ.ศ. 2557 – 2558 ที่มีถึง 25 รายการ จาก 8 ช่องโทรทัศน์ โดย 17 รายการดังกล่าว เมื่อพิจารณาระยะเวลาในการออกอากาศโดยเฉลี่ย 31.38 นาที/ครั้ง นับว่าน้อยมากเมื่อเทียบกับเวลาในการออกอากาศทั้งหมด และยิ่งน้อยไปอีกเมื่อเทียบกับเวลาออกอากาศทั้งหมดของจำนวนช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลที่ออกอากาศในปัจจุบัน 28 ช่อง ซึ่งมีมากกว่าภาคพื้นดินระบบแอนะล็อกแบบดั้งเดิม เนื่องจากรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเป็นรายการประเภทที่ทำรายได้ได้น้อยแก่ช่องโทรทัศน์ ช่องโทรทัศน์จึงไม่ค่อยเลือกนำมาผลิตหรือออกอากาศ ปัจจัยด้านเงินทุนก็เป็นอีกปัจจัยที่สำคัญในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร สปอนเซอร์ผู้สนับสนุนที่เป็นสินค้าทางการเกษตรมักจะสนับสนุนรายการประเภทอื่น ๆ เช่น รายการถ่ายทอดสดมวยไทย ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นชาวบ้านต่างจังหวัดที่แม้ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม แต่ก็มีฐานคนดูกว้างกว่ารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เหล่านี้แสดงให้เห็นว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันยังถูกให้ความสำคัญน้อยมากสำหรับประเทศไทยที่ถือว่าเกษตรกรรมเป็นอาชีพอันดับหนึ่งของคนส่วนใหญ่ในประเทศ เห็นได้จากผลการวิจัยของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (2524) ที่ศึกษาเรื่องบทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่วิทยการด้านการเกษตรแผนใหม่ พบว่า รายการด้านการเกษตรมีน้อยมาก และงานวิจัยของสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (2551) ที่ได้ศึกษาเรื่อง โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม พบว่า รายการโทรทัศน์เพื่อการเกษตรเป็นรายการที่มีมานาน กลุ่มผู้มีอาชีพเกษตรกรของประเทศมีจำนวนหลายล้านคน การได้รับชมรายการโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาเกษตรจะช่วยให้เกษตรกรได้รับความรู้ในอาชีพ และเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมเกษตรให้ก้าวหน้า แต่ที่ผ่านมารายการเกษตรมักถูกจัดให้มีสัดส่วนรายการที่มีเพียงน้อยนิด

เวลาการออกอากาศของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทย ที่พบว่าส่วนใหญ่ออกอากาศในช่วง 05.00 – 05.30 น. นั้น เนื่องจากเป็นช่วงที่เกษตรกรเตรียมตัวก่อนออกไปทำการเกษตร สอดคล้องกับเกษตรสุดา กันแก้ว (2554) ที่ได้ศึกษาเรื่องพฤติกรรมกรรมการเปิดรับและใช้ประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท พบว่า เกษตรกรเปิดรับข่าวสารด้านการเกษตรจากสื่อประเภทวิทยุโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียงมากกว่า 4 ครั้งต่อเดือน และช่วงเวลาในการเปิดรับข้อมูลข่าวสารด้านการเกษตร คือช่วงเช้า (05.00 - 08.30 น.) นอกจากนี้เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาค้นคว้า เปรียบเทียบหาประโยชน์ไปใช้ประโยชน์ตามการ

ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผลการวิจัยพบว่า รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยนิยมนำเสนอในรูปแบบรายการสารคดี ซึ่งรูปแบบการนำเสนอในอดีตมักเป็นสารคดีที่แฝงโฆษณาสินค้าทางการเกษตร สาเหตุที่รายการสารคดียังคงเป็นรูปแบบหลักของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เพราะมุ่งเน้นการให้ความรู้กับเกษตรกร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จันทิมา โพธิ์ใต้ (2546) ที่ศึกษาเรื่อง ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ในอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ด้านรูปแบบรายการ เมื่อพิจารณาในแต่ละประเด็น พบว่ามีความต้องการในระดับมาก ได้แก่ แบบสารคดีทางการเกษตร ซึ่งเกษตรกรให้เหตุผลหลัก 2 ประเด็น ในการรับชมรายการโทรทัศน์ว่า มีเวลาว่าง และเป็นรายการให้ความรู้ ดังนั้น การปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการให้แตกต่างออกไปเหมือนรายการโทรทัศน์รูปแบบอื่นจึงเป็นไปได้ยาก อย่างไรก็ตาม ผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า มีบางรายการที่มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบรายการเป็นสารคดีก็งวไรต์มากขึ้น เพื่อให้ผู้ทันทสมัยและตอบรับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายขึ้น เช่น รายการเกษตรข่าวที่นำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรที่เหมาะสมกับคนเมือง ผ่านพิธีกรที่เป็นนักร้อง นักแสดงที่มีชื่อเสียง โดยรายการจะออกอากาศในช่วงเวลา 15.00 - 16.00 น. เพื่อให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายของตน แสดงให้เห็นถึงพัฒนาการของรูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยที่มีความน่าสนใจขึ้น

จากผลการสัมภาษณ์พบว่า ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร และปัญหาการปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลนั้น ส่งผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เพราะแม้การปรับเปลี่ยนเป็นทีวีดิจิทัลทำให้มีจำนวนช่องโทรทัศน์มากกว่าเดิม และผู้บริโภคมีช่องทางในเลือกบริโภคสื่อมากยิ่งขึ้น แต่ในอีกด้านก็เกิดการแข่งขันที่ดุเดือดขึ้นเพื่อแย่งชิงความนิยมจากผู้ชม ทำให้แต่ละช่องให้ความสำคัญกับรายการประเภทที่คาดว่าจะมีจำนวนผู้ชมเป็นจำนวนมากรวมทั้งจำนวนสปอนเซอร์ที่สนับสนุนรายการ ส่งผลให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่กลุ่มเป้าหมายเป็นกลุ่มเฉพาะมีจำนวนน้อยลง ดังนั้น การจะทำให้รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมีจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นภาครัฐจะต้องส่งเสริมด้านเงินทุนให้กับผู้ผลิตรายการ เนื่องจากเป็นปัจจัยสำคัญในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร สอดคล้องกับสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (2559) ที่ได้ศึกษาผลกระทบของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจไทย ซึ่งพบว่า ผลกระทบที่ชัดเจนของการเปลี่ยนแปลงเป็นทีวีดิจิทัลนั้น คือ การแข่งขันในส่วนของผู้ผลิตรายการที่สูงขึ้น เนื่องจากช่องรายการที่เพิ่มขึ้นย่อมเป็นการเปิดโอกาสให้ผู้ผลิตรายการรายใหม่สามารถเข้าสู่ตลาดได้ ขณะเดียวกันช่องรายการต่าง ๆ ย่อมต้องการผู้ผลิตรายการที่สามารถดึงดูดความสนใจของประชาชนให้หันมารับชมช่องรายการเหล่านั้น อีกทั้งการที่มีช่องรายการจำนวนมากทำให้บริษัทโฆษณาอาจต้องศึกษาวิจัยตลาดเพิ่มขึ้นจากเดิม ทั้งในแง่ของการสำรวจความนิยมของผู้ชมต่อช่องรายการต่าง ๆ เพื่อที่จะได้สามารถกำหนดว่าจะลงโฆษณาในช่องรายการใดและในช่วงเวลาใดจึงจะคุ้มค่ามากที่สุด รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจึงเป็นตัวเลือกท้าย ๆ ที่ช่องจะผลิต เพราะมีผู้ชมเฉพาะกลุ่มและสร้างรายได้น้อยให้กับช่องโทรทัศน์

จากผลการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลพบว่า ปัจจัยต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากร ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพทางการเกษตร ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอ ปัจจัยด้านเงินทุน ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศ ปัจจัยด้านนโยบายของช่องโทรทัศน์ ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้ชมนั้น ล้วนเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล โดยปัจจัยด้านเงินทุน เป็นสิ่งที่ช่องโทรทัศน์มีความคิดเห็นตรงกันว่าสำคัญที่สุดต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรซึ่งเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลดังกล่าวมาแล้ว ส่วนปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบรายการเป็นสิ่งที่ผู้ผลิตรายการมีความคิดเห็นว่าจะต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาเนื้อหารายการให้เข้ากับสถานการณ์หรือปัญหาในขณะนั้น สอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรฤทธิ สุวรรณรัตน์ (2553) ที่ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านเนื้อหาเอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการผลิตรายการโทรทัศน์เชิงเกษตร เพราะการเกษตรมีเนื้อหาที่กว้าง แต่ผู้ผลิตรายการต้องเลือกเนื้อหาที่เหมาะสมกับผู้สนับสนุนรายการ และเนื้อหาของรายการจะเป็นตัวกำหนดรูปแบบของรายการที่เหมาะสมด้วย ดังนั้นถ้าเนื้อหาของรายการเป็นประโยชน์และน่าสนใจ ก็จะมีผู้ติดตามชมรายการมากขึ้น นอกจากนี้ การเกษตรซึ่งมีเนื้อหาหลายด้านทั้งการปลูกพืช การเลี้ยงสัตว์ การประมง การนำเสนอเนื้อหาจึงต้องครอบคลุมเกษตรกรทุกกลุ่ม ไม่เฉพาะเจาะจงกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง โดยอาจประยุกต์เนื้อหาอื่น ๆ เข้าไป เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การทำธุรกิจเกษตร และเพิ่มเวลาออกอากาศในช่วง 15.00 - 16.00 น. เพื่อขยายฐานกลุ่มผู้ชมให้กว้างขึ้นจากเกษตรกรเป็นผู้ชมทั่วไป

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

เนื้อหาและรูปแบบรายการเป็นสิ่งสำคัญต่อปัจจัยการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรและปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร ดังนั้นการถ่ายทอดเนื้อหาทางการเกษตรที่ทันสมัยผ่านรูปแบบสารคดีจึงเป็นแนวทางที่เหมาะสมกับรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ ทั้งนี้การปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ทำให้แต่ละช่องโทรทัศน์แข่งขันกันเพื่อดึงดูดผู้ชมส่งผลต่อจำนวนรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศ เนื่องจากรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรเป็นรายการที่สร้างรายได้ให้แก่ช่องโทรทัศน์ไม่มากเท่ารายการประเภทอื่น ๆ ทางภาครัฐและช่องโทรทัศน์ต้องให้ความสำคัญแก่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตร เพื่อให้ความรู้ทางการเกษตรที่ถูกต้องกับเกษตรกรและสร้างภาพลักษณ์ที่ดีต่ออาชีพเกษตรกร และควรศึกษารูปแบบรายการ ความต้องการและปัจจัยที่มีผลต่อการรับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรจากผู้รับชมรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล เพื่อเป็นแนวทางให้ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรได้พัฒนารูปแบบรายการและนำเสนอเนื้อหาทางการเกษตรได้ตรงความต้องการของผู้รับชม

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. 2524. บทบาทของสื่อมวลชนในการเผยแพร่วิทยการด้านการเกษตรแผนใหม่. กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, กรุงเทพฯ.
- เกตุสุดา กันแก้ว. 2554. พฤติกรรมการเปิดรับและใช้ประโยชน์จากสื่อด้านการเกษตรของสมาชิกศูนย์ส่งเสริมและผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวชุมชน อำเภอหันคา จังหวัดชัยนาท. วิทยานิพนธ์เกษตรศาสตรมหาบัณฑิต, แขนงวิชาส่งเสริมการเกษตร มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จันทิมา ไพรีไต้. 2546. ความต้องการรับชมรายการโทรทัศน์ด้านการเกษตรของเกษตรกรรายย่อย ในอำเภอชุมแพ จังหวัดขอนแก่น. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาส่งเสริมการเกษตร บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- นภาพรณี อัจฉริยะกุล และ คณะ. 2533. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดรายการวิทยุโทรทัศน์. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, กรุงเทพฯ.
- สุรฤทธิ สุวรรณรัตน์. 2553. ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตและเผยแพร่รายการโทรทัศน์เชิงเกษตรในประเทศไทย. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาส่งเสริมการเกษตร ภาควิชาส่งเสริมและนิเทศศาสตร์เกษตร มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้คัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ. 2551. โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม.

สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2558. โครงการวิจัยการ

กำกับดูแลเนื้อหาในวิทยุและโทรทัศน์ในยุคดิจิทัล: ประสบการณ์จากประเทศที่เปลี่ยนผ่านสู่ดิจิทัลแล้ว.

ห้างหุ้นส่วนจำกัดวินิตย์, กรุงเทพฯ.

สำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ. 2559. รายงานการศึกษา

ผลกระทบของกิจการกระจายเสียงและกิจการโทรทัศน์ต่อสังคมและเศรษฐกิจไทย. ห้างหุ้นส่วนจำกัดวินิตย์,

กรุงเทพฯ.

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาคผนวก ข
รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 7 คน ได้แก่

1. ชุติมา ขำกิ่ง ผู้ผลิตรายการขานายยุคใหม่ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์กองทัพบก
2. พชรินทร์ ไทยบัณฑิตย์ ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตรและรายการสหกรณ์ยุคใหม่ ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย และสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี MCOT HD
3. ณัฐนันท์ โพธิ์ทิพย์ ผู้ผลิตรายการสหกรณ์ยุคใหม่ก้าวไกลพัฒนา ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
4. รัศมี ก่อพงศ์พนา ผู้ผลิตรายการก้าวไกลไปกับกรมวิชาการเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี MCOT HD
5. สพชัย พาลพ่าย ผู้ผลิตรายการเกษตรซัด ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์นิวทีวี
6. ธรรมิก โชติช่วง ผู้ผลิตรายการเศรษฐกิจเกษตร ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์สปริงนิวส์
7. ปาริฉัจจ์ หุ่นดี ผู้ผลิตรายการกรีนฟาร์ม วาไรตี้ ออกอากาศทางสถานีโทรทัศน์อมรินทร์ทีวี

ผู้จัดการฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล จำนวน 7 คน ได้แก่

1. สิตารินทร์ เฉลิมรัตนโยธิน หัวหน้าชุดตรวจสอบและรับสื่อรายการ สถานีโทรทัศน์กองทัพบก
2. บุญเลิศ ชัยจิตตนานนท์ นักสื่อสารมวลชนชำนาญการพิเศษ สถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย
3. สานนท์ จันโธทาน เจ้าหน้าที่ฝ่ายรายการ สถานีโทรทัศน์ไบรท์ ทวี
4. วิภา อติเรกกิติคุณ เจ้าหน้าที่จัดหาและพัฒนารายการ สถานีโทรทัศน์นิวทีวี
5. จรุงศักดิ์ ช่างสุวัฒน์ หัวหน้าจัดผังรายการ สถานีโทรทัศน์นิวทีวี
6. นภาพล วัฒนวงศ์ หัวหน้าผู้ควบคุมการผลิตรายการ สถานีโทรทัศน์วอยซ์ทีวี
7. ชัยนันท์ สันติवासะ ผู้อำนวยการฝ่าย สถานีโทรทัศน์เอ็มคอตเอชดี MCOT HD

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสำรวจข้อมูลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรทางการเกษตร
ที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล

ช่องโทรทัศน์ ระบบดิจิทัล	รายการ				หมายเหตุ
	ปีออกอากาศ	วันที่ออกอากาศ	ช่วงเวลา ที่ออกอากาศ	ความยาว (นาที)	

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

แบบสัมภาษณ์บุคลากรฝ่ายผลิตรายการของช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
เรื่อง สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่งงานในปัจจุบัน.....

ชื่อสถานที่ประกอบการ.....

ที่อยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เบอร์โทรศัพท์.....

วันและเวลาสัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัล
รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์ระบบดิจิทัลมีจำนวนกี่รายการ

.....

ช่วงเวลาออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรแต่ละรายการอยู่ในช่วงเวลาใด

.....

ส่วนที่ 2 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์การถ่ายทำ มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์
ทางการเกษตรอย่างไร

.....

.....

ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
อย่างไร

.....

.....

ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....

.....

ปัจจัยด้านเงินทุนมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านนโยบายของสถานีโทรทัศน์มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้รับชมมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

คิดว่าปัจจัยใดมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด

.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาด้านบุคลากรส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ส่งผลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

การปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลส่งผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
ปัจจัยที่มีผลต่อการเผยแพร่รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรผ่านสถานีโทรทัศน์

.....
.....
.....

รูปแบบรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่ช่องโทรทัศน์ต้องการ

.....
.....
.....

การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในทีวีดิจิทัล

.....
.....
.....

การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต

.....
.....
.....

แบบสัมภาษณ์ผู้ผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
เรื่อง สถานการณ์การผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรไทยในระบบทีวีดิจิทัล

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์.....

ตำแหน่งงานในปัจจุบัน.....

ชื่อบริษัท.....

ที่อยู่เลขที่..... หมู่ที่..... ตำบล/แขวง.....

อำเภอ/เขต..... จังหวัด..... เบอร์โทรศัพท์.....

วันและเวลาสัมภาษณ์.....

ส่วนที่ 1 ข้อมูลเบื้องต้นของรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ช่วงเวลาในการออกอากาศผ่านช่องโทรทัศน์

.....

ความยาวของรายการที่ออกอากาศผ่านสถานีโทรทัศน์กี่นาที

.....

ระยะเวลาออกอากาศยาวนานเท่าใด

.....

รูปแบบการนำเสนอของรายการเป็นรูปแบบใด

.....

ส่วนที่ 2 ขั้นตอนการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

บุคลากรที่ใช้ในการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรกี่คนและแบ่งหน้าที่เป็นฝ่ายใดบ้าง

.....

.....

.....

.....

รายการของท่านมีขั้นตอนเตรียมงานก่อนการผลิตรายการอย่างไร

.....

.....

.....

.....

รายการของท่านมีขั้นตอนผลิตรายการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

รายการของท่านมีขั้นตอนหลังจากการผลิตรายการอย่างไร

.....
.....
.....
.....
.....

ส่วนที่ 3 ปัจจัยที่มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ปัจจัยด้านการจัดการทรัพยากรเทคโนโลยี เช่น อุปกรณ์การถ่ายทำ มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านบุคลากรและความสามารถทางวิชาชีพมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านเนื้อหาและรูปแบบการนำเสนอมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านเงินทุนมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านเวลาในการออกอากาศมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านนโยบายของสถานีโทรทัศน์มีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัจจัยด้านความสนใจและความต้องการของผู้รับชมมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

คิดว่าปัจจัยใดมีผลต่อการผลิตรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรมากที่สุด

.....
.....
.....

ส่วนที่ 4 ปัญหาและผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนการออกอากาศทางช่องโทรทัศน์ระบบแอนะล็อกไปสู่ระบบดิจิทัล ปัญหาการเปลี่ยนแปลงเทคโนโลยีส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาด้านบุคลากรส่งผลต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

ปัญหาการเปลี่ยนแปลงนโยบายของช่องโทรทัศน์ส่งผลรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรอย่างไร

.....
.....
.....

การปรับเปลี่ยนการออกอากาศไปสู่ระบบดิจิทัลส่งผลกระทบต่อรายการโทรทัศน์ทางการเกษตร
อย่างไร

.....
.....
.....

ส่วนที่ 5 ข้อเสนอแนะต่อการพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตร

ข้อเสนอแนะต่อนโยบายของช่องโทรทัศน์

.....
.....
.....

ช่วงเวลาที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในทีวีดิจิทัล

.....
.....
.....

รูปแบบการนำเสนอรายการที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในทีวีดิจิทัล

.....
.....
.....

เนื้อหาและกลุ่มเป้าหมายที่เหมาะสมในการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในทีวีดิจิทัล

.....
.....
.....

การพัฒนารายการโทรทัศน์ทางการเกษตรให้สอดคล้องกับการออกอากาศรายการโทรทัศน์ทางการ
เกษตรในทีวีดิจิทัล

.....
.....
.....

การคาดการณ์สถานการณ์รายการโทรทัศน์ทางการเกษตรในอนาคต

.....
.....
.....

.....
.....
.....

ประวัติผู้ศึกษา

ชื่อ-นามสกุล	นางสาวปทุมมา ลีมีศรีงาม
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 24 เดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2536
ที่อยู่	610 หมู่ที่ 5 ตำบลนาเฉลียง อำเภอนองไผ่ จังหวัดเพชรบูรณ์
ประวัติการศึกษา	<p>ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6</p> <p>โรงเรียนบ้านนาเฉลียงใต้</p> <p>ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 – ปีที่ 6</p> <p>โรงเรียนหนองไผ่</p> <p>วิทยาศาสตรบัณฑิต (นิเทศศาสตร์เกษตร)</p>
ทุนการศึกษา	<p>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง</p> <p>ทุนการศึกษาประเภทต่อเนื่องจนจบการศึกษา</p> <p>กองทุนการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง</p>